

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών
Τηλεκπαίδευσης
(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)
σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους.

Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Καθηγητής
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
&
Κασίμη Μαρία
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Lsofos@aegean.gr | www.Lsofos.com | www.mediapedagogy.gr

Ρόδος, 30 Ιανουαρίου 2019

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΗΣ (ΕΞΑΘΕΣΙΟ, 27 ΧΜ)	7
ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΧΝΑ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 35 ΧΜ).....	12
ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ (ΔΙΘΕΣΙΟ, 29 ΧΜ)	17
ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 21 ΧΜ)	22
ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΨΙΟΥ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 20 ΧΜ)	29
ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΠΕΣΙΑΣ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 13 ΧΜ).....	35
ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΜΠΟΥ (ΜΟΝΟΘΕΣΙΟ, 85 ΧΜ)	40
ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΡΑΚΟΥ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 51 ΧΜ)	45
ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ (ΔΙΘΕΣΙΟ, 40 ΧΜ)	49
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	53
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	57
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	60
ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	101
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	101
ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	109
ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	117
ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΡΟΟΔΟΥΣ ΚΑΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	118
ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΔΥΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ.....	119
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΝΤΕ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ	121
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	131

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την εκπαίδευση και συγκεκριμένα με το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας ο άνθρωπος οδηγείται στην επαγγελματική κατάρτιση, την εργασία και την κοινωνική καταξίωση. Η εκπαίδευση γενικά είναι πολύ σημαντική και για τα αποτελέσματα που έχει στη απόκτηση στάσεων και συμπεριφορών των ανθρώπων αλλά και στη βελτίωση των ικανοτήτων τους. Με την καλλιέργεια του πνεύματος επιτυγχάνεται η διαμόρφωση της προσωπικότητας των νέων γενεών που είναι το «κεφάλαιο» του μέλλοντος για την κοινωνία.

Σήμερα ζούμε σε μια εποχή μεγάλων και ταχύτατων μεταβολών που επηρεάζουν το άτομο και την κοινωνία. Βιώνουμε την οικονομική κρίση της ευρωπαϊκής κοινωνίας, την επίδραση της τεχνολογίας, την αναγκαιότητα επικράτησης της βιώσιμης-αιετόφορου ανάπτυξης, την ανατροπή πολιτικών σχέσεων, την αλλαγή σχέσεων εξουσίας μέσα στις οικογένειες ακόμα και την κρίση της ίδιας της οικογένειας. Την τελευταία δεκαετία, οι πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές αλλαγές που συντελέστηκαν και συνεχίζουν να συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, οδηγούν σε καινούριες τάσεις και προκλήσεις στο χώρο της παιδείας (Τσαούσης, 1993).

Οι μαθητές πρέπει να αντιμετωπίσουν επαρκώς την κατάσταση που περιγράφηκε πιο πάνω και τις σύγχρονες ανάγκες. Η δυναμική του εκπαιδευτικού συστήματος συναρτάται από τις δυνατότητες συνεχούς προσαρμογής του, η οποία καθορίζεται από την αμφίδρομη σχέση της εκπαίδευσης και της κοινωνικής πραγματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό ο άλλοτε αδιαμφισβήτητος ρόλος του σχολείου, ως βασικός κοινωνικός θεσμός στο θέμα της παροχής γνώσεων και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, αρχίζει να υπόκειται σε κάποια αποδυνάμωση, για το λόγο ότι οι συνθήκες διαμόρφωσης των γνωστικών δεδομένων είναι πολύτροπες και διαφορετικές. Το διαφορετικό μαθησιακό περιβάλλον που διαμορφώνεται, συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός νέου τρόπου κατάρτισης, την τηλεεκπαίδευση, αφού θεωρείται ουσιαστική και αναγκαία η υιοθέτηση εναλλακτικών μεθόδων μάθησης.

Όπως είναι φυσικό, η συνεχώς αυξανόμενη πρόοδος των επιστημών και κατ' επέκταση η διαρκής παραγωγή νέας γνώσης, επιβάλλει τον εκσυγχρονισμό της διδακτικής πράξης και αυτό περιλαμβάνει την ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω σε νέες εναλλακτικές μεθόδους και μορφές διδασκαλίας όπως η τηλεεκπαίδευση. Στην συγκεκριμένη εργασία θα ερευνηθεί η αναγκαιότητα της ένταξης της τηλεεκπαίδευσης στα σχολεία της Ορεινής περιοχής του Τροόδου στην Κύπρο μέσα από τις απόψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών για τη συγκεκριμένη διδασκαλία. Στο πλαίσιο της μελέτης για την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στις Σχολικές Μονάδες διεξάγεται έρευνα σχετικά με τις δυνατότητες εφαρμογής της ψηφιακής διδασκαλίας στα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής 'Τρόδος'. Κύριο μέλημα της παρούσας έρευνας είναι να παρουσιάσει την άποψη των εκπαιδευτικών των Δημοτικών Σχολείων της περιοχής του Τροόδου, για την ενσωμάτωση της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και της τηλεεκπαίδευσης στην διδακτική πράξη, καθώς και το κατά πόσο παρουσιάζονται δεκτικοί απέναντι στην αξιοποίηση καινοτομικών προκλήσεων που εμφανίζονται στο προσκήνιο της σύγχρονης εκπαιδευτικής εποχής. Ο σκοπός της έρευνας που πραγματοποιείται στα πλαίσια αυτής της έκθεσης είναι η συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων για να αποτυπωθεί αρχικά η παρούσα κατάσταση των σχολικών μονάδων και να διερευνηθούν προσεγγίσεις και τρόποι για την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης, που θα επιθυμούσαν οι εκπαιδευτικοί να ενσωματώσουν κατά την διδακτική τους πράξη και να καταγραφούν οι απόψεις τους. Ακόμα διερευνούνται οι γνώσεις των εκπαιδευτικών στα πεδία της τηλεεκπαίδευσης και πόσο οι ίδιοι επιθυμούν την επιμόρφωσή τους για αυτά.

Λέξεις κλειδιά: τηλεεκπαίδευση, ορεινή περιοχή, ΤΠΕ, υλικοτεχνική υποδομή,αποτελεσματικότητα

2

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στη δυνατότητα εφαρμογής μορφών τηλεκπαίδευσης (διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τρόδους.

Αποτελεί συνέχεια των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του 1ου Συνεδρίου Επιστημονικών και Τεχνικών Επιτροπών για την Αναγέννηση των Ορεινών Κοινοτήτων Τρόδους που διοργανώθηκε από την Πολυτεχνική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας – Εργαστήριο Αγροτικού Χώρου, το Γραφείο Γιαννάκη Παπαδούρη, Σύμβουλου Προέδρου Κυπριακής Δημοκρατίας και Συντονιστή Ανάπτυξης Τρόδους και το Γραφείο Υφυπουργού παρά τω Προέδρω και συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου της Κύπρου τον Ιούνιο του 2018 στην Λευκωσία. Στις 20 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε εισήγηση από τον Καθηγητή Αλιβίζο (Λοΐζο) Σοφό από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, όπου παρουσιάστηκαν μοντέλα και προσεγγίσεις τηλεκπαίδευσης σε εκπροσώπους του υπουργείου Παιδείας και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Από τον εποικοδομητικό διάλογο που ακολούθησε στο πάνελ μεταξύ των συμμετεχόντων υπήρξε κοινός τόπος μεταξύ των άλλων όσιπρώτηνη στήριξη με μεθόδους τηλεκπαίδευσης γενικότερα αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας των μαθητών στις ορεινές περιοχές και δεύτερον θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών στην ορεινή περιοχή, για να υπάρξει α) εστιασμένη στήριξη, β) να αποφευχθεί επικάλυψη σε δράσεις που ήδη σχεδιάζονται από άλλους φορείς και γ) να επιτευχθεί συνδυαστικά καλύτερος συγχρονισμός και συντονισμός, οι προτάσεις πρέπει να εξειδικευτούν στη βάση μιας προμελέτης του εγχειρήματος, αναφορικά με:

1. την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή των σχολικών μονάδων
2. τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες που είναι σκόπιμο να καλυφθούν/υποστηριχθούν στη βάση της τηλεκπαίδευσης
3. το μοντέλο τηλεκπαίδευσης που θα πρέπει να εφαρμοστεί
4. το είδος και το περιεχόμενο της επιμόρφωσης που απαιτείται για την επιτυχία του εγχειρήματος
5. το είδος των συνεργειών με υπάρχουσες και σχεδιαζόμενες δράσεις σε τοπικό και κοινοτικό επίπεδο.

Η διερεύνηση του θέματος ανατέθηκε από τον Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, κ. Γιαννάκη Παπαδούρη στον Καθηγητή Αλιβίζο (Λοΐζο) Σοφό. Πραγματοποιήθηκε επιτόπια διερεύνηση του θέματος από τις 13 έως τις 17 Νοεμβρίου με ποιοτική προσέγγιση και πιο συγκεκριμένα ημιδομημένη συνέντευξη. Σε αυτό το πλαίσιο διενεργήθηκε έρευνα σε συνολικά εννέα δημοτικά σχολεία με κριτήριο: α) την αντιπροσωπευτικότητα των σχολικών μονάδων (μονοθέσια έως εξαθέσια δημοτικά σχολεία), β) την απόσταση από μεγαλύτερες πόλεις (Λευκωσία και Λεμεσό), και γ) την κάλυψη δύο επαρχιών Λευκωσίας: (Αγία Μαρίνα, Κάμπος, Κοράκου) και Λεμεσού: (Άγιος Αμβρόσιος, Απεσιά, Αψιού, Καλό Χωριό, Πάχνα, Τριμικλήνη).

Βάσει αυτών των κριτηρίων επιλέχτηκαν τελικά οι ακόλουθες σχολικές μονάδες:

1. Μονοθέσιο σχολείο Κάμπου, βρίσκεται σε απόσταση 85 χιλ. από τη Λευκωσία

2. Διθέσιο σχολείο Αγίας Μαρίνας, βρίσκεται σε απόσταση 40 χιλ. από τη Λευκωσία
3. Διθέσιο σχολείο Αγίου Αμβροσίου, βρίσκεται σε απόσταση 29 χιλ. από τη Λεμεσό
4. Τριθέσιο σχολείο Κοράκου, βρίσκεται σε απόσταση 51 χιλ. από τη Λευκωσία
5. Τριθέσιο σχολείο Πάχνας, βρίσκεται σε απόσταση 35 χιλ. από τη Λεμεσό
6. Τριθέσιο σχολείο Καλού Χωριού, βρίσκεται σε απόσταση 21 χιλ. από τη Λεμεσό
7. Τριθέσιο σχολείο Αψιού, βρίσκεται σε απόσταση 20 χιλ. από τη Λεμεσό
8. Τριθέσιο σχολείο Απεσιάς, βρίσκεται σε απόσταση 13 χιλ. από τη Λεμεσό
9. Εξαθέσιο σχολείο Τριμικλίνης, βρίσκεται σε απόσταση 27 χιλ. από τη Λεμεσό

Σε συνδυασμό με την ποιοτική διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των σχολείων και των απόψεων των εκπαιδευτικών δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο για την ποσοτική συλλογή δεδομένων, ακολουθώντας το παράδειγμα ερευνητικού σχεδιασμού μεικτών μεθόδων. Το ερωτηματολόγιο είναι διαδικτυακό και έχει σταλεί μέσω Υπουργείου Παιδείας στα δημοτικά σχολεία των 115 κοινοτήτων. Γίνεται αναλυτική επεξεργασία των ποσοτικών δεδομένων του.

Προκειμένου να ληφθούν υπόψη και οι απόψεις των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στις 15 Νοεμβρίου με τους προέδρους των 27 σχολικών εφοριών του Τροόδου. Οι βασικές θέσεις που διατυπώθηκαν συμπεριλήφθηκαν στις προτάσεις της έκθεσης.

Η έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης (διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου στηρίζεται α) στην ποιοτική διερεύνηση βάσει των επιτόπιων επισκέψεων και β) στη συζήτηση με τους κοινοτάρχες (προέδρους των σχολικών εφοριών) και γ) στο ερωτηματολόγιο. Τα ποιοτικά δεδομένα θα συμπεριληφθούν, αφού απαντηθεί το ερωτηματολόγιο. Η έκθεση χωρίζεται σε τέσσερα μέρη, που ακολουθούν.

Στο **πρώτο μέρος** παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά των σχολείων δομημένα στις εξής κατηγορίες: 1. Τοπική κοινωνία, 2. Σχολείο, 3. Προσωπικό, 4. Κτίριο, 5. Εξοπλισμός, 6. Δραστηριότητες, 7. Συμμετοχή σε προγράμματα. Στο τέλος της παρουσίασης του προφίλ κάθε σχολείου ακολουθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με τις πρακτικές τηλεκπαίδευσης και αξιοποίησης της ηλεκτρονικής μάθησης.

Στο **δεύτερο μέρος** πραγματοποιείται εμπειρική έρευνα, σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ορεινής περιοχής του Τροόδου. Η ορεινή αυτή περιοχή έχει πολλά ολιγοθέσια σχολεία με λίγους μαθητές, μακριά από τις μεγάλες πόλεις με αποτέλεσμα την απομόνωση των μαθητών λόγω ορεινότητας. Διερευνάται το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων, η προσβασιμότητα στα χωριά, το επίπεδο υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων και αν αυτό είναι αρκετό για να υποστηρίξει την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες της περιοχής αυτής, οι γνώσεις και η επιθυμία των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία, καθώς και η αποτελεσματικότητα στη διδασκαλία τους ως αποτέλεσμα της. Οι εκπαιδευτικοί περιγράφουν μέσα από κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις το μαθησιακό επίπεδο των μαθητών τους και τα αίτια των γνωστικών ελλειμμάτων τους. Γίνεται καταγραφή του περιεχομένου και των αποτελεσμάτων της έρευνας. Συγκεκριμένα, περιγράφεται η μεθοδολογική προσέγγιση για τη συλλογή και την επεξεργασία των πληροφοριών και καταγράφονται ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας. Αναλύονται οι στατιστικές μέθοδοι και οι έλεγχοι ανεξαρτησίας που

χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των δεδομένων, τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα με παράθεση των σχετικών γραφημάτων και εξέταση των συχνοτήτων ανάμεσα σε μεταβλητές για την απόδειξη σχέσης μεταξύ τους. Μετά από διεξοδική ανάλυση και συζήτηση όλων των αποτελεσμάτων της έρευνας παρουσιάζεται η ανάλυση-συζήτηση της ποσοτικής έρευνας.

Στο **τρίτο μέρος** παρουσιάζονται τα συμπεράσματα, αρχικά της ποιοτικής έρευνας από τις συνεντεύξεις και μετά της ποσοτικής έρευνας από το ερωτηματολόγιο.

Στο **τέταρτο μέρος** σκιαγραφούνται οι προτάσεις που τεκμαίρονται μέσα από τα συμπεράσματα της ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας. Καταγράφονται αρχικά οι τέσσερις κατευθυντήριες προτάσεις που στηρίζονται στη σύμφωνη γνώμη των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών και των προέδρων σχολικών εφοριών: 1. Δημιουργία δικτύου εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και διδασκαλία, 2. Φροντιστηριακή στήριξη μαθητών μέσω τηλεκπαίδευσης, 3. Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για την αξιοποίηση στη διδασκαλία και την μάθηση στο σπίτι και 4. Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου για τη συνεργασία μεταξύ των μελών της τοπικής κοινωνίας και τη λειτουργία κέντρου νεότητας. Διατυπώνεται η πρόταση δημιουργίας Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων (Ζ.Ε.Π.Ο.Σ.) που θα λειτουργούν σύμφωνα με το θεσμό των Πειραματικών σχολείων. Ακολουθούν οι προτάσεις της ποσοτικής έρευνας όπου διατυπώνονται παρατηρήσεις και θεωρήσεις για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα Δημοτικά σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους.

Πρώτο Μέρος: Επισκόπηση Ποιοτικών χαρακτηριστικών των σχολικών μονάδων

Παρακάτω γίνεται εμπειρισταωμένη ανάλυση της ποιοτικής έρευνας σε 9 σχολικές μονάδες της Ορεινής Περιοχής Τρόδου. Η ποιοτική έρευνα διεξήχθη με ημιδομημένες συνεντεύξεις στους διευθυντές των σχολικών μονάδων και στους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε αυτές. Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν, έγινε θεματική αποδελτίωση αυτών και με ανάλυση περιεχομένου αποτυπώθηκαν οι προτάσεις των ερωτώμενων για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες της ορεινής περιοχής του Τρόδου.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΗΣ (ΕΞΑΘΕΣΙΟ, 27 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

Το γραφικό χωριό της Τριμίκλινης βρίσκεται **27 περίπου χιλιόμετρα βορειοδυτικά της πόλης της Λεμεσού**, στη μέση περίπου απόσταση του δρόμου προς το Τροόδος και είναι κτισμένο μέσα στο μεγαλύτερο λεκανοπέδιο της Κύπρου. Το χωριό είναι κτισμένο σε μέσο υψόμετρο 570 μέτρων. Στη Τριμίκλινη υπάρχουν εστιατόρια, καφενεία, σταθμός βενζίνης, υπεραγορές, κρεοπωλείο, Φυτώριο/Ανθοπωλείο, όπου οι ντόπιοι και οι ξένοι μπορούν να εξυπηρετηθούν και να περάσουν λίγη ώρα ξεκούρασης στο μοναδικό καταπράσινο περιβάλλον του χωριού. Δεν υπάρχουν όμως πολλά καταλύματα. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λεμεσό και τα γύρω χωριά είναι αρκετά καλό, αλλά διπλής κατεύθυνσης.

7

Στην απογραφή του 2001, οι κάτοικοι της κοινότητας ήταν 167. Σύμφωνα με τον διευθυντή του σχολείου το 2018 ο αριθμός των κατοίκων έχει αυξηθεί κατά πολύ.

Σχολείο

7

αίου

Με εισφορές των κατοίκων της κοινότητας κτίσθηκε και λειτούργησε το 1926 το πρώτο Δημοτικό Σχολείο με 49 μαθητές. Είναι κτισμένο με πέτρες της περιοχής και είναι μονόχωρος. Τώρα αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του χωριού και είναι ιδιοκτησία της κοινότητας. Αναπαλαιώθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο και δεσπόζει του κοινοτικού πάρκου μαζί με το αμφιθέατρο. Σήμερα λειτουργεί νέο Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο, όπου φιλοξενούνται παιδιά 18 κοινοτήτων από τις 22 που ανήκουν στην περιφέρεια αυτή. Αυτό συμβαίνει γιατί στις 4 κοινότητες δεν υπάρχουν παιδιά σχολικής ηλικίας. Το σχολείο είναι Περιφερειακό Υποχρεωτικό Ενιαίο Ολοήμερο σχολείο. Είναι 1 από τα 14 που υπάρχουν σε όλη την Κύπρο. Λειτούργησε ως ενιαίο ολοήμερο από την πρώτη χρονιά εφαρμογής του θεσμού 2006-2007. **Είναι εξαθέσιο.** Η πρωινή ζώνη είναι από τις 7.45 -13.05 και η απογευματινή ως τις 15.15. Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 94 μαθητές (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 97) κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

8

Τάξεις	Μαθητές
Α' τάξη	15 μαθητές
Β' τάξη	16 μαθητές
Γ' τάξη	18 μαθητές
Δ' τάξη	19 μαθητές
Ε' τάξη	14 μαθητές
Στ' τάξη	12 μαθητές
Σύνολο	94 μαθητές

Σημειώνεται ότι 14 από τους 94 μαθητές είναι αλλοδαποί εκ των οποίων οι 11 ήρθαν φέτος (2018-2019) στο σχολείο (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 7). Το μορφωτικό επίπεδο των περισσότερων γονιών είναι σε επίπεδο Λυκείου, λιγότερων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και πολλοί εξ αυτών εργάζονται στη Λεμεσό και έχουν επιχειρήσεις ή ασχολούνται με τη γεωργία στο χωριό.

Το προσωπικό

Υπηρετούν σε αυτό το σχολείο 12 μόνιμοι εκπαιδευτικοί, μια δόκιμη που εργάζεται στο σχολείο αυτό μόνο 2 μέρες την εβδομάδα και μια γραμματέας. Από τους 13 εκπαιδευτικούς οι 7 εργάζονται στην πρωινή ζώνη και οι 6 στην απογευματινή. Από αυτούς οι 2 είναι βοηθοί διευθυντή. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί μένουν στη Λεμεσό (35χμ.) και άλλοι στη Ληνού (10χμ.) ή στη Φλάσου (10χμ.). Περίπου τρεις φορές την εβδομάδα έρχεται ένας δάσκαλος Ειδικής Αγωγής και δυο φορές ένας λογοθεραπευτής.

9

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, το οποίο χτίστηκε το 1960 αλλά ανακαινίστηκε το 2005 και αποτελεί τυπικό δείγμα σχολικής Αρχιτεκτονικής. Είναι ένα διώροφο οικοδόμημα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο με προέκταση ενός ορόφου σε πολύ καλή κατάσταση. Διαθέτει έξι αίθουσες διδασκαλίας και ένα μεγάλο γραφείο. Υπάρχουν ακόμα πολλές αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα Επιστήμης και τέχνης, βιβλιοθήκη, υπολογιστών, αίθουσα τραπέζιας, αποθηκευτικός χώρος, αίθουσα συγκεντρώσεων, αίθουσα ειδικής αγωγής και μεγάλο προαύλιο.

Στον προαύλιο χώρο, ωστόσο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι αρκετά υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Στις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και διαδραστικόςβιντεοπροβολέας. Η αίθουσα Η/Υ εξοπλήστηκε όμως το 2005 και έτσι τα μηχανήματα είναι μη λειτουργικά.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές, καθώςκαι 2 μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, οι οποίες γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε πολλά δίκτυα και προγράμματα, με αξιοποίηση των οποίων φαίνεται να προωθεί ιδιαίτερα την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είναι μέλος τους διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», συμμετέχει στο πρόγραμμα του “leaf” περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Προστασίας του Δάσους» «Adopt-a-Ship» και στο πρόγραμμα “τηγανοκίνησης”. Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περιουλλογή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ. Επίσης το σχολείο συμμετέχει σε ERASMUS. Παλαιότερα συμμετείχε και στο πρόγραμμα e-twinning. Μια άλλη δράση του σχολείου ήταν στο ίδρυμα Θεοτόκος για την καταπολέμηση του ρατσισμού και για την προώθηση του εθελοντισμού.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις του διευθυντή για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές καθώς ο ίδιος είχε παρακολουθήσει ένα σεμινάριο το 1994 στην Αμερική για αυτή τη θεματική. Οι απόψεις του διευθυντή για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δίκτυο σχολείων με αλληλοδιδασκαλία και κοινές πολιτισμικές δράσεις:** Δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.
3. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού που θα το αξιοποιεί ο μαθητής το απόγευμα ως φροντιστηριακή βοήθεια. Το υλικό αυτό μπορεί να αξιοποιείται επίσης κατά τις σιωπηρές εργασίες των μαθητών.
4. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
5. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

11

11

ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΧΝΑ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 35 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

Η Πάχνα βρίσκεται 35 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Λεμεσού, στη γεωγραφική περιφέρεια των Κρασοχωριών Επαρχίας Λεμεσού. Βρίσκεται σε υψόμετρο 670 μέτρων πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Ανατολικά συνορεύει με τον Άγιο Αμβρόσιο.

Στην απογραφή του 2011, οι κάτοικοι της κοινότητας ήταν 865. Σύμφωνα με την διευθύντρια του σχολείου το 2018 ο αριθμός των κατοίκων φτάνει τους 800-1000. Σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο, ο πληθυσμός του χωριού μέχρι το 1960 αυξανόταν. Από τότε παρουσιάζει μείωση, λόγω αστυφιλίας. Το χωριό πραγματικά «αγκαλιάζει» το ύψωμα που είναι κτισμένο και στα «πόδια» του απλώνεται το χαρακτηριστικό μεσογειακό πράσινο χαλί του σταφυλιού, της χαρουπιάς και της ελιάς μέχρι τη θάλασσα. Φημίζεται για τα γαλακτοκομικά του προϊόντα, τα σταφύλια, το κρασί, την παραδοσιακή ζιβανία, το καλό φαγητό στις ωραίες παραδοσιακές ταβέρνες. Κάθε χρόνο γίνονται φεστιβάλ σταφυλιού στα μέσα Αυγούστου καθώς επίσης τα πανηγύρια των Αγίων του χωριού. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λεμεσό και τα γύρω χωριά είναι αρκετά καλό, αλλά διπλής κατεύθυνσης. Υπάρχουν τουριστικά καταλύματα και τουριστική κίνηση το καλοκαίρι.

Σχολείο

12

Το Δημοτικό Σχολείο Πάχνας βρίσκεται στην ορεινή κοινότητα της Πάχνας, στην επαρχία Λεμεσού. Λειτουργεί ως περιφερειακό και σε αυτό φοιτούν παιδιά από την Πάχνα καθώς και από τρεις γειτονικές κοινότητες. Αυτές είναι της Άρσος (Λεμεσού), της Δωράς, της Βάσας(Κοιλανίου). Στο σχολείο φοιτούν την φετινή χρονιά 47 μαθητές(στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 49), από τους οποίους 29 μαθητές μένουν στο χωριό Πάχνα, ενώ οι υπόλοιποι έρχονται από τα άλλα χωριά. Δεν λειτουργεί ως ολοήμερο, αλλά λειτουργεί μόνο η πρωινή ζώνη από τις 7.45 ως τις 13.05.

Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 47 μαθητές κατανομημένους στις **έξι τάξεις** του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄τάξη	9 μαθητές
Β΄τάξη	7 μαθητές
Γ΄τάξη	8 μαθητές
Δ΄τάξη	8 μαθητές
Ε΄τάξη	8 μαθητές
Στ΄τάξη	7 μαθητές
Σύνολο	47 μαθητές

Το σχολείο λειτουργεί ως ενισχυμένο**τριδιδάσκαλο (τριθέσιο)** δηλαδή σε κάθε τάξη διδάσκονται 5 ώρες γλώσσα και 5 ώρες μαθηματικά ξεχωριστά, και σε σύμπλεγμα δύο τάξεων άλλες 5 ώρες γλώσσα. Ξεχωριστά σε κάθε τάξη γίνονται τα μαθήματα των αγγλικών, της τέχνης και της ιστορίας, ενώ σε σύμπλεγμα τάξεων γίνεται η Επιστήμη, η Γεωγραφία και τα Θρησκευτικά. Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών είναι σε επίπεδο Λυκείου και πολλοί εξ αυτών εργάζονται στη Λεμεσό ή ασχολούνται με τη γεωργία, την αμπελοργία και την κτηνοτροφία. Δυσκολίες που αντιμετωπίζει η εύρυθμη λειτουργία του σχολείου είναι οι απεργίες των λεωφορειούχων, που παρεμποδίζουν την ομαλή πρόσβαση των μαθητών στο σχολείο, καθώς και η ελλιπής επικοινωνία που έχουν οι μαθητές του σχολείου με άλλους μαθητές από κοντινά χωριά ή άλλα μέρη.

14

Το προσωπικό

Στο σχολείο Πάχνας εργάζονται 6 εκπαιδευτικοί, μια γραμματέας, ένας ειδικός παιδαγωγός για 5 ώρες την εβδομάδα και ένας λογοθεραπευτής για 8 ώρες την εβδομάδα. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα ορθογωνίου παραλληλογράμμου σε πολύ καλή κατάσταση. Διαθέτει έξι αίθουσες διδασκαλίας και δυο μεγάλα γραφεία. Υπάρχουν ακόμα κάποιες αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα υπολογιστών, Επιστήμης και τέχνης, αίθουσα ειδικής αγωγής και τραπεζαρία. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο, κυλικείο και μεγάλο προαύλιο.

Στον προαύλιο χώρο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι αρκετά υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο της διευθύντριας, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας. Σε μια αίθουσα διδασκαλίας μόνο υπάρχει διαδραστικός πίνακας. Η αίθουσα Η/Υ εξοπλίστηκε πρόσφατα και έτσι τα μηχανήματα είναι λειτουργικά.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δυο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις για τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε πολλά δίκτυα και προγράμματα, με αξιοποίηση των οποίων φαίνεται να προωθεί ιδιαίτερα την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είναι μέλος τους διεθνούς δικτύου «Οικολογικά

Σχολεία», συμμετέχει στο πρόγραμμα του “leaf” περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Προστασίας του Δάσους» και στο πρόγραμμα “τηγανοκίνησης”. Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περισυλλογή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ. Μια άλλη δράση του σχολείου ήταν με τον Ερυθρό Σταυρό για την ανάδειξη του εθελοντισμού.

Απόψεις για την τηλεεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές. Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
4. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ (ΔΙΘΕΣΙΟ, 29 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

17

Ο Άγιος Αμβρόσιος βρίσκεται στον κύριο δρόμο Λεμεσού-Ομόδους-Πλατρών σε απόσταση **29 περίπου χιλόμετρων βορειοδυτικά της πόλης της Λεμεσού**. Το χωριό είναι κτισμένο σε υψόμετρο 475 μέτρων πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Ο Άγιος Αμβρόσιος είναι ένα από τα κρασοχώρια της επαρχίας Λεμεσού και είναι γνωστό για την αμπελοκαλλιέργεια του και τα κρασιά που παράγει το οικολογικό οινοποιείο του χωριού.

Σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο, ο πληθυσμός του χωριού από το 1881 έως το 1976 αυξανόταν. Στη συνέχεια ο πληθυσμός ξεκίνησε να μειώνεται λόγω αστυφιλίας. Ωστόσο, στην τελευταία απογραφή του 2011 ο πληθυσμός του χωριού παρουσιάζεται αυξημένος γύρω στους 323 κατοίκους.

17

Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λεμεσό και τα γύρω χωριά είναι αρκετά καλό, αλλά διπλής κατεύθυνσης. Υπάρχουν λίγα τουριστικά καταλύματα και μικρή τουριστική κίνηση το καλοκαίρι.

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Αμβροσίου βρίσκεται στην ορεινή κοινότητα του Αγίου Αμβροσίου, στην επαρχία Λεμεσού. Λειτουργεί ως σχολείο της κοινότητας όπου φοιτούν παιδιά μόνο από αυτήν. Στο σχολείο φοιτούν την φετινή χρονιά 21 μαθητές, από τους οποίους 3 μαθητές είναι αλλοδαποί. Δεν λειτουργεί ως ολόημερο σχολείο, αλλά έχει μόνο την πρωινή ζώνη από τις 7.45 ως τις 13.05. Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 21 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τοσόδου

Τάξεις	Μαθητές
Α΄ τάξη	9 μαθητές
Β΄ τάξη	1 μαθητές
Γ΄ τάξη	3 μαθητές
Δ΄ τάξη	5 μαθητές
Ε΄ τάξη	3 μαθητές
Στ΄ τάξη	0 μαθητές
Σύνολο	21 μαθητές

Το σχολείο λειτουργεί ως **ενισχυμένο διθέσιο**. Τα συμπλέγματα των τάξεων είναι τα εξής: Α΄, Β΄ τάξη ένα τμήμα και το άλλο Γ΄, Δ΄ και Ε΄. Όλες οι τάξεις παρακολουθούν μαζί τα μαθήματα: Γυμναστική, Τέχνη και Μουσική. Ξεχωριστά διδάσκονται τα μαθήματα της Γλώσσας, των Μαθηματικών και της Ιστορίας. Σε συμπλέγματα τάξεων (Α΄,Β΄)και (Γ΄,Δ΄) διδάσκονται τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών, της Γεωγραφίας και των Θρησκευτικών.Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών είναι σε επίπεδο Λυκείου και πολλοί εξ αυτών εργάζονται στη Λεμεσό ή ασχολούνται με τη γεωργία και την αμπελοουργία.

Το προσωπικό

Στο σχολείο Αγίου Αμβροσίου εργάζονται 2 μόνιμοι εκπαιδευτικοί και μια συμβασιούχος(επισκέπτρια) για 4 μέρες την εβδομάδα,ένας ειδικός παιδαγωγός για 2φορές την εβδομάδα (τρεις ώρες) και ένας λογοθεραπευτής για 2φορές την εβδομάδα (2 ώρες).Τα χρόνια προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών του σχολείου είναι τα εξής: Η διευθύντρια έχει 17 έτη, η μόνιμη εκπαιδευτικός 15 έτη και η συμβασιούχος 7 έτη. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν γνώση στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα ορθογωνίου παραλληλογράμμου σε καλή κατάσταση. Διαθέτει δυο αίθουσες διδασκαλίας και ένα γραφείο. Υπάρχουν ακόμα κάποιες αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα υπολογιστών και λυόμενη ανεξάρτητη αίθουσα για την ειδική αγωγή. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο, κουζινούλα, γυμναστήριο και μεγάλο προαύλιο.

20

Στον προαύλιο χώρο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά. Πίσω από το σχολείο δεσπόζει μια μεγάλη εκκλησία.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι αρκετά υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο της διευθύντριας, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δυο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα στην αίθουσα του κοινοτικού συμβουλίου παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

20

Το σχολείο συμμετέχει σε λίγα προγράμματα, κυρίως στην περιβαλλοντική εκπαίδευση λόγω του μικρού αριθμού των μαθητών. Επίσης είναι πολύ δύσκολη η μετακίνηση των παιδιών σε άλλα μέρη για να παρακολουθήσουν θεατρικές παραστάσεις ή να συμμετέχουν σε άλλες δράσεις. Ο λόγος πάντα είναι ο μικρός αριθμός των παιδιών και κατά συνέπεια το ακριβό κόστος μετακίνησης τους με λεωφορείο. Το σχολείο είναι μέλος τους διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία». Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περιουλογοή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές. Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 21 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

Το Καλό Χωριό είναι χωριό της επαρχίας Λεμεσού στην Κύπρο. Το Καλό Χωριό **απέχει 21 χιλιόμετρα από την πόλη της Λεμεσού**. Βρίσκεται στη γεωγραφική περιφέρεια της Πιτσιλιάς. Είναι κτισμένο σε υψόμετρο 700 μέτρων πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις του χωριού περιλαμβάνουν συκίες, αμυγδαλιές, εσπεριδοειδή, καρυδιές και λαχανικά.

Η φυσική βλάστηση του χωριού αποτελείται από λεβάντα, πικροδάφνη, λάδανο, δεντρολίβανο, τρεμιθιές, πεύκα, αγριελιές και λατζιές. Σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο, ο πληθυσμός του χωριού από το 1881 έως το 1960 αυξανόταν. Στη συνέχεια ο πληθυσμός ξεκίνησε να μειώνεται λόγω αστυφιλίας. Στις τελευταίες δύο απογραφές ο πληθυσμός του χωριού παρουσιάζεται ελαφρώς αυξημένος. Η απογραφή του 2011 κατέγραψε 497 κατοίκους. Το οδικό δίκτυο είναι μέτριο. Τουριστική υποδομή δεν υπάρχει, αλλά το καλοκαίρι το χωριό κατακλύζεται από Καλοχωρίτες οι οποίοι μένουν ή έχουν μεταναστεύσει σε άλλες πόλεις, αλλά το καλοκαίρι περνάν τις διακοπές τους στο χωριό που μεγάλωσαν.

Σχολείο

Στο Καλό Χωριό λειτουργεί ως Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο, με προαιρετικό ολοήμερο όπου φιλοξενούνται παιδιά 5 κοινοτήτων που ανήκουν στην περιφέρεια αυτή (Καλό χωριό, Άγιος Κωνσταντίνος, Άγιος Παύλος, Ζωοπηγή, Λουβαράς). Το ωράριο της πρωινής λειτουργίας είναι από τις 7.45 -13.05. Το ωράριο της προαιρετικής απογευματινής ζώνης είναι μέχρι τις 16.00. Την απογευματινή ζώνη παρακολουθούν 32 μαθητές. Αφού σιτιστούν οι μαθητές ασχολούνται με τις κατοίκων εργασίες τους, μετά διδάσκονται αγγλικά και Η/Υ και αργότερα ασχολούνται με αθλοπαιδιές ή τέχνες καθ' επιλογή.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 57 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Τάξη Α΄	14 μαθητές
Τάξη Β΄	8 μαθητές
Τάξη Γ΄	7 μαθητές
Τάξη Δ΄	12 μαθητές
Τάξη Ε΄	7 μαθητές
Τάξη Στ΄	9 μαθητές
Σύνολο	57 μαθητές

Το σχολείο λειτουργεί ως **ενισχυμένο τριθέσιο**. Κάθε τάξη διδάσκεται ξεχωριστά τη γλώσσα και τα μαθηματικά. Σημειώνεται ότι μόνο 2 από τους 57 μαθητές είναι αλλοδαποί. Μόνο το ένα από αυτά ήρθε φέτος στο χωριό και δεν μιλάει ελληνικά, το άλλο μιλάει άπταιστα ελληνικά. Το μορφωτικό επίπεδο των περισσότερων γονιών είναι μέτριο προς χαμηλό, ασχολούνται οι περισσότεροι με χειρωνακτικές εργασίες και μερικοί εργάζονται στη Λεμεσό.

23

Το προσωπικό

Υπηρετούν σε αυτό το σχολείο 6 μόνιμοι εκπαιδευτικοί και μια συμβασιούχος που εργάζεται στο σχολείο αυτό μόνο 3 μέρες την εβδομάδα. Υπάρχει γραμματέας.

23

Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση. Περίπου δυο φορές την εβδομάδα έρχεται ένας δάσκαλος Ειδικής Αγωγής για 7 και 6 ώρες αντίστοιχα και δυο φορές την εβδομάδα για δυο ώρες μια λογοθεραπεύτρια.

Το κτίριο

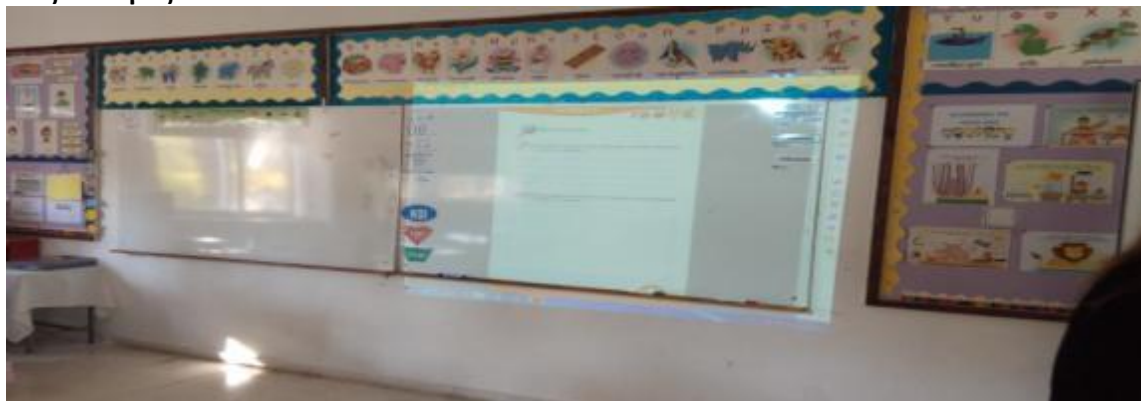

Το σχολικό κτίριο χτίστηκε το 1983, αλλά ανακαινίστηκε και αποτελεί τυπικό δείγμα σχολικής Αρχιτεκτονικής. Διαθέτει έξι αίθουσες διδασκαλίας και ένα μεγάλο γραφείο για το διευθυντή και ένα γραφείο για τους εκπαιδευτικούς με βιβλιοθήκη για αυτούς. Υπάρχουν ακόμα πολλές αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα Επιστήμης και τέχνης, δυο αίθουσες υπολογιστών, αίθουσα κουζίνας, 2 αποθηκευτικοί χώροι, γυμναστήριο, πολύ μεγάλη αίθουσα συγκεντρώσεων με θεατράκι, αίθουσα ειδικής αγωγής, κυλικείο και μεγάλο προαύλιο.

Στον προαύλιο χώρο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι υψηλό. Σύμφωνα με τη διευθύντρια το ποσοστό εξοπλισμού του σχολείου φτάνει το 80% σε σχέση με τον εξοπλισμό που έχουν τα σχολεία της πόλης. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο του διευθυντή, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, α, Η/Υ και εκτυπωτής, αλλά τα μηχανήματα είναι παλαιάς τεχνολογίας. Στις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας. Δυο αίθουσες έχουν διαδραστικούς πίνακες, εκ των οποίων λειτουργεί μόνο ο ένας. Υπάρχουν κονδύλια από την ΕΕ λόγω του ERASMUS που με αυτά τα χρήματα θα εξοπλιστεί το σχολείο και με άλλους διαδραστικούς πίνακες. Η αίθουσα Η/Υ εξοπλίστηκε πριν πολλά χρόνια με αποτέλεσμα τα μηχανήματα να είναι μη λειτουργικά και υπάρχουν προβλήματα τεχνικής υποστήριξης.

26

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές, καθώς και 2 μεγάλες θεατρικές παραστάσεις για τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, οι οποίες γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων. Συχνά έρχονται θίασοι στο σχολείο και παρουσιάζουν θεατρικές παραστάσεις στους μαθητές.

Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε πάρα πολλά δίκτυα και προγράμματα. Είναι μέλος του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», συμμετέχει στο πρόγραμμα του “leaf” περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Προστασίας του Δάσους» «Adopt-a-Ship» στην πράσινη κοινότητα και στο πρόγραμμα «χρυσοπράσινο φύλλο» με συνεργασίες και ανταλλαγές επισκέψεων μαθητών με σχολεία της Ελλάδας. Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περισυλλογή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ. Επίσης το σχολείο συμμετέχει σε ERASMUS. Έχουν συνεργασία με την Πολωνία, Γερμανία και Ιταλία. Έχουν γίνει ανταλλαγές επισκέψεων μαθητών με αρκετές χώρες από αυτές. Συμμετέχει και στο πρόγραμμα e-twinning. Μια άλλη δράση του σχολείου είναι μια εκδήλωση που θα γίνει την 1^η Δεκεμβρίου με ανταλλαγή ρούχων, με γεύματα αγάπης για την είσπραξη κάποιων χρημάτων για να χρησιμοποιηθούν στις μετακινήσεις των μαθητών με λεωφορεία, καθώς υπάρχει δυσχέρεια στη μετακίνηση των μαθητών με λεωφορεία για παρακολούθηση δράσεων λόγω κόστους. Επίσης η εκκλησία χρηματοδοτεί άτυπα με χρήματα από το παγκάρι από 2 γιορτές το χρόνο τις μετακινήσεις των μαθητών.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές. Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές κατά σειρά προτεραιότητας:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Αδελφοποίηση σχολείων σε ορεινό δίκτυο σχολείων:** Δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.
4. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
5. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

28

28

ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΨΙΟΥ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 20 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

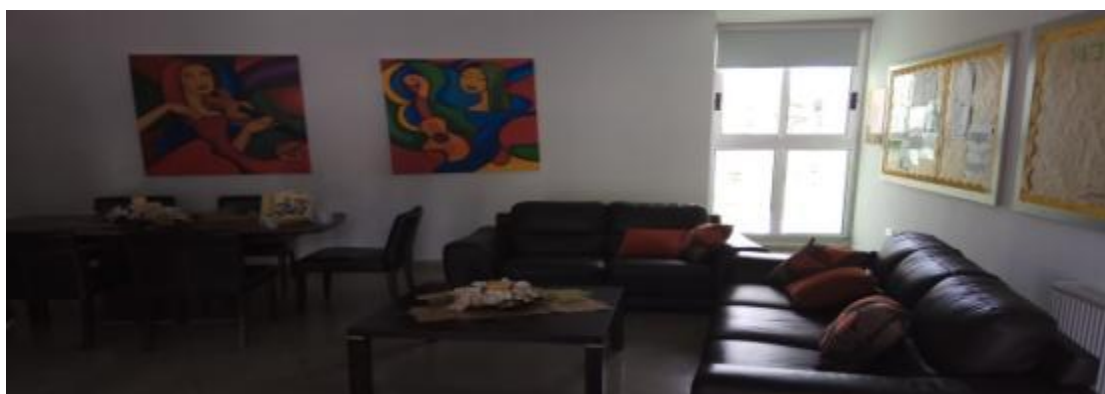
Η Αψιού βρίσκεται **20 περίπου χιλιόμετρα βόρεια της πόλης της Λεμεσού**, σε υψόμετρο 410 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας. Στα πόδια του χωριού ρέει ο ποταμός Γαρύλης. Τα περιβάλλοντα που περιβάλλουν το χωριό με τα αμπέλια απέναντι, ανάμεικτα από ελιές και χαρουπιές, καθώς και το δάσος στα βορειοανατολικά συνθέτουν ένα μοναδικό γραφικό τοπίο. Ο πληθυσμός της κοινότητας γνώρισε πολλές αυξομειώσεις στη μακρόχρονη ιστορία του. Το 1881 οι κάτοικοι της Αψιού ήταν 183, για να αυξηθούν στους 262 το 1921, να μειωθούν στους 244 το 1931, για να αυξηθούν και πάλι στους 304 το 1973 και να μειωθούν στους 212 το 1982. Στην απογραφή του 2001 οι κάτοικοι της Αψιούς ανέρχονταν στους 230 και το 2011 στους 208. Ένα μοναδικό φυσικό φαινόμενο που παρατηρείται στην περιοχή της Αψιούς είναι η μεγάλη ποικιλία πετρωμάτων που υπάρχει εκεί. Λόγω της ιδιαιτερότητας του εδάφους υπάρχει μεγάλο γεωλογικό ενδιαφέρον από διάφορους επιστήμονες οι οποίοι επισκέπτονται την περιοχή για να μελετήσουν τα πετρώματα. Στην έκταση της Αψιού υπήρχαν τα παλαιότερα χρόνια μεταλλεία και λατομεία, τα οποία δεν λειτουργούν πλέον. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λεμεσό και τα γύρω χωριά είναι αρκετά καλό, αλλά διπλής κατεύθυνσης. Υπάρχουν τουριστικά καταλύματα (αγροτουρισμός) και κάποια τουριστική κίνηση.

29

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Αψιού βρίσκεται στην ορεινή κοινότητα της Αψιούς, στην επαρχία Λεμεσού. Λειτουργεί ως περιφερειακό υποχρεωτικό ενιαίο ολοήμερο και σε αυτό φοιτούν παιδιά από την Αψιού καθώς και από τρεις γειτονικές κοινότητες. Αυτές είναι της Γεράσας και της Μαθηκολώνης. Θεωρείται τριθέσιο εμπλουτισμένο. Η πρωινή ζώνη είναι από τις 7.45 -13.05 και η απογευματινή ως τις 15.15. Υπάρχουν τρία συμπλέγματα τάξεων. Τα κύρια μαθήματα διδάσκονται ξεχωριστά σε κάθε τάξη. Δυο συμπλέγματα τάξεων γίνονται για το μάθημα των αγγλικών και της τέχνης το απόγευμα.

Στο σχολείο φοιτούν την φετινή χρονιά 21 μαθητές, από τους οποίους 6 μαθητές μένουν στο χωριό Αψιού, ενώ οι υπόλοιποι έρχονται από τα άλλα χωριά.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 21 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄τάξη	2 μαθητές
Β΄τάξη	4 μαθητές
Γ΄τάξη	1 μαθητή
Δ΄τάξη	6μαθητές
Ε΄τάξη	5 μαθητές
Στ΄τάξη	3 μαθητές
Σύνολο	21 μαθητές

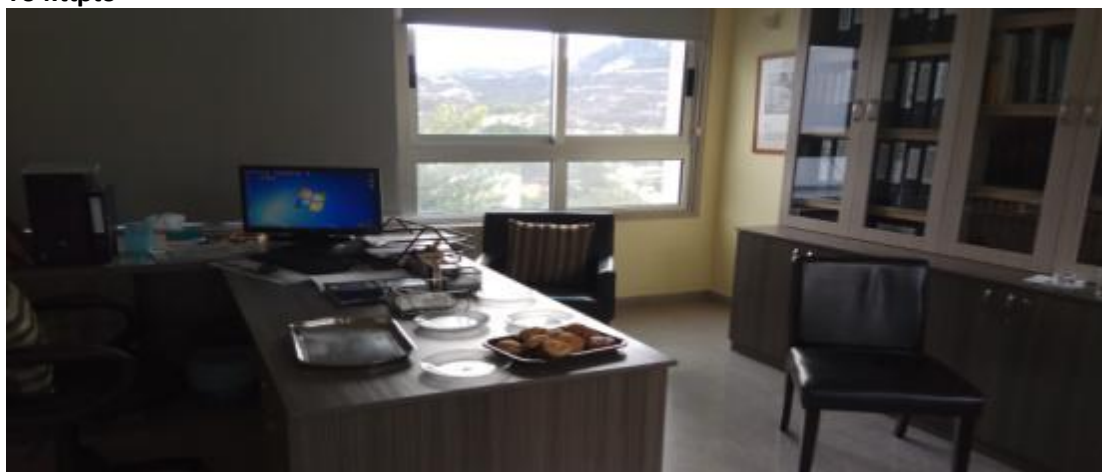
Το σχολείο λειτουργεί ως **ενισχυμένο τριδιδάσκαλο (τριθέσιο)**. Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών είναι μέτριο σε επίπεδο Λυκείου.

Το προσωπικό

Στο σχολείο εργάζονται 5 εκπαιδευτικοί, δυο επισκέπτες εκπαιδευτικοί από μια φορά την εβδομάδα, δύο εκπαιδευτικοί με αγορά υπηρεσιών, μια γραμματέας, ένας ειδικός παιδαγωγός από δυο φορές την εβδομάδα για 4 ώρες και ένας λογοθεραπευτής για 2 ώρες την εβδομάδα. Τα αγγλικά διδάσκονται με αγορά υπηρεσιών από μια ωρομίσθια εκπαιδευτικό.

Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα καινούριο υπέροχο κτίριο. Χτίστηκε το 2010. Διαθέτει δεκαέξι συνολικά αίθουσες, ένα μεγάλο γραφείο και ένα μεγάλο σαλόνι για τους επισκέπτες στην είσοδο του σχολείου. Υπάρχουν αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα υπολογιστών, Επιστήμης και τέχνης, παιχνιδότοπος, αίθουσα ειδικής αγωγής, τραπεζαρία και κουζίνα κ.τ.λ. Υπάρχει αίθουσα βιβλιοθήκης αλλά δεν λειτουργεί. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι τρεις. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο, και μεγάλο προαύλιο. Υπάρχει ένα ξεχωριστό κτίριο που χτίστηκε για να λειτουργήσει ως νηπιαγωγείο, αλλά επειδή δεν λειτουργεί ως νηπιαγωγείο, χρησιμοποιείται για τη σίτιση των παιδιών.

Στον προαύλιο χώρο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία όμως το σχολικό περιβάλλον δεν εντάσσεται αρμονικά, καθώς είναι ένα μοντέρνο κτίριο κτισμένο δίπλα σε ένα παραδοσιακό χωριό.

32

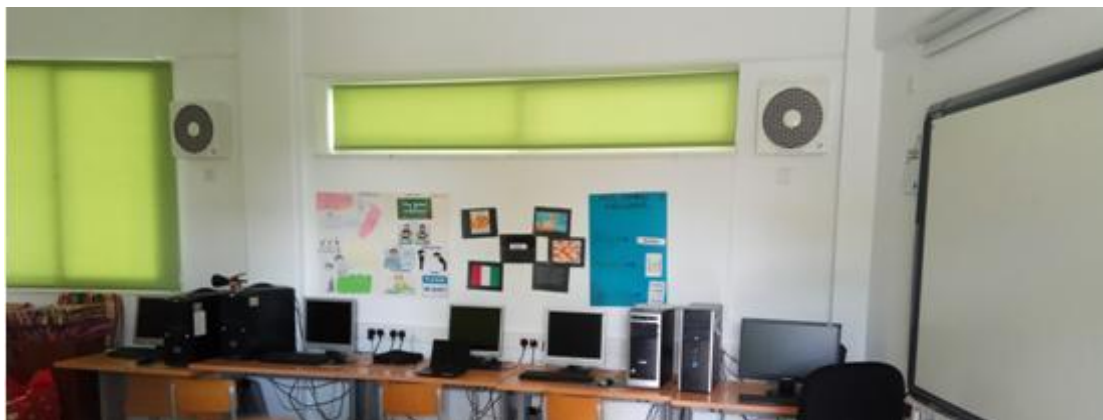
Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι πάρα πολύ υψηλό, σε σημείο που να θυμίζει ιδιωτικό σχολείο. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο της διευθύντριας, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας. Σε δυο αίθουσες υπάρχουν διαδραστικοί πίνακες, όμως ο ένας είναι χαλασμένος. Η αίθουσα Η/Υ εξοπλίστηκε πρόσφατα και έτσι τα μηχανήματα είναι λειτουργικά.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δυο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων στην κοινότητα της Μαθηκολώνης.

Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε κάποια δίκτυα και προγράμματα, με αξιοποίηση των οποίων φαίνεται να προωθεί ιδιαίτερα την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είναι μέλος τους διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία». Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περισυλλογή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ. Μια άλλη δράση του σχολείου ήταν με η αδελφοποίηση με σχολείο στην Κρήτη. Υπάρχει δυσχέρεια στη μετακίνηση μαθητών με λεωφορεία για παρακολούθηση δράσεων λόγω κόστους.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές. Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Αδελφοποίηση σχολείων σε ορεινό δίκτυο σχολείων:** Δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.
4. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
5. **Οδηγός ψηφιακών πηγών:** Δημιουργία οδηγού με ψηφιακές πηγές ανά θεματική ενότητα και γνωστικό αντικείμενο ως εκπαιδευτικά υλικά για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να τα αξιοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.
6. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΠΕΣΙΑΣ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 13 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

Η Απαΐσια βρίσκεται **13 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Λεμεσού**. Είναι κτισμένη σε υψόμετρο 485 μέτρων πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο, ο πληθυσμός του χωριού από τη δεκαετία του 1980 και μετέπειτα παρουσιάζει αύξηση. Οι κάτοικοι της Απαΐσιας ανέρχονταν το 2001 στους 323 και το 2011 στους 474. Το χωριό με την ολοκλήρωση μιας σειράς βελτιωτικών έργων αλλά και χάρη στην ηρεμία και ανθρωπιά που προσφέρει η ύπαιθρος, αισιοδοξεί πως δεν θα συγκρατήσει απλώς τον πληθυσμό της αλλά και θα τον αυξήσει, προσελκύοντας νέους μόνιμους κατοίκους. Στην Απεσιά, το παλιό με το νέο συνυπάρχουν, από τη μια ένας παραδοσιακός οικισμός με μικρές πετρόκτιστες κατοικίες και από την άλλη διάσπαρτες νέες μεγαλύτερες κατοικίες στα δυτικά και νοτιοδυτικά του παλιού οικισμού. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λεμεσό και τα γύρω χωριά είναι μέτριο, διπλής κατεύθυνσης. Υπάρχει μικρή τουριστική κίνηση το καλοκαίρι.

35

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Απεσιιάς βρίσκεται στην ημιορεινή κοινότητα της Απεσιιάς, στην επαρχία Λεμεσού. Λειτουργεί ως Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο, όπου φιλοξενούνται παιδιά δυο κοινοτήτων (Κορφή, Απεσιιά). Το σχολείο είναι Περιφερειακό Υποχρεωτικό Ενιαίο Ολοήμερο σχολείο. Είναι 1 από τα 14 που υπάρχουν σε όλη την Κύπρο. Λειτουργήσε ως **ενιαίο ολοήμερο από 2007**. Είναι **τριθέσιο ενισχυμένο (εμπλουτισμένο)**. Η πρωινή ζώνη είναι από τις 7.45 -13.05 και η απογευματινή ως τις 15.15. Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 35 μαθητές (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 34) κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄ τάξη	4 μαθητές
Β΄ τάξη	7 μαθητές
Γ΄ τάξη	8 μαθητές
Δ΄ τάξη	2 μαθητές
Ε΄ τάξη	9 μαθητές
Στ΄ τάξη	5 μαθητές
Σύνολο	35 μαθητές

Τα συμπλέγματα των τάξεων είναι τα εξής: Α΄, Β΄ τάξη ένα τμήμα, το άλλο Γ΄, Δ΄ και το τρίτο Ε, Στ΄. Σε συμπλέγματα τάξεων (Α΄, Β΄) (Γ΄, Δ΄) και (Ε΄, Στ΄) διδάσκονται τα μαθήματα, εκτός από τα αγγλικά που διδάσκονται σε κάθε τάξη ξεχωριστά. Σημειώνεται ότι μόνο 3 από τους 35 μαθητές είναι αλλοδαποί. Το μορφωτικό επίπεδο των περισσότερων γονιών είναι μέτριο (απόφοιτοι Λυκείου).

36

Το προσωπικό

Στο σχολείο εργάζονται 6 εκπαιδευτικοί, πέντε εκπαιδευτικοί με αγορά υπηρεσιών, (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 6 εκπαιδευτικοί) μια γραμματέας, ένας ειδικός παιδαγωγός και ένας λογοθεραπευτής. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα της δεκαετίας του 1980 ορθογωνίου παραλληλογράμμου σε πολύ καλή κατάσταση λόγω ανακαίνισης. Το σχολείο χωρίζεται σε 2 πτέρυγες: Η παλιά πτέρυγα αποτελείται από 3 αίθουσες διδασκαλίας, το γραφείο του γραμματειακού προσωπικού και το γραφείο του διευθυντή.

Η νέα πτέρυγα, η οποία εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2017, αποτελείται από την αίθουσα των Υπολογιστών και την τραπεζαρία.

Διαθέτει τρεις αίθουσες διδασκαλίας και δυο γραφεία. Υπάρχουν ακόμα κάποιες αίθουσες εργαστηρίων όπως αίθουσα επιστημών, οικιακής οικονομίας, τεχνών, 2 αίθουσες Η/Υ(υπολογιστών) και αίθουσα για την ειδική αγωγή. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο, κουζίνούλα, και μεγάλο προαύλιο. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

37

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι πολύ υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο του Διευθυντή, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

37

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop, διαδραστικός πίνακας και βιντεοπροβολέας. Δυσκολίες υπάρχουν στην τεχνική υποστήριξη. Επίσης η ταχύτητα του διαδικτύου είναι πολύ χαμηλή.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δύο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα στην αίθουσα της μητρόπολης παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε πάρα πολλά δίκτυα και προγράμματα. Είναι μέλος του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», συμμετέχει στο πρόγραμμα του “leaf” περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», το σχολείο αποστέλλει υλικό (π.χ. φωτογραφίες) από τις σχετικές δραστηριότητες των παιδιών: περισυλλογή και κατηγοριοποίηση απορριμμάτων, ανακύκλωση, κατασκευές από ανακυκλώσιμα, κτλ. Επίσης το σχολείο συμμετέχει σε ERASMUS. Υπάρχει συνεργασία με 8 χώρες. Έχουν γίνει ανταλλαγές επισκέψεων με αρκετές χώρες από αυτές. Συμμετέχει και στο πρόγραμμα e-twinning. Υπάρχει συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο Χαλανδρίου με τηλεδιασκέψεις στο project «Αγάπη με όρια».

38

38

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις του διευθυντή για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές. Οι απόψεις του διευθυντή για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
4. **Οδηγός ψηφιακών πηγών:** Δημιουργία οδηγού με ψηφιακές πηγές ανά θεματική ενότητα και γνωστικό αντικείμενο ως εκπαιδευτικά υλικά για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να τα αξιοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΜΠΟΥ (ΜΟΝΟΘΕΣΙΟ, 85 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

Ο Κάμπος απέχει από την **Λευκωσία 85 χιλιόμετρα**, αν ακολουθήσετε τον δρόμο μέσω του Μοναστηριού του Κύκκου ή 70 χιλιόμετρα μέσω Ορκόντα. Το μοναστήρι του Κύκκου βρίσκεται μόλις 5 χμ. από το χωριό. Οι δύο διαδρομές, είναι πανέμορφες και όποια ακολουθήσει ο επισκέπτης, θα δει πανέμορφες εικόνες.

Είναι ένα χωριό κτισμένο σε μια ομαλή πλαγιά των βουνών του Κύκκου, που σε σύγκριση με τις άλλες, μοιάζει να είναι κάμπος. Λίγες εκατοντάδες μέτρα πιο νότια, υπάρχει το χωριό Τσακκίστρα. Αφού σε αυτό δεν υπάρχουν τεμάχια ικανά να φιλοξενήσουν καλλιέργειες, οι κάτοικοι «κατέβαιναν» για αυτόν τον σκοπό στον κάμπο. Έτσι συνηθίζεται να λέγεται ο «Κάμπος της Τσακκίστρας».

Φθάνοντας στον Κάμπο, θα διαπιστώσει ο επισκέπτης ότι το χωριό είναι κυριολεκτικά κτισμένο κάτω από την σκιά τεράστιων Δρυών, Πλατανιών και Πεύκων. Στην απέραντη πλατεία στο κέντρο του χωριού, κάτω από το πυκνό φύλλωμα των χρυσοπράσινων πλατανιών, θα βρει ο επισκέπτης χώρους σίτισης και ξεκούρασης.

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Κάμπου βρίσκεται στην ορεινή κοινότητα του Κάμπου, στην επαρχία Λευκωσίας. Λειτουργεί ως σχολείο της κοινότητας όπου φοιτούν παιδιά μόνο από αυτήν. Στο σχολείο φοιτούν την φετινή χρονιά 9 μαθητές, από τους οποίους 5 μαθητές είναι αλλοδαποί (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 3). Δεν λειτουργεί ως ολόημερο σχολείο, αλλά έχει μόνο την πρωινή ζώνη από τις 7.45 ως τις 13.05.

Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 9 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄ τάξη	5 μαθητές
Β΄ τάξη	0 μαθητές
Γ΄ τάξη	1 μαθητής
Δ΄ τάξη	1 μαθητής
Ε΄ τάξη	1 μαθητής
Στ΄ τάξη	1 μαθητής
Σύνολο	9 μαθητές

Το σχολείο λειτουργεί ως **μονοθέσιο**. Υπάρχει ένα σύμπλεγμα τάξεων που αποτελείται από όλες τις τάξεις εκτός της Β΄, καθώς δεν φοιτά κανένας μαθητής σε αυτή την τάξη. Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών είναι μέτριο σε επίπεδο Λυκείου και πολλοί εξ αυτών εργάζονται ως υλοτόμοι.

Το προσωπικό

Στο σχολείο του κάμπου εργάζεται μια μόνιμος εκπαιδευτικός. Η εκπαιδευτικός του σχολείου έχει γνώση στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων. Εκτελεί ταυτόχρονα και χρέη διευθύντριας. Είναι εκπαιδευτικός αυξημένων προσόντων, εφόσον είναι κάτοχος διδακτορικού. Μένει μόνιμα στο χωριό, καθώς η καταγωγή της είναι από τον Κάμπο.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα ορθογωνίου παραλληλογράμμου σε μέτρια κατάσταση. Διαθέτει δυο αίθουσες διδασκαλίας. Υπάρχουν ακόμα κάποιες αίθουσες εργαστηρίων, όπως αίθουσαυπολογιστών κ.α. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο, κουζινούλα και μεγάλο προαύλιο.Στο προαύλιο υπάρχει γήπεδο μπάσκετ.

Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

42

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι μέτριο. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, στην αίθουσα διδασκαλίας.Στην αίθουσα διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ και εκτυπωτής.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικούετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές.Δυο θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων.

Επίσης, στην αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε λίγα προγράμματα, κυρίως στην περιβαλλοντική εκπαίδευση λόγω του μικρού αριθμού των μαθητών. Επίσης είναι πολύ δύσκολη η μετακίνηση των παιδιών σε άλλα μέρη για να παρακολουθήσουν θεατρικές παραστάσεις ή να συμμετέχουν σε άλλες δράσεις. Ο λόγος πάντα είναι ο μικρός αριθμός των παιδιών και κατά συνέπεια το ακριβό κόστος μετακίνησης τους με λεωφορείο. Το σχολείο ασχολείται με το πρόγραμμα Ελληνισμός-Ομογένεια.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Αδελφοποίηση σχολείων σε ορεινό δίκτυο σχολείων:**Δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.
4. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:**Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
5. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΡΑΚΟΥ (ΤΡΙΘΕΣΙΟ, 51 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

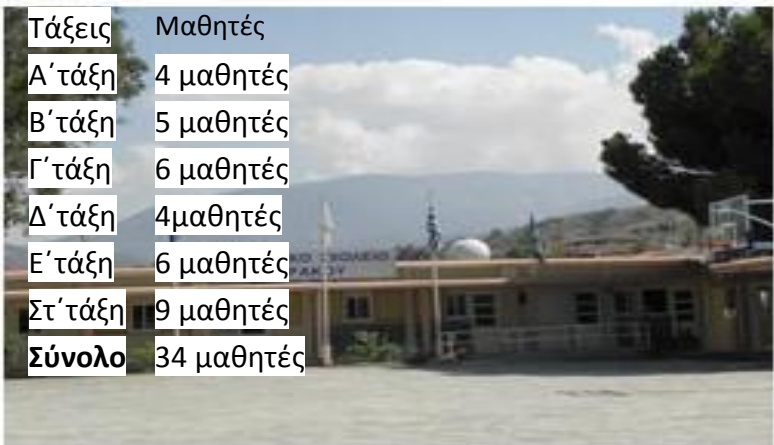
Το χωριό Κοράκου βρίσκεται στην Επαρχία Λευκωσίας, **51 χιλιόμετρα από την πόλη**. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λευκωσία και τα γύρω χωριά είναι καλό, διπλής κατεύθυνσης. Οι κύριες καλλιέργειες του χωριού περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, φρούτα και ελιές, ενώ η δασική του γη είναι διάσπαρτη με άγρια πεύκα. Η περιοχή είναι επίσης γνωστή για την καλλιέργεια του αρωματικών τοπικών βοτάνων και για την απόστασή τους σε αιθέρια έλαια. Μετά από πολλές πληθυσμιακές αυξομειώσεις η τελευταία απογραφή του 2011 κατέγραψε 521 κατοίκους. Υπάρχει μικρή τουριστική κίνηση το καλοκαίρι.

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Κοράκου βρίσκεται στην κοινότητα της Κοράκου, στην επαρχία Λευκωσίας. **Είναι τριθέσιο**. Η πρωινή ζώνη είναι από τις 7.45 -13.05. Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 34 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄τάξη	4 μαθητές
Β΄τάξη	5 μαθητές
Γ΄τάξη	6 μαθητές
Δ΄τάξη	4μαθητές
Ε΄τάξη	6 μαθητές
Στ΄τάξη	9 μαθητές
Σύνολο	34 μαθητές

Τα συμπλέγματα των τάξεων είναι τα εξής: Α΄, Β΄τάξη ένα τμήμα, το άλλο Γ΄, Δ΄ και το τρίτο Ε, Στ΄. Σε συμπλέγματα τάξεων (Α΄,Β΄), (Γ΄,Δ΄) και (Ε΄, Στ΄) διδάσκονται τα μαθήματα. Σημειώνεται ότι μόνο 2 από τους 34 μαθητές είναι αλλοδαποί (στη λίστα του υπουργείου αναφέρονται 4). Το μορφωτικό επίπεδο των περισσότερων γονιών είναι Λυκείου και υπάρχουν και μερικοί απόφοιτοι πανεπιστημίου.

Το προσωπικό

Στο σχολείο εργάζονται 4 εκπαιδευτικοί, και μια επισκέπτρια εκπαιδευτικός που έρχεται για δυο μέρες την εβδομάδα, μια γραμματέας, ένας ειδικός παιδαγωγός για 2 φορές την εβδομάδα και ένας λογοθεραπευτής για 3 ώρες. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν εμπειρία στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων καθώς και στην ηλεκτρονική μάθηση.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα της δεκαετίας του 1980 ορθογωνίου παραλληλογράμμου σε καλή κατάσταση λόγω ανακαίνισης.

Διαθέτει πέντε αίθουσες και ένα γραφείο. Δεν υπάρχει αίθουσα Η/Υ(υπολογιστών). Διαθέτει κυλικείο και προαύλιο. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι πολύ υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο της διευθύντριας, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού. Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας. Υπάρχουν 3 διαδραστικοί πίνακες αλλά χρησιμοποιείται μόνο ο ένας στο τμήμα Γ' - Δ'.

47

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δυο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής χρονιάς, γίνονται το απόγευμα παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε κάποια δίκτυα και προγράμματα. Συμμετέχει στο πρόγραμμα ανακύκλωσης και τηγανοκίνησης.

47

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας και των εκπαιδευτικών για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές.Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
3. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:**Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
4. **Οδηγός ψηφιακών πηγών:**Δημιουργία οδηγού με ψηφιακές πηγές ανά θεματική ενότητα και γνωστικό αντικείμενο ως εκπαιδευτικά υλικά για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να τα αξιοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ (ΔΙΘΕΣΙΟ, 40 ΧΜ)

Η τοπική κοινωνία

49

Η Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου, το μικρό και όμορφο χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, απέχει από την **πρωτεύουσα γύρω στα 40 χιλιόμετρα**. Είναι χτισμένο στους πρόποδες της οροσειράς του Τροόδους, σ' ένα μέσο υψόμετρο 450 μέτρων, πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από το χωριό και προς τα νότια, απλώνεται καταπράσινο και πανέμορφο το δάσος «Αδελφοί».

Το χωριό είναι προικισμένο από τη φύση με ωραία θέα. Από εδώ μπορεί κάποιος ν' αγναντέψει τον καταπράσινο κάμπο και την καταγάλανη θάλασσα της Μόρφου, την Λευκωσία και την οροσειρά του Πενταδακτύλου. Προς τα νοτιοδυτικά απλώνεται πανέμορφη η οροσειρά του Τροόδους. Στην προτελευταία απογραφή που έγινε το 2001, οι κάτοικοι της κοινότητας αριθμούσαν τους 628. Παρά τη μεγάλη απόσταση από τη Λευκωσία, η Αγία Μαρίνα εξακολουθεί να αντιστέκεται στην αστυφιλία. Οι κάτοικοι της κοινότητας εξακολουθούν να ασχολούνται με την καλλιέργεια της γης. Τα κύρια προϊόντα που παράγει το χωριό είναι οι αμυγδαλιές, λίγα σιτηρά, τα όσπρια, λίγα αμπέλια και ελιές. Μετά την κατασκευή του υδατοφράκτη Ξυλιάτου, στην περιοχή παράγονται διάφορα φρουτοδέντρα. Ανεπτυγμένη είναι και η κτηνοτροφία, ιδιαίτερα των αιγοπροβάτων.

Το οδικό δίκτυο που συνδέει το χωριό με τη Λευκωσία και τα γύρω χωριά είναι αρκετά καλό, αλλά διπλής κατεύθυνσης. Υπάρχουν λίγα τουριστικά καταλύματα και μικρή τουριστική κίνηση το καλοκαίρι.

Σχολείο

Το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας βρίσκεται στην κοινότητα της Αγίας Μαρίνας, στην επαρχία Λευκωσίας. Λειτουργεί ως σχολείο της κοινότητας και εξυπηρετεί τις κοινότητες της Αγίας Μαρίνας Ξυλιάτου, Λαγουδερά, Σαράντι και Ξυλιάτο. Στο σχολείο φοιτούν την φετινή χρονιά 19 μαθητές, από τους οποίους 2 μαθητές είναι αλλοδαποί. Δεν λειτουργεί ως ολόημερο σχολείο, αλλά έχει μόνο την πρωινή ζώνη από τις 7.45 ως τις 13.05.

Το σχολείο κατά τη σχολική χρονιά 2018-2019 έχει 19 μαθητές κατανεμημένους στις έξι τάξεις του δημοτικού ως εξής:

Τάξεις	Μαθητές
Α΄τάξη	1 μαθητής
Β΄τάξη	2 μαθητές
Γ΄τάξη	4 μαθητές
Δ΄τάξη	3μαθητές
Ε΄τάξη	4 μαθητές
Στ΄τάξη	5 μαθητές
Σύνολο	19 μαθητές

50

Το σχολείο λειτουργεί ως **ενισχυμένο διθέσιο** δηλαδή περίπου σαν τριθέσιο. Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών είναι σε επίπεδο Λυκείου.

Το προσωπικό

Στο σχολείο ΑγίαςΜαρίνας εργάζονται 2 μόνιμοι εκπαιδευτικοί και μια συμβασιούχος για 4 μέρες την εβδομάδα (22 ώρες), ένας ειδικός παιδαγωγός για 2 φορές την εβδομάδα (8 ώρες) για 4 μαθητές και ένας λογοθεραπευτής για 3 φορές την εβδομάδα (6 ώρες). Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν γνώση στη χρήση Η/Υ και νέων μέσων.

Το κτίριο

Το σχολικό κτίριο, είναι ένα ισόγειο οικοδόμημα σε καλή κατάσταση. Διαθέτει τρεις αίθουσες διδασκαλίας και ένα γραφείο. Υπάρχουν ακόμα κάποιες αίθουσες εργαστηρίων όπως για την ειδική αγωγή, για την φιλαναγνωσία, για την τέχνη, για την οικοκυρική, αίθουσα υπολογιστών, κουζίνα και έχει αίθουσα παιδότοπου. Διαθέτει αποθηκευτικό χώρο και μεγάλο προαύλιο.

Στον προαύλιο χώρο, υπάρχει ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Από το προαύλιο και γενικότερα από το σχολείο κανείς έχει αισθητική επαφή με την περιβάλλουσα εξοχή, στην οποία το σχολικό περιβάλλον εντάσσεται αρμονικά.

Ο εξοπλισμός

Το επίπεδο εξοπλισμού του σχολείου είναι υψηλό. Πέρα από την παραδοσιακή εκπαιδευτική τεχνολογία (πίνακες, χάρτες, βιβλιοθήκες, αριθμητήρια, κτλ.), η οποία φαίνεται να είναι απόλυτα επαρκής, αισθητή είναι και η παρουσία της σύγχρονης τεχνολογίας, τόσο στο γραφείο της διευθύντριας, όσο και στην αίθουσα του κάθε εκπαιδευτικού.

Στο γραφείο υπάρχουν τηλέφωνο, fax, Η/Υ και εκτυπωτής. Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας υπάρχει Η/Υ ή Laptop και βιντεοπροβολέας.

Δραστηριότητες

Οι μαθητές με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ετοιμάζουν θεατρικές παραστάσεις σε όλες τις εθνικές γιορτές. Δυο μεγάλες θεατρικές παραστάσεις μια τα Χριστούγεννα και μια στο τέλος της σχολικής

χρονιάς, γίνονται το απόγευμα στο πολιτιστικό κέντρο παρουσία γονέων. Επίσης, σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη.

Συμμετοχή σε Προγράμματα

Το σχολείο συμμετέχει σε λίγα προγράμματα, κυρίως στην περιβαλλοντική εκπαίδευση λόγω του μικρού αριθμού των μαθητών.

Απόψεις για την τηλεκπαίδευση

Οι απόψεις της διευθύντριας για την τηλεκπαίδευση ήταν πολύ θετικές.Οι απόψεις της διευθύντριας για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης εστιάζουν τις ακόλουθες πρακτικές:

1. **Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
2. **Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:**Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Παρακάτω παρουσιάζεται η ποσοτική έρευνα που έγινε με ερωτηματολόγιο ανοικτών και κλειστών ερωτήσεων σε όλες τις σχολικές μονάδες της Ορεινής Περιοχής Τροόδους.

Ερευνητικά Ερωτήματα

Οι στόχοι της έρευνας διαμορφώνουν τα ερευνητικά μας ερωτήματα τα οποία με τη σειρά θα καθορίσουν τους οκτώ θεματικούς άξονες του ερωτηματολογίου δηλαδή τα δημογραφικά στοιχεία, την προσβασιμότητα στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος», την υλικοτεχνική υποδομή, τις γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ, την ηλεκτρονική μάθηση, την επιμόρφωση, την ένταξη της τηλεκπαίδευσης και την εκπαιδευτική διαδικασία. Τέθηκαν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

1. Υπάρχει εύκολη πρόσβαση στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος»;
2. Πόσο καλά εξοπλισμένες είναι οι σχολικές μονάδες όσο αφορά την υλικοτεχνική υποδομή;
3. Ποιες είναι οι γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ;
4. Τι γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί για την ηλεκτρονική μάθηση;
5. Οι εκπαιδευτικοί είναι θετικοί στην επιμόρφωσή τους στην τηλεκπαίδευση και ποιους συγκεκριμένους θεματικούς άξονες προτιμούν;
6. Τι γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί για την τηλεκπαίδευση;
7. Ποια είναι η γνώμη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετούν;
8. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής του Τροόδους, πού στοχεύει;
9. Ποια είναι η απόδοση των μαθητών με την υφιστάμενη εκπαιδευτική διαδικασία;
10. Πόσο πιο αποτελεσματική θεωρούν ότι θα είναι η διδασκαλία τους με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη διδακτική πράξη;
11. Η ηλικία των εκπαιδευτικών παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;
12. Το φύλο των δασκάλων παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;
13. Η απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν οι εκπαιδευτικοί για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;
14. Η μετακίνηση των εκπαιδευτικών επηρεάζει την άποψή τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης;
15. Οι γνώσεις των εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ επηρεάζουν την άποψή τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης;

Ερωτηματολόγιο

Το δεύτερο βήμα της έρευνας μετά τον προσδιορισμό των στόχων της είναι ο ακριβής σχεδιασμός του ερωτηματολογίου. Η επιλογή της χορήγησης ερωτηματολογίων θεωρήθηκε ότι θα είναι περισσότερο αποτελεσματική για την καταγραφή των στάσεων και των απόψεων σε σχέση με άλλους τρόπους επιλογής στοιχείων όπως π.χ συνέντευξη, γιατί με τον τρόπο αυτό δίνονται περισσότερες απαντήσεις από μεγαλύτερο δείγμα. Τα ερωτηματολόγια δεν χρειάζονται ειδικούς ερευνητές για τη συλλογή των στοιχείων, δεν επηρεάζονται οι απαντήσεις από τη σχέση ερευνητή και ερωτώμενου και εξασφαλίζεται η ανωνυμία του ερωτώμενου (Ψαρρού & Ζαφειρόπουλος, 2001). Η στοχοθέτηση είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις πληροφοριακές ανάγκες του ερευνητή προς διερεύνηση των ερευνητικών ερωτημάτων. Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου είναι επίσης συνδεδεμένος με τους στόχους της έρευνας. Πριν την κατάρτιση του ερωτηματολογίου προηγήθηκε συζήτηση και καταγραφή απόψεων με τον καθηγητή Αλιβίζο Σοφό, με συμβούλους εκπαιδευτικών θεμάτων και εκπαιδευτικούς με πολλά χρόνια προϋπηρεσίας και αυξημένα προσόντα.

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε μετά από μελέτη των παραγόντων που επιδρούν στη ένταξη της τηλεκπαίδευσης και μετά από αναζήτηση πληροφοριών.

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 35 ερωτήσεις οι οποίες διακρίνονται σε 2 κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα ειδικά στοιχεία του ερωτώμενου και η δεύτερη ερωτήσεις με υποερωτήσεις που αφορούν θέματα κυρίως για την τηλεκπαίδευση. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου δόθηκαν με 2 τρόπους. Ο πρώτος τρόπος ήταν με ερωτήσεις τύπου Likert 5-βαθμών: «πολύ, αρκετά, λίγο, καθόλου, δεν γνωρίζω». Πέντε κατηγορίες είναι το σύννηθες στις ερωτήσεις τύπου Likert (Mueller, 1986). Περιέχονταν περίπου ίσος αριθμός θετικών και αρνητικών ερωτήσεων, για να αποφύγουμε τις τυχαίες απαντήσεις. Ο δεύτερος τρόπος ήταν με διχοτομίες, δηλαδή κάποιες ερωτήσεις έχουν διατυπωθεί με τη μορφή καταφατικών δηλώσεων ή αρνητικών «Ναι, Όχι» ή «Ναι, Όχι, Δεν Ξέρω» στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει αν συμφωνεί, αν διαφωνεί ή αν δεν είναι σίγουρος ανάλογα με την ερώτηση.

Η πρώτη σελίδα του ερωτηματολογίου αποτελείται από 9 ερωτήσεις που αφορούν δημογραφικά και προσωπικά στοιχεία των συμμετεχόντων, δηλαδή δηλώνεται το φύλο, η ηλικία, τα χρόνια υπηρεσίας, τα χρόνια υπηρεσίας σε ολιγοθέσια σχολεία, το πρώτο πτυχίο, αν υπάρχουν επιπρόσθετοι τίτλοι γνώσεων, (εξομίωση, διδασκαλείο, μεταπτυχιακές σπουδές, δεύτερο πτυχίο, και διδακτορικό) η οργανικότητα του σχολείου που υπηρετούν οι εκπαιδευτικοί, η θέση τους στο σχολείο και τέλος η προηγούμενη εμπειρία τους σε ιδιωτικό σχολείο και αποτελεί τον πρώτο άξονα.

Το υπόλοιπο ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε επτά θεματικές ενότητες(άξονες).

Στην δεύτερη θεματική υπάρχουν ερωτήσεις που αφορούν την προσβασιμότητα στα σχολεία από την 10η ως την 11.α ερώτηση.

Η τρίτη θεματική έχει ως υποσύνολο ερωτήσεις για τη υλικοτεχνική υποδομή από την 12η ερώτηση έως και την 16η.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Η τέταρτη θεματική ασχολείται αναλυτικά με τις γνώσεις που έχουν οι εκπαιδευτικοί στις Νέες τεχνολογίες από την 17η ερώτηση ως την 17γ.

Η πέμπτη θεματική ασχολείται αναλυτικά με τις γνώσεις που έχουν οι εκπαιδευτικοί για την ηλεκτρονική μάθηση από την 18η ερώτηση ως την 20η.

Η έκτη θεματική αφορά την 21η ερώτηση. Ως αντικείμενο έρευνας έχει τη αναγκαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία.

Η έβδομη θεματική ενότητα περιλαμβάνει τις ερωτήσεις από την 22η ως την 30η και μετά την 35 ως την 35γ. Εξετάζει τις διδακτικές στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα Δημ. Σχ., για το ψηφιακό υλικό και αν η διδασκαλία θα είναι πιο αποτελεσματική με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή του Τροόδους και με ποιους προτεινόμενους τρόπους.

Η όγδοη θεματική ενότητα περιλαμβάνει τις ερωτήσεις από την 31η ως την 34η . Εξετάζει την υφιστάμενη εκπαιδευτική διαδικασία και την επίδοση των μαθητών.

<i>ΑΞΟΝΕΣ</i>	<i>ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ</i>	<i>ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ</i>
1. <i>Δημογραφικά στοιχεία</i>	<i>Προσωπικά στοιχεία</i>	1-9
2. <i>Προσβασιμότητα στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος»</i>	1.Υπάρχει εύκολη πρόσβαση στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος»;	10,11,11.α
3. <i>Υλικοτεχνική υποδομή</i>	2.Πόσο καλά εξοπλισμένες είναι οι σχολικές μονάδες όσο αφορά την υλικοτεχνική υποδομή;	12,13,14,15,16
4. <i>Γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ</i>	3.Ποιες είναι οι γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ;	17, 17.α,17.β,17.γ
5. <i>Ηλεκτρονική μάθηση</i>	4.Τι γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί για την ηλεκτρονική μάθηση;	18,19,19.α,20
6. <i>Επιμόρφωση</i>	5.Οι εκπαιδευτικοί είναι θετικοί στην επιμόρφωσή τους στην τηλεκπαίδευση και ποιους συγκεκριμένους θεματικούς άξονες προτιμούν;	21,21.α,

7. Ένταξη της τηλεκπαίδευσης	<p>6. Τι γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί για την τηλεκπαίδευση;</p> <p>7. Ποια είναι η γνώμη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετούν;</p> <p>8. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής του Τροόδους, πού στοχεύει;</p> <p>10. Πόσο πιο αποτελεσματική θεωρούν ότι θα είναι η διδασκαλία τους με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη διδακτική πράξη;</p> <p>11. Η ηλικία των εκπαιδευτικών παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;</p> <p>12. Το φύλο των δασκάλων παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;</p> <p>13. Το μορφωτικό επίπεδο (μεταπτυχιακό) των δασκάλων παίζει καθοριστικό ρόλο στην άποψη που έχουν για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία;</p> <p>14. Η μετακίνηση των εκπαιδευτικών επηρεάζει την άποψή τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης;</p> <p>15. Οι γνώσεις των εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ επηρεάζουν την άποψή τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης;</p>	<p>22,23,24,25,</p> <p>26,26.α,</p> <p>27,28,29,30,</p> <p>35,35.α,35.β,35.γ.</p> <p>36,37,38,39,40</p>
8. Εκπαιδευτική διαδικασία	9. Ποια είναι η απόδοση των μαθητών με την υφιστάμενη εκπαιδευτική διαδικασία;	<p>31,32,32.α,</p> <p>33,34.</p>

Δείγμα

Το τρίτο βήμα της έρευνας είναι ο ακριβής καθορισμός του δείγματος. Η μέθοδος που ακολουθείται είναι η βολική μέθοδος. Η μέθοδος αυτή, ενδείκνυται για έρευνες που αφορούν μια γεωγραφική περιοχή (Τρόδος). Η δειγματοληψία στην βολική μέθοδο είναι κατάλληλη για έρευνες που αφορούν την εκπαίδευση με την επιλογή σχολείων ενός τόπου. Το μέγεθος του δείγματος πρέπει να είναι όσο το δυνατό μεγαλύτερο για την επίτευξη υψηλότερης ακρίβειας.

Στην παρούσα έρευνα ο υπό μελέτη πληθυσμός είναι οι δάσκαλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής του Τροόδους. Η λίστα που χρησιμοποιείται προκειμένου να προσδιοριστούν οι δειγματοληπτικές μονάδες είναι το δυναμολόγιο των δασκάλων του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου της περιοχής αυτής. Ο κύριος λόγος που συντέλεσε στην επιλογή των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα δημοτικά σχολεία της περιοχής Τροόδους ήταν ότι ως παιδαγωγοί διαπλάθουν την προσωπικότητα και τις αξίες των αυριανών πολιτών από τα πρώτα σχολικά τους χρόνια και είναι οι αρμόδιοι για να καταγράψουν την γνώμη τους, τη στάση τους και την άποψή τους για εκπαιδευτικά θέματα καθώς και να σκιαγραφήσουν την άποψή τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα Δημοτικά Σχολεία.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου υπηρετούν 197 δάσκαλοι (2018-2019). Από αυτούς έχουν απαντήσει στο ερωτηματολόγιο μέχρι σήμερα 42 εκπαιδευτικοί. Η αποστολή και συλλογή του ερευνητικού υλικού πραγματοποιήθηκε σε όλα τα Δημοτικά Σχολεία της περιοχής. Τα ερωτηματολόγια απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς. Ειδικότερα, μοιράστηκαν ερωτηματολόγια σε 197 δασκάλους, εκ των οποίων απαντήθηκαν 42 δηλαδή απαντήθηκε το 21,32% των ερωτηματολογίων που μοιράστηκαν.

Διαδικασία Συλλογής Ερευνητικού Υλικού

Τα ερωτηματολόγια στα σχολεία της περιοχής του Τροόδου στάλθηκαν ηλεκτρονικά στο κάθε e-mail του σχολείου από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου και ο/η διευθυντής/ντρια τα έστειλε στα προσωπικά e-mail των εκπαιδευτικών της εκάστοτε σχολικής μονάδας.. Τα ερωτηματολόγια συνοδεύονταν από εισαγωγική επιστολή. Στόχος της επιστολής αυτής ήταν να βοηθηθεί ο εκπαιδευτικός στη κατανόηση του σκοπού της έρευνας.

Πρέπει να επισημανθεί ότι πριν την διανομή του τελικού ερωτηματολογίου στους επιλεγέντες είχε δοκιμαστεί η σαφήνεια, η μορφή του, η γλώσσα του, η πληρότητά του, η δυσκολία και η αξιοπιστία του πιλοτικά σε μικρό αριθμό (δέκα τυχαία επιλεγμένων) δασκάλων, με την παράκληση προς αυτούς να προτείνουν και να διατυπώσουν βελτιώσεις, προτάσεις και παρατηρήσεις, οι οποίες πάρθηκαν σοβαρά υπόψη στην τελική μορφή του ερωτηματολογίου.

Η δοκιμαστική έρευνα είναι ένα σημαντικό στάδιο (Oppenheim,1992) καθώς επιδιώκει να ανιχνεύσει: α) αν οι ερωτήσεις γίνονται κατανοητές, β) αν η κάθε ερώτηση εξασφαλίζει την πληροφορία για την οποία σχεδιάστηκε και γ) αν εξασφαλίζει το ενδιαφέρον και τη συνεργασία των ερωτώμενων.

Μετά την παραπάνω δοκιμαστική έρευνα, το ερωτηματολόγιο διορθώθηκε και δοκιμάστηκε ξανά πριν την κύρια δειγματοληψία, για να εξακριβωθεί ο τρόπος λειτουργίας του και να επιτευχθεί περαιτέρω βελτίωσή του. Τα ερωτηματολόγια συλλέχθηκαν στο διάστημα από τις 1/12/2018 έως τις 18/12/2018. Μετά τη συλλογή των ερωτηματολογίων από την πρώτη ανάγνωση διαπιστώθηκε ότι περιείχαν ελάχιστα λάθη ή παραλείψεις, γεγονός που υποδηλώνει την προσοχή και επιμέλεια που επέδειξαν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί. Με τη διαδικασία της επιμέλειας που ακολούθησε, παρέμειναν για στατιστική επεξεργασία 42 ερωτηματολόγια. Η ανωνυμία κατά την συμπλήρωση ενίσχυε την ελευθερία έκφρασης των δασκάλων και την αντιμετώπιση των ερωτημάτων με απόλυτη ειλικρίνεια και για αυτό απαντήθηκαν αρκετές ανοικτές ερωτήσεις.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Επεξεργασία Πληροφοριών

Τη συγκέντρωση των στατιστικών στοιχείων από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, ακολούθησε το στάδιο της επεξεργασίας των στατιστικών πληροφοριών. Έγινε εμπειριστατωμένη περιγραφική ανάλυση και ακολούθησε και επαγωγική. Η μορφή των ερωτηματολογίων και η ύπαρξη ποιοτικών μεταβλητών μας οδήγησε στην επιλογή διαφόρων ελέγχων υποθέσεων με κριτήριο χ^2 σε επίπεδα σημαντικότητας $\alpha = 0.05$ και 0.1 ($\alpha = 5\%$ και 10% αντίστοιχα), που είναι επαρκή για κοινωνικές έρευνες και δίνουν τη δυνατότητα για ικανοποιητικό έλεγχο, ενώ παράλληλα όπου κρίθηκε σκοπιμότερο αξιοποιήθηκε και το ακριβές τεστ του Fisher για την ανάλυση των κατηγορικών μεταβλητών. Η στατιστική ανάλυση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε στο στατιστικό πακέτο SPSS 20 ενώ τα διαγράμματα που παρουσιάζονται είναι κατασκευασμένα στο πρόγραμμα SPSS 20 & στο Excel. Ο υπολογισμός των μέτρων συνάφειας και των εξηγητικών στατιστικών για τις ονομαστικές και τακτικές μεταβλητές που πραγματοποιούνται με το SPSS 20 γίνονται με τη χρήση της εντολής crosstab και της υποεντολής statistics

για να διαλέξουμε τα κατάλληλα στατιστικά και να γίνει και εξαγωγή διαγραμμάτων(Κατσιλλής, 2000).Ο πιο συνηθισμένος τρόπος οργάνωσης μιας ομάδας ποσοτικών δεδομένων είναι η κατανομή συχνότητας (frequencydistribution). Η κατανομή συχνότητας δείχνει πόσο συχνά συναντάται κάθε τιμή της μεταβλητής. Στις ανοικτές ερωτήσεις έγινε ο στατιστικός έλεγχος με ανάλυση περιεχομένου.

Έλεγχοι Ανεξαρτησίας

Το στατιστικό κριτήριο χ^2 (χ-τετράγωνο – chi-square) είναι πιθανότατα η δοκιμασία που χρησιμοποιείται συχνότερα για τον έλεγχο των υποθέσεων των ερευνών που πραγματοποιούνται από τους κοινωνικούς επιστήμονες. Σε ένα βαθμό, το χ^2 είναι πολύ δημοφιλές λόγω της σχετικής ευκολίας με την οποία ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις για τη χρήση του. Πρόκειται για ένα μη παραμετρικό κριτήριο που δεν απαιτεί καμία υπόθεση για την ακριβή μορφή της κατανομής του πληθυσμού. Το χ^2 είναι το κατάλληλο κριτήριο καθώς τα δεδομένα της έρευνάς μας είναι ποιοτικά (η κλίμακα μέτρησης που χρησιμοποιήθηκε ήταν κατηγορική και τακτική). Αυτό σημαίνει ότι δεν χρειάζεται να μετρήσουμε την επίδοση των συμμετεχόντων, αρκεί μόνο να τους εντάξουμε σε μία κατηγορία. Επειδή οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να ενταχθούν σε περισσότερες από μία κατηγορίες, το χ^2 είναι κατάλληλο μόνο για προβλέψεις σχετικά με το πόσοι διαφορετικοί συμμετέχοντες θα βρεθούν στην κάθε κατηγορία (Ρούσσοι & Τσαούσης, 2002).

Ο έλεγχος ανεξαρτησίας εκφράζεται ως εξής:

- H_0 είναι η μηδενική υπόθεση, σύμφωνα με την οποία οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.
- H_1 , είναι η εναλλακτική υπόθεση, σύμφωνα με την οποία υπάρχει εξάρτηση μεταξύ των δύο μεταβλητών.

Σύμφωνα με την τιμή του p-value, το οποίο εκφράζει την πιθανότητα παρατήρησης του χ^2 καταλήγουμε στα παρακάτω συμπεράσματα:

Όταν το p-value > 0,05 αποδεχόμαστε την μηδενική υπόθεση H_0 και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες.

Όταν το p-value < 0,05 αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση H_1 και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει εξάρτηση ανάμεσα στις δύο μεταβλητές σε επίπεδο σημαντικότητας 5% (Ρούσσοι & Τσαούσης, 2002).

Αν εξεταστεί η συνάφεια μεταξύ δυο μεταβλητών που είναι και οι δυο κατηγορικές με δυο μόνο κατηγορίες, κατάλληλο κριτήριο είναι το παραμετρικό χ^2 . Αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του εν λόγω κριτηρίου, τότε μπορεί να αξιοποιηθεί το πιθανολογικό κριτήριο Fisher's Exact Test.

Η δοκιμασία Kruskal-Wallis, ("μονόδρομη σειρά ANOVA") αποτελεί μια μη παραμετρική δοκιμή που βασίζεται σε κατάταξη και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστεί εάν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ δύο ή περισσότερων ομάδων μιας ανεξάρτητης μεταβλητής σε μια συνεχής ή κανονική εξαρτώμενη μεταβλητή. Αποτελεί τη μη-παραμετρική εναλλακτική λύση του **μονόδρομου**

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

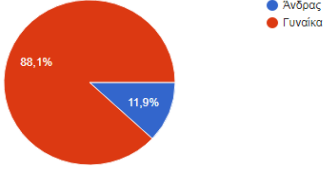
ANOVA και μια επέκταση της **δοκιμής Mann-Whitney U** για να καταστεί δυνατή η σύγκριση περισσότερων από δύο ανεξάρτητων ομάδων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Παρακάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα της έρευνας και οι σχετικές συχνότητες που σημειώθηκαν από την καταγραφή των απαντήσεων των ερωτηθέντων δασκάλων. Στην αρχή του κεφαλαίου αναλύονται τα Δημογραφικά Στοιχεία του δείγματος, μετά οι κλειστές ερωτήσεις, κατόπιν οι ανοικτές και στο τέλος οι έλεγχοι ανεξαρτησίας που έγιναν ανάμεσα σε κάποιες μεταβλητές.

Δημογραφικά Στοιχεία

Πίνακας 1:Φύλο

ΦΥΛΟ	ΓΥΝΑΙΚΑ	ΑΝΤΡΑΣ	1. Φύλο 42 απαντήσεις
ΠΟΣΟΣΤΟ	88,1%	11,9%	
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	37	5	

Πίνακας 2:Ηλικία

ΗΛΙΚΙΑ	21-30 ετών	31-40 ετών	41-50 ετών	>51 ετών
ΠΟΣΟΣΤΟ	7,1%	42,9%	47,6%	2,4%
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	3	18	20	1

Πίνακας 3: Χρόνια προϋπηρεσίας

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	0-10 έτη	11-20 έτη	21-30 έτη	>31 έτη
ΠΟΣΟΣΤΟ	26,2%	33,3%	38,1%	2,4%
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	11	14	16	1

Πίνακας 4: Χρόνια προϋπηρεσίας σε ολιγοθέσιο σχολείο

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΕ ΟΛΙΓΟΘΕΣΙΟ	0-5 έτη	6-10 έτη	11-15 έτη	>16 έτη
ΠΟΣΟΣΤΟ	66,7%	23,8%	7,1%	2,4%
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	28	10	3	1

Πίνακας 4.1: Προηγούμενη προϋπηρεσία σε ιδιωτικό

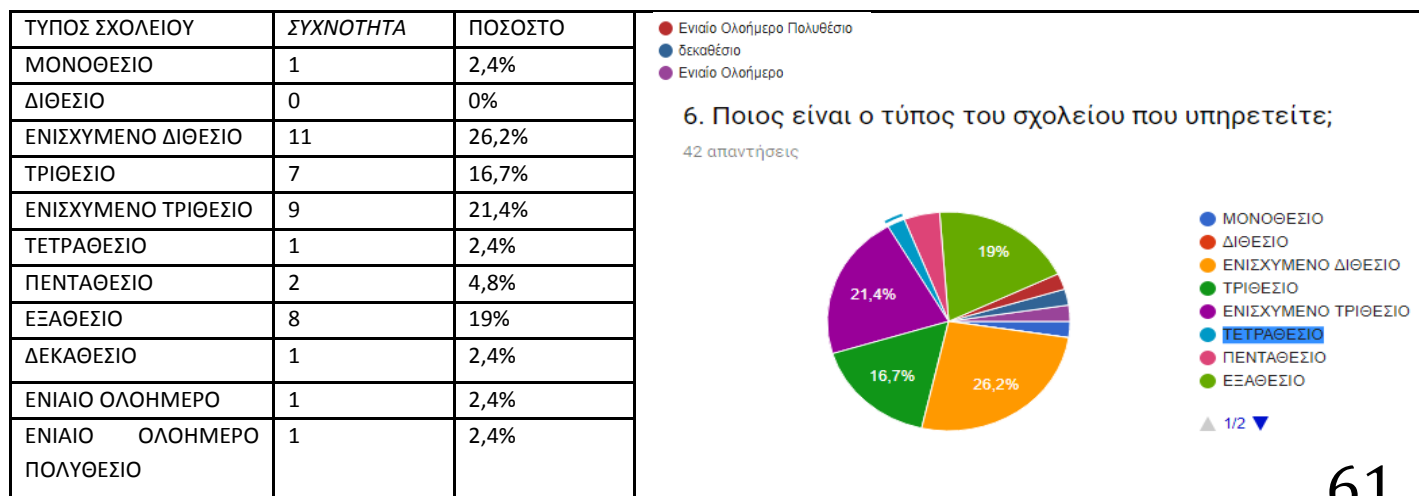
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΕΙΡΙΑ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
ΠΟΣΟΣΤΟ	9,5%	90,5%
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	4	38

Πίνακας 5:Θέση

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδίκτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

ΘΕΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΜΟΝΙΜΟΣ	76,2%	32
ΕΠΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ	2,4%	1
ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΣ	16,7%	7
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΗΣ	4,8%	2
ΆΛΛΟ	0%	0

Πίνακας 6: Τύπος Σχολείου

61

Πίνακας 7: Έτη υπηρεσίας σε αυτή τη μονάδα

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΟΝΑΔΑ	1-3 έτη	4-6 έτη	>7 έτη
ΠΟΣΟΣΤΟ	83,3%	11,9%	4,8%
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	35	5	2

Πίνακας 8: Θέση που έχετε σήμερα

ΘΕΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΑΞΗΣ	32	76,2%
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	2	4,8%
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΝΤΡΙΑ	5	11,9%
ΒΟΗΘΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΝΤΡΙΑ	3	7,1%

Πίνακας 9: Πτυχία

61

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ	23,8%	10	<p>9. Σπουδές που έχετε ολοκληρώσει</p> <p>42 απαντήσεις</p>
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	78,6%	33	
ΕΞΟΜΟΙΩΣΗ	16,7%	7	
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ	0	0	
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	0,74%	31	
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	2,4%	1	
Β' ΠΤΥΧΙΟ	9,5%	4	
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2,4%	1	
Β' ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	2,4%	1	

Αναλύοντας τα προσωπικά στοιχεία που σημείωσαν οι εκπαιδευτικοί το δείγμα μας αποτελείται από 88,1% γυναίκες και από 11,9% άντρες. Ηλικιακά οι πιο πολλοί είναι από 41-50 ετών με ποσοστό συμμετοχής 47,6%, μετά οι 31-40 ετών με 42,9% ,μετά έρχονται οι νεώτεροι κάτω των τριάντα με 7,1%, και τέλος οι μεγαλύτεροι των πενήντα ετών με 2,4%. Τα χρόνια υπηρεσίας που έχουν είναι από 21 έτη - 30 σε ποσοστό 38,1%, από 0-10 έτη σε ποσοστό 26,2%, από 11-20 έτη με 33,3% και περισσότερα από 31 έτη με 2,4%.Από αυτά έχουν υπηρετήσει σε ολιγοθέσιο σχολείο μέχρι 5 έτη το 66,7%, 6-10 το 23,8%, 11-15 μόλις το 7,1% και πάνω από 16 μόνο το 2,4%. Σε ιδιωτικό σχολείο έχει εργαστεί μόνο το 9,5%.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είναι μόνιμοι σε ποσοστό 76,2%. Συμβασιούχοι είναι το 16,7%, αντικαταστάτες το 4,8% και επί δοκιμασία το 2,4%. Οι περισσότεροι υπηρετούν σε ενισχυμένο διθέσιο κατά 26,2% και μετά σε ενισχυμένο τριθέσιο κατά 21,4%. Σε τριθέσιο υπηρετεί το 16,7% και σε εξαθέσιο υπηρετεί το 19%, σε πενταθέσιο το 4,8% και μετά σε ποσοστό από 2,4% υπηρετούν στους υπόλοιπους τύπους σχολείου. Στην ίδια σχολική μονάδα το 83,3% υπηρετεί από 1-3 χρόνια. Από 4-6 χρόνια υπηρετεί μόνο το 11,9% και περισσότερο από 7 μόλις το 4,8%.

Το 76,2% δεν κατέχει θέση ευθύνης και εργάζονται ως εκπαιδευτικοί τάξης ή ολοήμερου. Το 11,9% είναι Διευθυντές και το 7,1% είναι βοηθοί διευθυντές. Εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής είναι μόλις το 4,8%.

Οι περισσότεροι έχουν τελειώσει το Παιδαγωγικό με ποσοστό 78,6% και οι υπόλοιποι την Παιδαγωγική Ακαδημία με 23,8%,(ένας δήλωσε ότι έχει πτυχίο Παιδαγωγικής Ακαδημίας και Παιδαγωγικού τμήματος) και από όσους έχουν τελειώσει την παιδαγωγική ακαδημία οι περισσότεροι έχουν τον τίτλο της εξομοίωσης(16,7%). Παρατηρείται το φαινόμενο αρκετοί δάσκαλοι να έχουν και άλλους τίτλους σπουδών. Μεταπτυχιακά έχουν σε ποσοστό 76,2%, άλλες σπουδές (ΑΕΙ) σε ποσοστό 9,5% και διδακτορικά σε ποσοστό 2,4%. Ένας έχει παρακολουθήσει μετεκπαίδευση και ένας εξ αυτών έχει πτυχίο και ΠΜΣ στη σχολή καλών τεχνών.

Διδασκαλείο δεν έχει παρακολουθήσει κανένας καθώς ήταν επιμόρφωση που γινόταν μόνο στην Ελλάδα.

62

Προσβασιμότητα στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος»

Στην ενότητα αυτή αναλύονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων που αφορούν την προσβασιμότητα στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τρόδος».

Πως θα χαρακτηρίζατε το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων στην περιοχή του σχολείου σας;

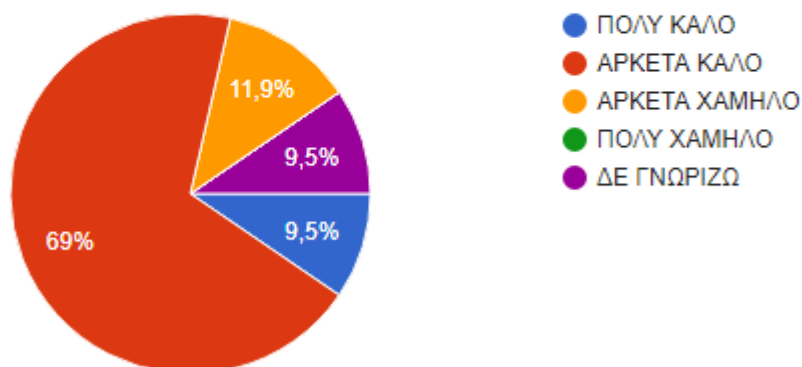
Πίνακας 10: Χαρακτηρισμός των εκπαιδευτικών για το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής.

ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ	ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΟ	ΑΡΚΕΤΑ ΧΑΜΗΛΟ	ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΟ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	ΣΥΝΟΛΟ
4	29	5	0	4	42
9,5%	69%	11,9%	0%	9,5%	100%

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής του σχολείου τους αρκετά καλό.

10. Πως θα χαρακτηρίζατε το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων στην περιοχή του σχολείου σας;

42 απαντήσεις

Γράφημα 1: Χαρακτηρισμός επιπέδου διαβίωσης των κατοίκων

Μένετε μόνιμα στην πόλη ή στο χωριό του σχολείου σας ή μετακινείστε καθημερινά από άλλη περιοχή;

Πίνακας 11: Μετακίνηση εκπαιδευτικών

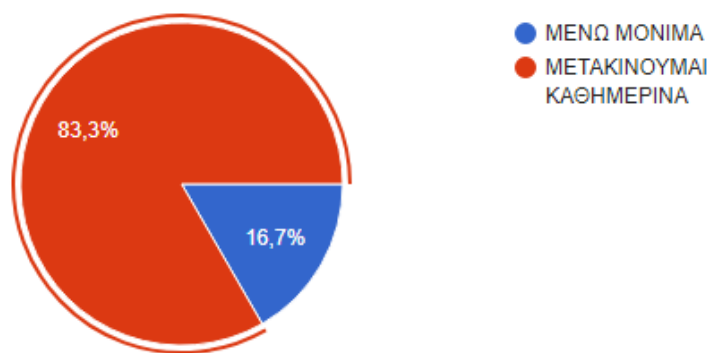

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

MENOYN MONIMA	ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ
7	35
16,7%	83,3%

11. Μένετε μόνιμα στην πόλη ή στο χωριό του σχολείου σας ή μετακινείστε καθημερινά από άλλη περιοχή;

42 απαντήσεις

Το δείγμα μας δηλώνει ποσοστό 83,3% ότι ΜΕΤΑΚΙΝΕΙΤΑΙ καθημερινά για να πάει στο σχολείο όπου εργάζεται. Μόλις το 16,7% μένει μόνιμα στον τόπο εργασίας του.

Αν μετακινείστε καθημερινά από άλλη περιοχή η κατοικία σας πόσα χμ. μακριά βρίσκεται;

Απάντησαν 35.

Πίνακας 11.α: Χιλιομετρική απόσταση από τον τόπο εργασίας

Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι από το 83,3% που μετακινούνται περισσότεροι από τους μισούς (62,9%) διανύουν πάνω από 21χμ για να φτάσουν στην δουλειά τους. Τα ποσοστά υπολογίστηκαν βάση των 35 εκπαιδευτικών που μετακινούνται.

64

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Ποια είναι η κατάσταση του οδικού δικτύου κατά τη μετακίνησή σας προς στο σχολείο που υπηρετείτε;

Απάντησαν 35.

Πίνακας 11.β:Η κατάσταση του οδικού δικτύου

ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΚΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΚΗ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	ΣΥΝΟΛΟ
7	20	6	2	0	35
20%	57,1%	17,1%	5,7%	0%	100%

Από την απαντήσεις των δασκάλων σε αυτήν την ερώτηση βλέπουμε ότι το 77,1% θεωρεί ότι το οδικό δίκτυο στο οποίο μετακινούνται είναι σε πολύ και αρκετά καλή κατάσταση.

Υλικοτεχνική υποδομή

Σε αυτή την ενότητα εξετάζεται η υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτουν τα σχολεία της περιοχής του Τροόδους.

Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό (κατάλληλες υποδομές πληροφορικής και internet) για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία;

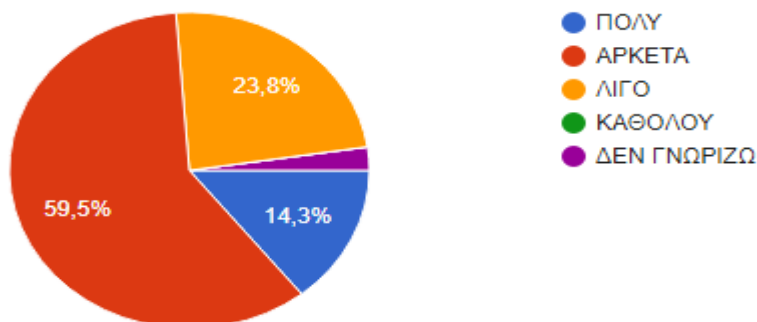
Πίνακας 12 :Εξοπλισμός

Απαραίτητος εξοπλισμός για τις ΤΠΕ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	14,3%	59,5%	23,8%	0%	2,4%
Συχνότητα	6	25	10	0	1

65

12. Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό (κατάλληλες υποδομές πληροφορικής και internet) για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία;

42 απαντήσεις

Το 73,8% των εκπαιδευτικών θεωρούν επαρκή τον απαραίτητο εξοπλισμό των σχολείων για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου ανταποκρίνονται στις σύγχρονες διδακτικές ανάγκες και μαθησιακές διαδικασίες;

Πίνακας 13:εξοπλισμός κατάλληλος για τις σύγχρονες διδακτικές διαδικασίες

Κατάλληλος εξοπλισμός για τις ΤΠΕ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	11,9%	61,9%	26,2%	0%	0%
Συχνότητα	5	26	11	0	0

Το 73,8% των εκπαιδευτικών θεωρούν κατάλληλο τον εξοπλισμό των σχολείων για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.

Διαθέτει το σχολείο σας αίθουσα υπολογιστών;

Πίνακας 14: Αίθουσα Η/Υ

ΥΠΑΡΞΗ ΑΙΘΟΥΣΑΣ Η/Υ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Ποσοστό	57,1%	40,5%	2,4

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Συχνότητα	24	17	1
-----------	----	----	---

Οι εκπαιδευτικοί απαντούν ότι υπάρχει στα σχολεία τους αίθουσα ξεχωριστή Η/Υ σε ποσοστό 57,1%.

Αν υπάρχει αίθουσα υπολογιστών πόσο συχνά τη χρησιμοποιείτε;

Απάντησαν 24.

Πίνακας 14α: Χρήση της Αίθουσας Η/Υ

Συχνότητα χρήσης αίθουσας Η/Υ	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	ΑΡΚΕΤΑ ΣΥΧΝΑ	ΣΠΑΝΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	20,8%	25%	37,5%	16,7%	0%
Συχνότητα	5	6	9	4	0

Από τους 24 που απάντησαν ότι υπάρχει αίθουσα Η/Υ στα σχολεία τους μόνο το 45,8% την χρησιμοποιεί.

Παρακάτω γίνεται ανάλυση των απαντήσεων των δασκάλων που αφορούν τον εξοπλισμό σε Νέα Μέσα που υπάρχουν στην τάξη.

67

Ποια από τα παρακάτω υπάρχουν στην τάξη σας;

Πίνακας 15: Νέα Μέσα στην τάξη

ΝΕΑ ΜΕΣΑ	Η/Υ	ΙΝΤΕΡΝΕΤ	ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ	ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	ΛΑΡΤΟΡ	ΕΚΤΥΠΩΤΗΣ	TABLET	ΚΑΝΕΝΑ
Ποσοστό	97,6%	90,5%	83,3%	61,9%	11,9%	2,4%	0%	0%
Συχνότητα	41	38	35	26	5	1	0	0

Υπάρχουν σχεδόν σε όλες τις τάξεις υπολογιστές και σύνδεση στο διαδίκτυο. Σε ποσοστό 83,3% υπάρχουν προτζέκτορες και σε 61,9% διαδραστικοί πίνακες.

Παρακάτω βλέπουμε τη συχνότητα στη χρήση εποπτικών μέσων κατά τη διδασκαλία των εκπαιδευτικών.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τα παρακάτω εποπτικά μέσα κατά τη διδασκαλία σας;

Πίνακας 16: Χρήση εποπτικών μέσων

ΧΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Παραδοσιακό Πίνακα	61,9% 26	23,8% 10	11,9% 5	2,4% 1	0% 0
Διαδραστικό πίνακα/ Προτζέκτορα	59,5% 25	16,7% 7	11,9% 5	11,9% 5	0% 0
Η/Υ	69% 29	28,6% 12	2,4% 1	0% 0	0% 0
laptop	14,3% 6	9,5% 4	19% 8	57,1% 24	0% 0
tablet	0% 0	4,8% 2	16,7% 7	76,2% 32	2,4% 1
Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις	35,7% 15	47,6% 20	14,3% 6	2,4% 1	0% 0
Εκπαιδευτικά λογισμικά	16,7% 7	42,9% 18	26,2% 11	14,3% 6	0% 0
Φωτογραφίες	33,3% 14	47,6% 20	14,3% 6	4,8% 2	0% 0
Βίντεο/ταινίες	40,5% 17	28,6% 12	31% 13	0% 0	0% 0
Επιδιασκόπιο	0% 0	4,8% 2	9,5% 4	73,8% 31	11,9% 5
Διαδικτυακές εφαρμογές (Apps)	11,9% 5	33,3% 14	33,3% 14	21,4% 9	0% 0
Άλλο;.....	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0

Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τον Η/Υ (οι 41 από τους 42), τον Παραδοσιακό πίνακα (οι 36 από τους 42), τον διαδραστικό πίνακα/προτζέκτορα (οι 32 από τους 42), τις ηλεκτρονικές παρουσιάσεις (οι 35 από τους 42), τις φωτογραφίες (οι 34 από τους 42), το βίντεο/ταινίες (οι 29 από τους 42), τα εκπαιδευτικά λογισμικά (οι 25 από τους 42), και λιγότερο χρησιμοποιούν το επιδιασκόπιο (οι 2 από τους 42), το tablet (οι 2 από τους 42), το Laptop (οι 10 από τους 42), και τις διαδικτυακές εφαρμογές (οι 19 από τους 42).

Οι γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ

Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών;

Πίνακας 17: Γνώση των εκπαιδευτικών στη χρήση Νέων Τεχνολογιών

ΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	26,2%	54,8%	16,7%	2,4%	0%
Συχνότητα	11	23	7	1	0

Οι εκπαιδευτικοί σε μεγάλο βαθμό θεωρούν ότι έχουν γνώσεις στη χρήση των Νέων τεχνολογιών. Μόνο 1 από τους 42 απάντησε ότι δεν γνωρίζει να χρησιμοποιεί καθόλου τις νέες τεχνολογίες.

Αν έχετε κάποιες γνώσεις στις Νέες Τεχνολογίες πώς τις αποκτήσατε; (2ο πτυχίο; Επιμόρφωση, Αυτομόρφωση);

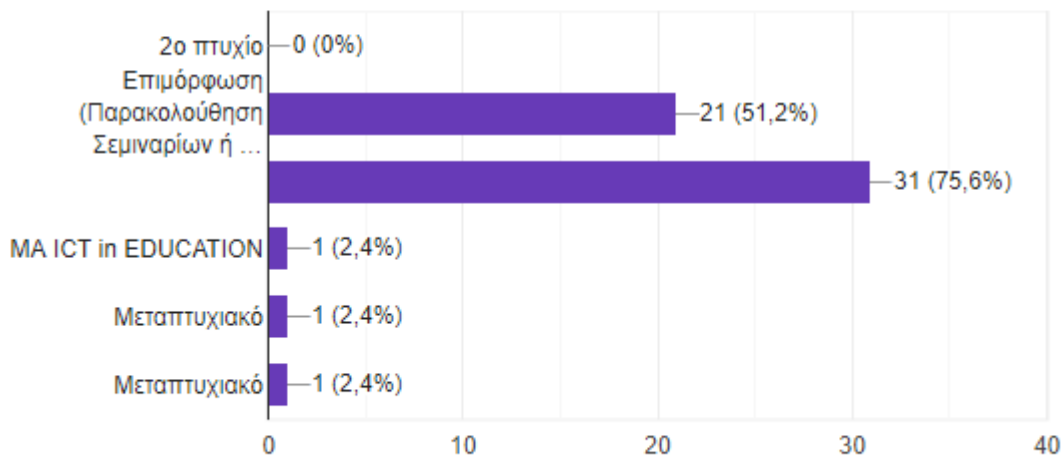
Απάντησαν οι 41

Πίνακας 17.α: Τρόπος απόκτησης γνώσεων στις νέες τεχνολογίες

ΤΡΟΠΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	2Ο ΠΤΥΧΙΟ	ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	ΑΥΤΟΜΟΡΦΩΣΗ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Ποσοστό	0%	51,2%	75,6%	7,2%
Συχνότητα	0	21	31	3

17 α. Αν έχετε κάποιες γνώσεις στις Νέες Τεχνολογίες πώς τις αποκτήσατε; (2ο πτυχίο; Επιμόρφωση, Αυτομόρφωση);

41 απαντήσεις

Περίπου οι μισοί εκπαιδευτικοί έχουν επιμορφωθεί στη θεματική των Νέων τεχνολογιών (51,2%) και ταυτόχρονα αυτοί και οι υπόλοιποι (75,6%) μελέτησαν και ασχολήθηκαν μόνοι τους για να αφομοιώσουν και να εξασκηθούν στις Νέες Τεχνολογίες. Τρεις από τους 41 απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο στη συγκεκριμένη θεματική.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Πόσο έμπειρο κρίνετε τον εαυτό σας σχετικά με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και των ειδικών εφαρμογών (λογισμικού) για την υποστήριξη της ηλεκτρονικής μάθησης;

Απάντησαν οι 41.

Πίνακας 17β:Εμπειρία σχετικά με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών

ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	22%	36,6%	39%	2,4%	0%
Συχνότητα	9	15	16	1	0

Παρά την ενασχόληση με τις Νέες τεχνολογίες μόνο το 58,6% από τους 41 εκπαιδευτικούς θεωρεί ότι μπορεί να αξιοποιήσει τις ψηφιακές τεχνολογίες και τα λογισμικά και να υποστηρίξει την ηλεκτρονική μάθηση.

Με ποια από τις παρακάτω δραστηριότητες στο διαδίκτυο ασχολείστε (μετά την εργασία σας στο σχολείο);

Απάντησαν οι 41.

Πίνακας 17γ: Ασχολία εκπαιδευτικών στο διαδίκτυο

ΑΣΧΟΛΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Αναζητάτε εκπαιδευτικούς πόρους και άλλες χρήσιμες πληροφορίες	51,21% 21	39% 16	7,31% 3	2,44% 1	0% 0
Αξιοποιείτε διαθέσιμους στο διαδίκτυο εκπαιδευτικούς πόρους	49% 20	41,4% 17	7,31% 3	2,44% 1	0% 0
Σχεδιάζετε εκπαιδευτικό ηλεκτρονικό υλικό	7,31% 3	46,3% 19	24,3% 10	22% 9	0% 0
Συμμετέχετε σε εκπαιδευτικές "κοινότητες"	4,8% 2	24,3% 10	44% 18	27% 11	0% 0
Απλά "σερφάρετε"	14,6% 6	44% 18	31,7% 13	9,76% 4	0% 0

Οι 37 από τους 41 αναζητούν εκπαιδευτικούς πόρους και άλλες χρήσιμες πληροφορίες.

Οι 37 από τους 41 αξιοποιούν διαθέσιμους στο διαδίκτυο εκπαιδευτικούς πόρους.

Μόνο οι 22 από τους 41 σχεδιάζουν εκπαιδευτικό ηλεκτρονικό υλικό και 24 εξ αυτών απλά σερφάρουν στο διαδίκτυο.

Ηλεκτρονική μάθηση

Η πέμπτη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της ανοικτής απάντησης που εξετάζει τη θεώρηση των εκπαιδευτικών για το τι σημαίνει ηλεκτρονική μάθηση.

Πίνακας 18: Ηλεκτρονική Μάθηση

	Ποσοστό	Συχνότητα
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ		
Μάθηση μέσω νέων τεχνολογιών, χρήσης Η/Υ και ηλεκτρονικών μέσων	81%	34
Μάθηση εξ αποστάσεως, με χρήση ΤΠΕ και διαδικτύου	4,8%	2
Ηλεκτρονική μάθηση θα μπορούσα να θεωρήσω την απόκτηση γνώσης μέσω Η.Υ. (εφαρμογές κ.λ.π. που δεν χρειάζονται κατ' ανάγκη σύνδεση με το διαδίκτυο) ή την απόκτηση γνώσης μέσω διαδικτύου, δηλαδή online μαθημάτων.	2,4%	1
Η μάθηση χωρίς την αναγκαία υπαρξή δασκαλού	2,4%	1
Η χρήση η/υ και internet κατά τη διαδικασία της μάθησης	7,1%	3
Είναι ένα επιπλέον εργαλείο μάθησης	2,4%	1

71

Οι περισσότεροι δάσκαλοι απάντησαν ότι ηλεκτρονική μάθηση είναι η μάθηση μέσω νέων τεχνολογιών, χρήσης Η/Υ και ηλεκτρονικών μέσων.

Έχετε παρακολουθήσει ποτέ προγράμματα επιμορφωτικά εξ αποστάσεως;

Πίνακας 19: Παρακολούθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης εξ αποστάσεως

Παρακολούθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης εξ αποστάσεως	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Ποσοστό	40,5%	59,5%	0%
Συχνότητα	17	25	0

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν έχουν παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης εξ αποστάσεως (οι 25 από τους 42).

Αν έχετε παρακολουθήσει αναφέρετε ακριβώς ποια (Τίτλος προγράμματος - Φορέας επιμόρφωσης);
Απάντησαν 17

Πίνακας 19.α: Τίτλοι επιμορφωτικών προγραμμάτων

71

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

ΤΙΤΛΟΣ	Ποσοστό	Συχνότητα
<i>Differentiating for learning in STEM teaching</i> από το <i>National STEM Learning Center</i>	5,9%	1
Μετεκπαίδευση – Fulbright	5,9%	1
Σεμινάρια σε σχολική βάση ή προαιρετικά σεμινάρια από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	5,9%	1
Ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία	5,9%	1
LEARNING THROUGH ICT	5,9%	1
Έχω παρακολουθήσει επιμορφωτικές συναντήσεις στο Θεατρικό μουσείο σχετικά με τη σκηνοθεσία και την αφηγηματική τέχνη.	5,9%	1
Μεταπτυχιακό εξ αποστάσεως	59%	10
Δε θυμάμαι	5,9%	1

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν μεταπτυχιακό εξ αποστάσεως (10 από τους 17) ή στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Ηνωμένου Βασιλείου ή στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου ή στο University of Leeds.

Έχετε διδάξει ο/η ίδιος/α σε επιμορφωτικό πρόγραμμα εξ αποστάσεως;

Όλοι οι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι δεν έχουν διδάξει ποτέ σε επιμορφωτικό πρόγραμμα εξ αποστάσεως.

Πίνακας 20: Διδασκαλία σε προγράμματα επιμόρφωσης εξ αποστάσεως

Διδασκαλία σε προγράμματα επιμόρφωσης εξ αποστάσεως	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Ποσοστό	0%	100%	0%
Συχνότητα	0	42	0

Επιμόρφωση

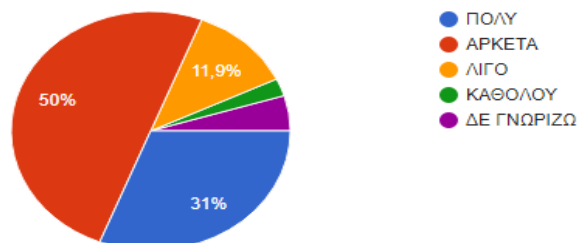
Θεωρείτε αναγκαίο να επιμορφωθείτε σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία;

Πίνακας 21: Επιμόρφωση στην ηλεκτρονική μάθηση

ΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	31%	50%	11,9%	2,4%	4,8%
Συχνότητα	13	21	5	1	2

21. Θεωρείτε αναγκαίο να επιμορφωθείτε σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία;

42 απαντήσεις

Οι δάσκαλοι απαντάν σε αυτή την ερώτηση με 81% ότι έχουν την πρόθεση να επιμορφωθούν σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία.

Σε ποιους από τους ακόλουθους θεματικούς άξονες θα θέλατε να επιμορφωθείτε (Απαντάτε μόνο αν έχετε επιλέξει το «ΠΟΛΥ», ή «ΑΡΚΕΤΑ», ή «ΛΙΓΟ» στην 23η ερώτηση); (Σημειώσατε Χ ανάλογα με το βαθμό σημασίας του κάθε θέματος)

Απάντησαν 39 από τους 42

Πίνακας 21 α: Θεματικές ηλεκτρονικής μάθησης για επιμόρφωση

ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΩ
Γνώση εργαλείων web 2	31% 12	59% 23	10,2% 4	0% 0	0% 0
Εμπλουτισμός της διδασκαλίας με ψηφιακά μέσα	38,5% 15	48,7% 19	12,8% 5	0% 0	0% 0
Αξιοποίηση σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού (εκπαιδευτικό λογισμικό)	46,1% 18	38,5% 15	15,4% 6	0% 0	0% 0
Δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού	35,9% 14	38,5% 15	25,6% 10	0% 0	0% 0
Διερεύνηση ψηφιακών πηγών	15,4% 6	59% 23	18% 7	7,7% 3	0% 0
Αξιολόγηση των μαθητών με ψηφιακά εργαλεία	30,8% 12	41% 16	20,5% 8	7,7% 3	0% 0

73

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Αξιολόγηση ψηφιακού υλικού	20,5% 8	53,9 21	20,5% 8	5,1% 2	0% 0
Κάτι άλλο; Τι;	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0

Από τους 39 που απάντησαν σε αυτή την ερώτηση:

- 35 εκπαιδευτικοί θέλουν να επιμορφωθούν στη Γνώση εργαλείων web 2(το 90%),
- 34 εκπαιδευτικοί στον Εμπλουτισμό της διδασκαλίας με ψηφιακά μέσα (το 87,2%),
- 33 εκπαιδευτικοί στην Αξιοποίηση σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού (εκπαιδευτικό λογισμικό) (84,2%)
- 29 εκπαιδευτικοί στην δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού(74,4%)
- 29 εκπαιδευτικοί στη διερεύνηση ψηφιακών πηγών (74,4%)
- 29 εκπαιδευτικοί στην αξιολόγηση ψηφιακού υλικού και (74,4%)
- 28 εκπαιδευτικοί στην αξιολόγηση των μαθητών με ψηφιακά εργαλεία(71,8%).

Όπως φαίνεται αρκετοί εκπαιδευτικοί έχουν επιλέξει 2 και 3 θεματικά πεδία επιμόρφωσης.

Ένταξη Τηλεκπαίδευσης

Η έβδομη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της πρώτης ανοικτής απάντησης που εξετάζει τη θεώρηση των εκπαιδευτικών για το τι σημαίνει τηλεκπαίδευση. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό.

Τι θεωρείτε ότι είναι η τηλεκπαίδευση;

Πίνακας 22: Τηλεκπαίδευση

ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Ποσοστά	Συχνότητα
Εκπαίδευση σε οικείο περιβάλλον, χωρίς μετακινήσεις.	2,4%	1
Μάθημα έχοντας επικοινωνία με καθηγητές και συμμαθητές μέσω του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή.	2,4%	1
Είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω Η/Υ με τη βοήθεια του διαδικτύου(Εξ αποστάσεως εκπαίδευση)	78,4%	33
Παραπομπή σε πηγές και ενημερώσεις από το διαδίκτυο	2,4%	1
Εκπαίδευση που παρέχεται μέσω εφαρμογών της τεχνολογίας, οι οποίες επιτρέπουν την άμεση οπτικοακουστική επικοινωνία διδάσκοντος και διδασκόμενου	4,8%	2
Εκπαίδευση που δεν απαιτεί φυσική παρουσία	2,4%	1
Η εκπαίδευση σε έναν τομέα μέσα από το διαδίκτυο (π.χ. skype)	2,4%	1
Δεν ξέρω	2,4%	1
Εκπαίδευση μέσω ΤΠΕ εκτός διδακτικού χρόνου	2,4%	1

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Οι περισσότεροι (33)εκπαιδευτικοί από τους 42 απάντησαν ότι τηλεκπαίδευση είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω Η/Υ με τη βοήθεια του διαδικτύου(Εξ αποστάσεως εκπαίδευση). Οι υπόλοιπες απαντήσεις είναι παρεμφερείς με μικρή διαφοροποίηση, εκτός από μια όπου η απάντηση που δόθηκε ήταν: «Δεν ξέρω».

Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;

42 απαντήσεις

Πίνακας 23: Ένταξη Τηλεκπαίδευσης

ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	ΑΛΛΟ Εξαρτάται από την ποιότητα, αλλά και την διάρκεια της. Θεωρώ ότι τα παιδιά σήμερα ασχολούνται πολύ με τα ηλεκτρονικά και ότι πολλές από τις ώρες τους τις περνούν μπροστά από μια οθόνη. Οπότεν θεωρώ ότι θα ήταν καλό, αλλά με μέτρο και σε μικρή διάρκεια.	ΑΛΛΟ Δεν τη θεωρώ απαραίτητη
21,4%	33,3%	9,5%	4,8%	23,8%	2,4%	4,8%
9	14	4	2	10	1	2

75

Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελούν περίπου το 54,7%. Αρνητική στάση έχει περίπου το 14,3%. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών 23,8% απαντά ότι δεν έχει άποψη,δηλαδή δεν γνωρίζει τι θα σημαίνει η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία. Το 4,8% δεν τη θεωρεί απαραίτητη και ένα 2,4% δέχεται την ένταξη της τηλεκπαίδευσης κάτω από προϋποθέσεις.

Θεωρείτε ότι με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:

Πίνακας 24: Πεδία ανάπτυξης στη σχολική μονάδα με την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

ΠΕΔΙΑ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ
Μπορεί να στηριχθεί και να ενισχυθεί η μαθησιακή διαδικασία	21,4% 9	38,1% 16	28,6% 12	2,4% 1	9,5% 4
Μπορούν να ενισχυθούν μαθητές ευάλωτων ομάδων με υποστηρικτικό υλικό (πχ. να δοθεί η ευκαιρία παρακολούθησης ηλεκτρονικών	31% 13	33,3% 14	31% 13	2,4% 1	2,4% 1

75

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

μαθημάτων από ασθενή παιδιά σε κατ' οίκον διδασκαλία)					
Μπορούν οι μαθητές να επικοινωνήσουν και να δικτυωθούν με τους απόδημους Κυπρίους	26,2% 11	28,6% 12	33,3% 14	4,8% 2	7,1% 3
Θα ενισχυθούν οι δομές της τοπικής κοινωνίας, π.χ. ανοικτό κανάλι, συμμετοχική πλατφόρμα κοινωνικής/περιβαλλοντικής δράσης	28,6% 12	33,3% 14	23,8% 10	4,8% 2	9,5% 4

- 25 από τους 42 εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, μπορεί να στηριχθεί και να ενισχυθεί η μαθησιακή διαδικασία
- 27 από τους 42 εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, μπορούν να ενισχυθούν μαθητές ευάλωτων ομάδων με υποστηρικτικό υλικό (πχ. να δοθεί η ευκαιρία παρακολούθησης ηλεκτρονικών μαθημάτων από ασθενή παιδιά σε κατ' οίκον διδασκαλία)
- 23 από τους 42 εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, μπορούν οι μαθητές να επικοινωνήσουν και να δικτυωθούν με τους απόδημους Κυπρίους
- 26 από τους 42 εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, θα ενισχυθούν οι δομές της τοπικής κοινωνίας, π.χ. ανοικτό κανάλι, συμμετοχική πλατφόρμα κοινωνικής/περιβαλλοντικής δράσης

76

Θεωρείτε ότι για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε πρέπει να δημιουργηθούν μόνιμες τεχνολογικές υποδομές στα σχολεία;

Πίνακας 25: Δημιουργία μόνιμων τεχνολογικών υποδομών στα σχολεία:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΙΜΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ ΟΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΑΡΚΟΥΝ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Ποσοστό	69%	14,3%	16,7%
Συχνότητα	29	6	7

Σε μεγάλο ποσοστό οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πρέπει να δημιουργηθούν μόνιμες τεχνολογικές υποδομές στα σχολεία.

Θεωρείτε ότι πρέπει να υπάρχει ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό εμπλουτισμού;

Πίνακας 26: Ψηφιακό Υλικό

α) Για όλα τα μαθήματα όλων των τάξεων	37	88,1%
β) Για τη γλώσσα και τα μαθηματικά όλων των τάξεων	0	0%

76

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

γ) Για τις δύσκολες ενότητες όλων των τάξεων	4	9,5%
δ) Για τις δύσκολες ενότητες στη Γλώσσα και στα μαθηματικά	0	0%
ε) Άλλο :Δεν ξέρω	1	2,4%

Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι πρέπει να υπάρχει ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για εμπλουτισμό όλων των μαθημάτων όλων των τάξεων σε ποσοστό 88,1%.

Θα επιθυμούσατε να προτείνετε δύσκολες θεματικές ενότητες σε τάξεις που έχετε διδάξει για να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για αυτές;

Πίνακας 26.α: Προτάσεις για δημιουργία ψηφιακού υλικού σε δύσκολες θεματικές
Απάντησαν 5 (Όσοι είχαν επιλέξει το γ το δ και το ε στην προηγούμενη ερώτηση).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	0%	20%	0%	40%	40%
Συχνότητα	0	1	0	2	2

Οι εκπαιδευτικοί που θέλουν να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για τις δύσκολες θεματικές των μαθημάτων στο Δημοτικό Σχολείο, δεν επιθυμούν ωστόσο να προτείνουν οι ίδιοι θεματικές ενότητες για τις οποίες να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό.

Θα επιθυμούσατε να συνεισφέρετε στη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο της τηλεκπαίδευσης;

Πίνακας 27: Συνεισφορά στη δημιουργία ψηφιακού υλικού

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	9,5%	23,8%	28,6%	19%	19%
Συχνότητα	4	10	12	8	8

Οι εκπαιδευτικοί ενώ θέλουν να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για όλα τα μαθήματα στο Δημοτικό Σχολείο, δεν επιθυμούν ωστόσο να συνεισφέρουν οι ίδιοι στη δημιουργία του. Μόνο το 33,3% απάντησε ότι θα ήθελε να συνεισφέρει στη δημιουργία ψηφιακού υλικού (οι 14 στους 42).

Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας, θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει;

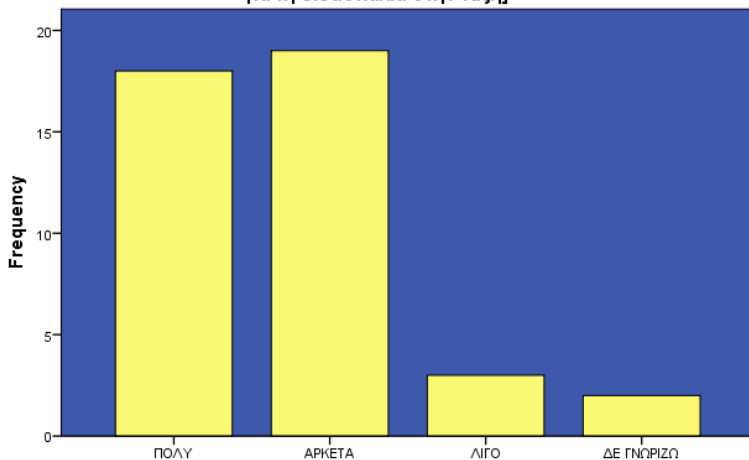
Πίνακας 28: Στόχοι της ένταξης της Τηλεκπαίδευσης

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟ Υ	ΔΕΝ Γνωρίζω
Στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες	47,6% 20	33,3% 14	11,9% 5	0% 0	7,1% 3
Στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ	26,2% 11	40,5% 17	23,8% 10	4,8% 2	4,8% 2
Στην δημιουργία ψηφιακού υλικού, ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη	42,9% 18	45,2% 19	7,1% 3	0% 0	4,8% 2
Στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής	26,2% 11	54,8% 23	14,3% 6	0% 0	4,8% 2
Στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση	38,1% 16	40,5% 17	9,5% 4	2,4% 1	9,5% 4
Στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες	40,5% 17	35,7% 15	35,7% 15	4,8% 2	7,1% 3
Στην δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου	26,2% 11	33,3% 14	28,6% 12	4,8% 2	7,1% 3
Στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες	45,2% 19	33,3% 14	9,5% 4	7,1% 3	4,8% 2
Στην δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του	31% 13	38,1% 16	21,4% 9	4,8% 2	4,8% 2
Στη δημιουργία ενός πολυλειτουργικού χώρου, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α.	28,6% 12	33,3% 14	23,8% 10	2,4% 1	11,9% 5

- 37 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην δημιουργία ψηφιακού υλικού, ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη.

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην δημιουργία ψηφιακού υλικού ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη]

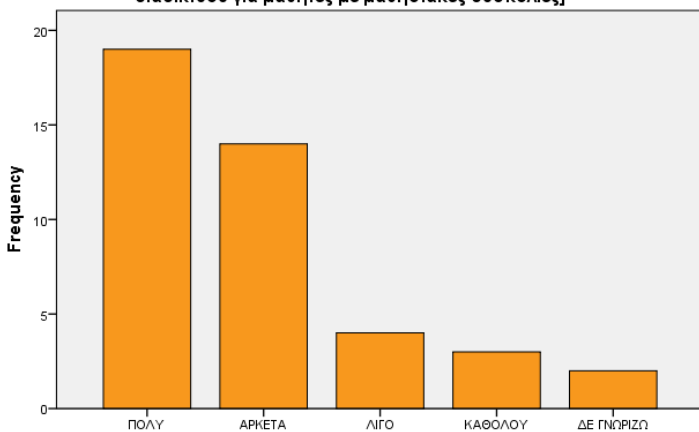

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην δημιουργία ψηφιακού υλικού ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη]

- 35 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες,

79

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες]

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες]

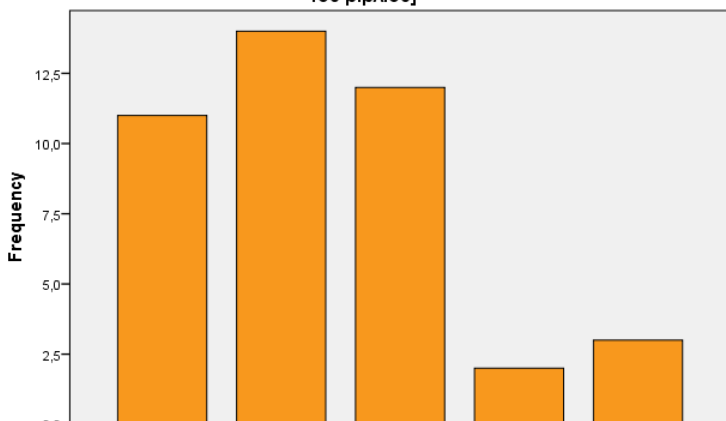
- 34 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου,

79

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

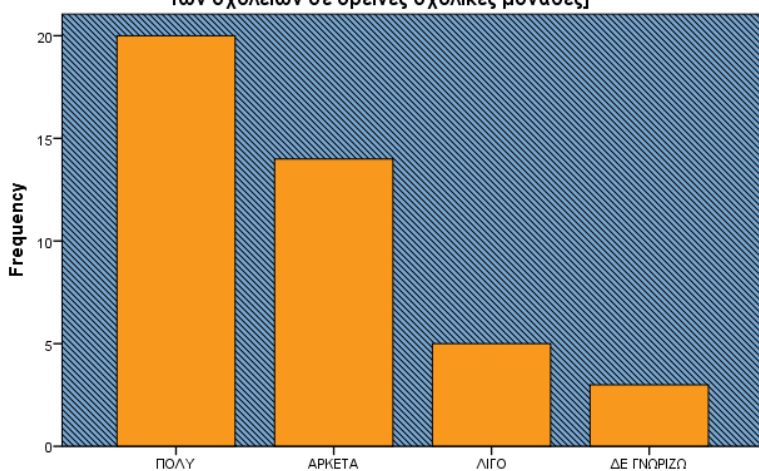
28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου]

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου]

- 34 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες,

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες]

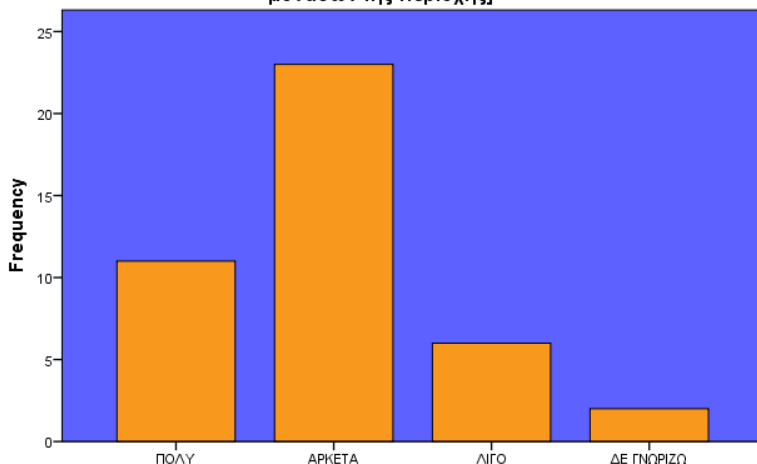
28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες]

- 34 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής,

80

80

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής]

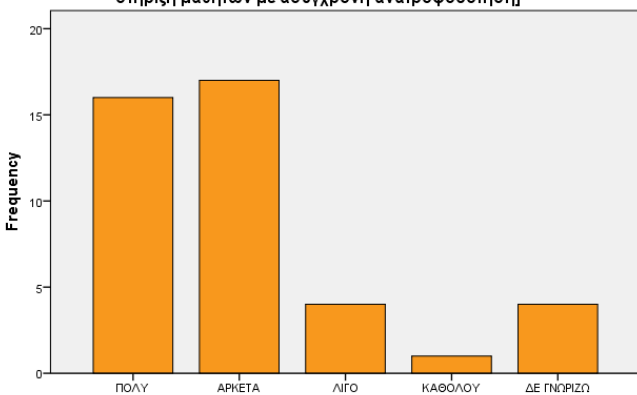

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής]

- 33 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση,

81

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση]

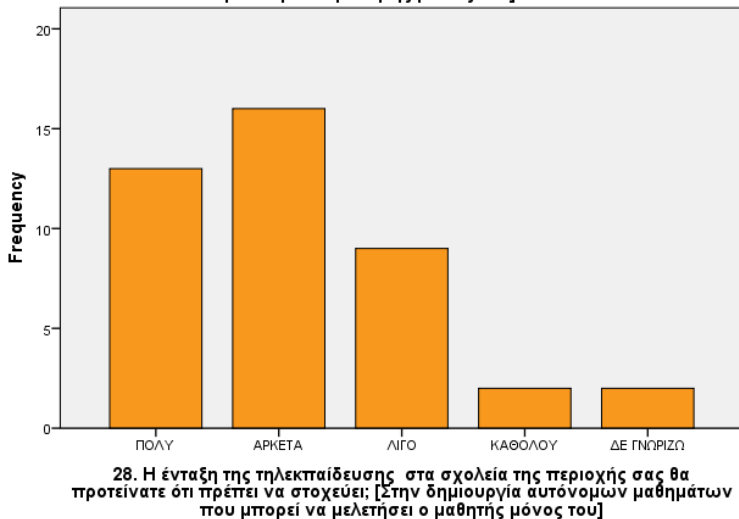

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινате ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση]

- 33 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του,

81

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του]

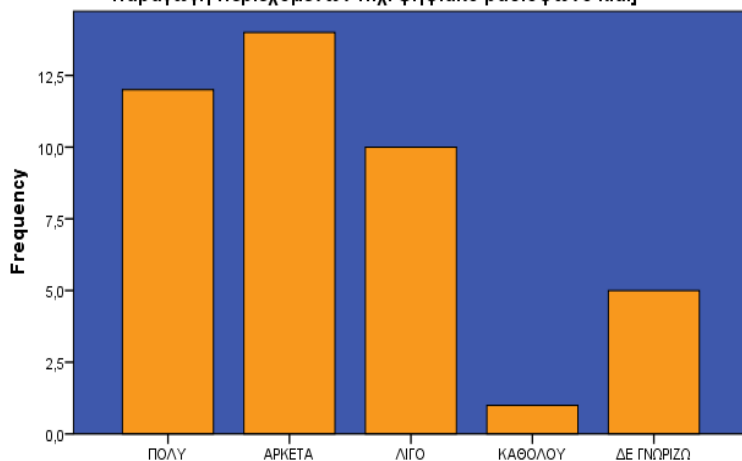
- 32 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες,

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες]

- 29 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στη δημιουργία ενός πολυλειτουργικού χώρου, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α.,

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στη δημιουργία ενός λειτουργικού χώρου ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α.]

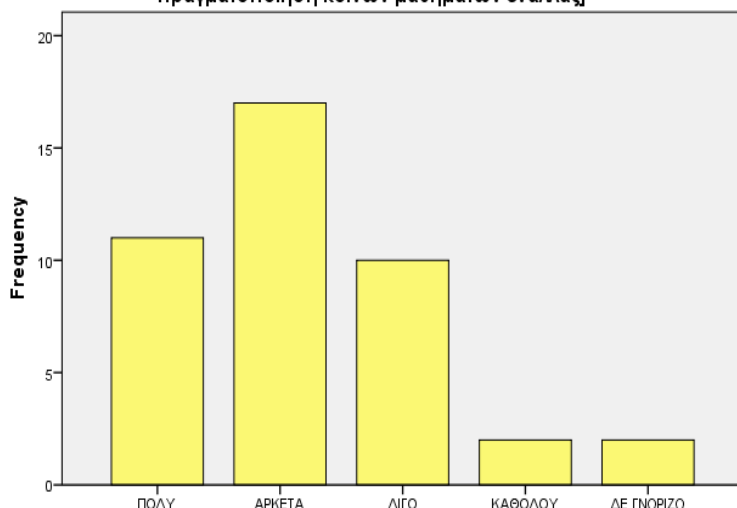

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στη δημιουργία ενός λειτουργικού χώρου ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α.]

- 28 εκπαιδευτικοί προτείνουν ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ.

83

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ]

28. Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής σας θα προτεινάτε ότι πρέπει να στοχεύει; [Στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ]

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

Θεωρείτε ότι για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου θα πρέπει να δημιουργηθεί μια πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό που θα παράγει εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό προς διάθεση των εκπαιδευτικών και θα συντονίζει την οργάνωση της τηλεκπαίδευσης;

Πίνακας 29: Πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	38,1%	42,9%	4,8%	2,4%	11,9%
Συχνότητα	16	18	2	1	5

Από τους 42 εκπαιδευτικούς οι 34 θεωρούν ότι για την ομαλή ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου θα πρέπει να δημιουργηθεί μια πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό που θα παράγει εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό προς διάθεση των εκπαιδευτικών και θα συντονίζει την οργάνωση της τηλεκπαίδευσης.

Η έβδομη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της δεύτερης ανοικτής απάντησης που εξετάζει αν οι εκπαιδευτικοί έχουν κάποια άλλη πρόταση για την Τηλεκπαίδευση. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό.

Έχετε κάποια άλλη πρόταση για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου;

Πίνακας 30: Άλλες προτάσεις για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Ποσοστό	Συχνότητα
Όχι	19%	8
Δεν απάντησαν	52%	22
Δεν γνωρίζω	7,1%	3
Επικοινωνία με σχολεία ορεινών περιοχών από άλλες χώρες μέσω του προγράμματος ERASMUS+	4,8%	2
Όχι, υπάρχουν πολύ προσοντούχα άτομα από μένα για αυτό το σκοπό. Αναφέρω απλώς ότι καλό θα ήταν να εξεταστεί και το ενδεχόμενο να εφαρμοστεί η τηλεκπαίδευση τόσο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, Προδημοτική Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση όσο και σε επίπεδα εκπαίδευσης ενηλίκων στα πλαίσια της δια βίου εκπαίδευσης.	2,4%	1
Να γίνει με τρόπο που να είναι πρακτικός και άμεσα εφαρμόσιμος από όλους	2,4%	1
Πρέπει να συντονίζεται κατ' ευθείαν από το ΥΠΠ	2,4%	1
Εκπαίδευση σε σχολική βάση	2,4%	1
Θα πρέπει να γίνει πολύ καλός σχεδιασμός βάσει των αναγκών της περιοχής και οι εκπαιδευτικοί να τύχουν εντατικής επιμόρφωσης. Τέλος για να μπορούν να εξαχθούν σωστά αποτελέσματα θα πρέπει οι εκπαιδευτικοί να μην μετακινούνται από τις σχολικές μονάδες κάθε 2-3 χρόνια όπως συνηθίζεται στην Κυπριακή εκπαίδευση.	2,4%	1

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Το υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να παραχωρήσει περισσότερο χρόνο στους εκπαιδευτικούς που θα ξεκινήσουν για να δοθεί το κατάλληλο έναυσμα	2,4%	1
Παροχή μέσων πχ τάμπλετ στους μαθητές και επιμόρφωση γονιών	2,4%	1

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν απάντησαν καθόλου στην ερώτηση αυτή (52%). Οκτώ εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι δεν έχουν να προτείνουν κάτι άλλο, τρεις ότι δεν γνωρίζουν για να δώσουν μια επιπλέον άποψη και εννιά εκπαιδευτικοί τοποθετήθηκαν με διαφοροποιημένη άποψη όπως έχει καταγραφεί στον πίνακα. Οι διαφοροποιημένες προτάσεις δείχνουν μια αγωνία σχετικά με την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης, αναφέρουν ότι πρέπει να γίνει καλός σχεδιασμός, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των γονιών, σταθερότητα στις θέσεις των εκπαιδευτικών χωρίς μετακινήσεις, περισσότερος ελεύθερος εκπαιδευτικός χρόνος, εκπαίδευση σε σχολική βάση, παροχή ταμπλέτας στους μαθητές, συντονισμός από το Υπουργείο, επέκταση της τηλεκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες καθώς και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.ά.

Θεωρείτε ότι η διδασκαλία σας θα είναι πιο αποτελεσματική με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου;

Πίνακας 31: Αποτελεσματική Διδασκαλία με την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Ποσοστό	31%	2,4%	66,7%
Συχνότητα	13	1	28

85

Σε αυτήν την ερώτηση οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί απαντούν ότι δεν ξέρουν αν η διδασκαλία τους θα είναι πιο αποτελεσματική με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία τους.

Αν ναι γράψτε 2-3 τρόπους με τους οποίους θεωρείτε ότι θα είναι πιο αποτελεσματική η διδασκαλία σας με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης;

Η έβδομη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της τρίτης ανοικτής απάντησης που εξετάζει τη θεώρηση που έχουν οι εκπαιδευτικοί σχετικά με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης για πιο αποτελεσματική διδασκαλία. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό, στην οποία πάντησαν συνολικά 13 εκπαιδευτικοί.

Πίνακας 31 α: Αποτελεσματικότερη διδασκαλία με την ένταξη Τηλεκπαίδευσης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Ποσοστό	Συχνότητα
Δεν ξέρω	15%	2
Εμπλουτισμός εμπειριών με αύξηση πηγών	7,7%	1
Κίνητρα για μάθηση	30,7%	4
Λογισμικά	7,7%	1
Επικοινωνία το απόγευμα	7,7%	1
Εξ αποστάσεως ενισχυτική διδασκαλία	15,4%	2

85

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

Οργάνωση υλικού για αξιοποίηση από τον εκπαιδευτικό	7,7%	1
Ενίσχυση αλλόγλωσσων και αδύναμων μαθητών	15,4%	2
Εμπλουτισμός μαθησιακής διαδικασίας	7,7%	1
Η απογευματινή προετοιμασία των μαθητών διευκολύνει το έργο του εκπαιδευτικού	7,7%	1
Επιμόρφωση εκπαιδευτικών εξ αποστάσεως	7,7%	1
Επέκταση του διδακτικού χρόνου και εκτός σχολείου	7,7%	1
Εξοικείωση των μαθητών με τη σωστή ψηφιακή κοινωνικοποίηση	7,7%	1
Άμεση ανταπόκριση στις απορίες των μαθητών	7,7%	1
Διαφοροποιημένη διδασκαλία	7,7%	1

Η απάντηση του κάθε εκπαιδευτικού δεν αφορούσε μόνο ένα πεδίο αλλά και περισσότερα. Οι 13 απαντήσεις των εκπαιδευτικών κινήθηκαν στα εξής πεδία :

- 4 εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι αναπτύσσονται τα κίνητρα για μάθηση,
- 2 ότι θα γίνεται Εξ αποστάσεως ενισχυτική διδασκαλία,
- 2 ότι θα ενισχυθούν οι αλλόγλωσσοι και αδύναμοι μαθητές
- 1 ότι θα γίνει εμπλουτισμός εμπειριών με αύξηση πηγών
- 1 ότι θα μαθαίνουν οι μαθητές μέσω λογισμικών
- 1 ότι θα υπάρχει επικοινωνία το απόγευμα
- 1 ότι θα γίνεται οργάνωση υλικού για αξιοποίηση από τον εκπαιδευτικό
- 1 ότι θα εμπλουτιστεί η μαθησιακή διαδικασία
- 1 ότι η απογευματινή προετοιμασία των μαθητών θα διευκολύνει το έργο του εκπαιδευτικού
- 1 ότι η επιμόρφωση εκπαιδευτικών μπορεί να γίνεται εξ αποστάσεως
- 1 ότι μπορεί να γίνει επέκταση του διδακτικού χρόνου και εκτός σχολείου
- 1 ότι θα υπάρχει εξοικείωση των μαθητών με τη σωστή ψηφιακή κοινωνικοποίηση
- 1 ότι θα υπάρχει άμεση ανταπόκριση στις απορίες των μαθητών
- 1 ότι θα παρέχεται Διαφοροποιημένη διδασκαλία
- 2 εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι δεν ξέρουν άλλους τρόπους.

Σε συνέχεια της πιο πάνω ερώτησης ζητήθηκε στην τέταρτη ανοικτή ερώτηση να καταγραφούν με 2-3 επιχειρήματα για ποιους λόγους θεωρούν οι εκπαιδευτικοί ότι δεν θα είναι πιο αποτελεσματική η διδασκαλία τους με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης; Σε αυτήν την ερώτηση απάντησε μόνο ένας (1) εκπαιδευτικός.

Πίνακας 31 β: Δεν θα είναι αποτελεσματικότερη η διδασκαλία με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης.

ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1

Δόθηκε μόνο μια απάντηση και γι αυτό το λόγο καταχωρείται αυτούσια:

«Στην περίπτωση της ενισχυτικής διδασκαλίας χρειάζεται να εντοπιστούν οι δυσκολίες και να γίνει εξατομικευμένη δουλειά. Δεύτερον στην περίπτωση απλής παράδοσης μαθήματος από απόσταση δεν μπορούν να λυθούν τυχόν απορίες των μαθητών που προκύπτουν. Τέλος η συγκέντρωση στον υπολογιστή εκτιμώ ότι είναι εξίσου κουραστική όσο η παρακολούθηση ενός ζωντανού μαθήματος».

Αμέσως μετά ζητήθηκε να γραψουν με 2-3 επιχειρήματα:

Ποιοι είναι οι λόγοι που τους κάνουν να αμφιβάλουν για την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα;

Η έβδομη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της πέμπτης ανοικτής απάντησης που εξετάζει τις αμφιβολίες που έχουν οι εκπαιδευτικοί με την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης για πιο αποτελεσματική διδασκαλία. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό. Η απάντηση του κάθε εκπαιδευτικού δεν αφορούσε μόνο ένα πεδίο αλλά και περισσότερα. Οι 28 απαντήσεις των εκπαιδευτικών κινήθηκαν στα εξής πεδία :

Πίνακας 31 γ: Αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητα της ένταξης της τηλεεκπαίδευσης

ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Ποσοστό	Συχνότητα
Ανησυχίες λόγω τρόπου εφαρμογής πχ. (Σε ένα 40λεπτο με δυο τάξεις πώς θα γίνεται το μάθημα;) (ο χρόνος, ο χώρος και τα μέσα που θα διατεθούν γι αυτήν την καινοτομία) (Χαμένος χρόνος λόγω τεχνολογικών προβλημάτων). (Στελέχωση, ολοκληρωμένος προγραμματισμός)(Θα δουλεύουν μόνοι τους οι μαθητές και αν ναι θα δουλεύουν σωστά;)(Πρόσθετος διδακτικός χρόνος και μη διδακτικός που δεν υπάρχει). (Υπαρξη κατάλληλου ψηφιακού υλικού και υλικοτεχνικής υποστήριξης;)...	50%	14
Δεν υπάρχει χρόνος για να επιμορφωθούν/ενασχοληθούν οι εκπαιδευτικοί	3,6%	1
Πίεση λόγω προγραμμάτων του Υπουργείου	3,6%	1
Υπαρξη πολλών λογισμικών και τώρα.	3,6%	1
Πίστη στις παραδοσιακές μεθόδους	3,6%	1
Έλλειψη πραγματικής επικοινωνίας και καθήλωση σε Η/Υ	7,1%	2
Δεν ξέρω	14,2%	4
Η μη εξοικείωση των εκπαιδευτικών και των παιδιών με την τεχνολογία.	10,7%	3
Φόρτος εργασίας	3,6%	1
Περισσότερος χρόνος προετοιμασίας του εκπαιδευτικού.	3,6%	1
Έγκειται από τους μαθητές και από τους γονείς τους να ανταποκριθούν	3,6%	1
Η απουσία ηλεκτρονικών μέσων και διαδικτύου σε σπίτια μαθητών.	3,6%	1
Χρειάζεται πρακτική επιμόρφωση στην τηλεεκπαίδευση.	3,6%	1
Η παρεμβολή ενός ηλεκτρονικού μέσου ή η αλληλεπίδραση με άλλα σχολεία δεν θα επιφέρει την αλλαγή στα κίνητρα των μαθητών.	3,6%	1
Εξαρτάται από την ποιότητα και όχι από την ποσότητα.	3,6%	1

Αμφιβολίες έχουν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ότι με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία η διδασκαλία τους θα γίνει αποτελεσματικότερη. Οι αμφιβολίες τους πηγάζουν κυρίως από την έλλειψη γνώσεων πάνω στον τρόπο που θα διεξάγεται το μάθημα. Οι 14 απαντήσεις που δόθηκαν εκφράζουν κυρίως τις ανησυχίες τους λόγω του τρόπου εφαρμογής. πχ. (Σε ένα 40λεπτο με δυο τάξεις πώς θα γίνεται το μάθημα;)(ο χρόνος, ο χώρος και τα μέσα που θα διατεθούν γι αυτήν την καινοτομία) (Χαμένος χρόνος λόγω τεχνολογικών προβλημάτων). (Στελέχωση, ολοκληρωμένος προγραμματισμός)(Θα δουλεύουν μόνοι τους οι μαθητές και αν ναι θα δουλεύουν σωστά;)(Πρόσθετος διδακτικός χρόνος και μη διδακτικός που δεν υπάρχει). (Υπαρξη κατάλληλου ψηφιακού υλικού και υλικοτεχνικής υποστήριξης;)...4 απαντήσεις ήταν ότι δεν ξέρουν οπότε και δεν εξέφρασαν γνώμη για το θέμα αυτό. 3 απαντήσεις αφορούσαν τη μη εξοικείωση των εκπαιδευτικών και των παιδιών με την τεχνολογία. 2 την έλλειψη πραγματικής επικοινωνίας και καθήλωση σε Η/Υ .

Από μια απάντηση δόθηκε στα εξής πεδία:

Δεν υπάρχει χρόνος για να επιμορφωθούν/ενασχοληθούν οι εκπαιδευτικοί, πίεση λόγω προγραμμάτων του Υπουργείου, ύπαρξη πολλών λογισμικών και τώρα, πίστη στις παραδοσιακές μεθόδους, φόρτος εργασίας, περισσότερος χρόνος προετοιμασίας του εκπαιδευτικού, έγκειται από τους μαθητές και από τους γονείς τους να ανταποκριθούν, η απουσία ηλεκτρονικών μέσων και διαδικτύου σε σπίτια μαθητών, χρειάζεται πρακτική επιμόρφωση στην τηλεκπαίδευση, η παρεμβολή ενός ηλεκτρονικού μέσου ή η αλληλεπίδραση με άλλα σχολεία δεν θα επιφέρει την αλλαγή στα κίνητρα των μαθητών και εξαρτάται από την ποιότητα και όχι από την ποσότητα.

Μια απάντηση που προσμετρήθηκε παραπάνω αλλά αξίζει να παραταχθεί αυτούσια είναι η εξής: «Δεν είναι η αμφιβολία για την αποτελεσματικότητα της τηλεκπαίδευσης που με έκανε να απαντήσω ότι δεν ξέρω. Πιθανότατα θα είναι πολύ ευεργετικό για κάποιες περιπτώσεις παιδιών που λόγω της απόστασης του τόπου διαμονής τους από αστικά κέντρα δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες μάθησης με άλλα, όπως και για περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Επειδή όμως είναι κάτι πρωτόγνωρο για τα δεδομένα της περιοχής Τροόδους και γενικότερα θα έλεγα για την κυπριακή εκπαίδευση , δεν είχα την ευκαιρία να το δω να εφαρμόζεται, άρα στην κυριολεξία δεν μπορώ να γνωρίζω αν και κατά πόσο είναι αποτελεσματικό και μάλιστα στη διδασκαλία μου, δεδομένου και του γεγονότος ότι δεν αισθάνομαι επαρκής σε θέματα τεχνολογίας και διαδικτύου. Ευελπιστώ παρόλα αυτά πως θα είναι αποτελεσματική η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα και θα με ενδιέφερε πολύ να δω να εφαρμόζεται και να λειτουργεί προς όφελος όλων».

Εκπαιδευτική διαδικασία

Θεωρείτε ότι η σχολική επίδοση και η εξέλιξη των παιδιών της περιοχής του Τροόδους επηρεάζεται από:

Πίνακας 32: Παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση και εξέλιξη των μαθητών

ΠΕΔΙΑ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
την απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα με μεγάλες δυνατότητες πολιτιστικές και εκπαίδευσης	31% 13	28,6% 12	26,2% 11	14,3% 6	0% 0
το μορφωτικό επίπεδο των γονιών	59,5% 25	21,4% 9	14,3% 6	4,8% 2	0% 0
την εργασιακή ενασχόληση των γονιών	52,4% 22	19% 8	23,8% 10	4,8% 2	0% 0

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

την κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικού περιγυρου	38,1% 16	42,9% 18	11,9% 5	4,8% 2	2,4% 1
--	-------------	-------------	------------	-----------	-----------

Παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση και εξέλιξη των μαθητών της περιοχής του Τροόδους είναι κατά σειρά σύμφωνα με τους 42 εκπαιδευτικούς:

- το μορφωτικό επίπεδο των γονιών (80,9%)
- η κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικού περιγυρου (80,9%)
- η εργασιακή ενασχόληση των γονιών (71,4%)
- η απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα με μεγάλες δυνατότητες πολιτιστικές και εκπαίδευσης (59,6%)

Μπορούμε να δούμε εδώ ότι οι εκπαιδευτικοί δεν θεωρούν ως πρώτο και βασικό παράγοντα επιρροής της σχολικής επίδοσης των μαθητών την απόσταση της περιοχής από το κέντρο, αλλά το μορφωτικό επίπεδο των γονιών και την κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικοποιητικού συστήματος της περιοχής.

Υπάρχουν δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων από τους μαθητές;

89

Πίνακας 33: Δυσκολίες μαθητών κατανόησης διδακτικών αντικειμένων

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ
Ποσοστό	9,5%	47,6%	38,1%	2,4%	2,4%
Συχνότητα	4	20	16	1	1

Το 57,1% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι οι μαθητές παρουσιάζουν δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων.

Αν έχετε αντιληφθεί δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων από τους μαθητές που θεωρείτε ότι οφείλονται;

Απάντησαν 40.

Η όγδοη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση της ανοικτής απάντησης που εξετάζει τη θεώρηση που έχουν οι εκπαιδευτικοί για τους λόγους που οι μαθητές τους αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην

89

κατανόηση διδακτικών αντικειμένων. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό.

Πίνακας 33.α Αιτίες δυσκολιών στη κατανόηση διδακτικών αντικειμένων από μαθητές

ΑΙΤΙΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΣΤΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ	Ποσοστό	Συχνότητα
Μαθησιακές Δυσκολίες ή κενά	17,5%	7
Έλλειψη εμπειριών	15%	6
Αδιαφορία γονέων	12,5%	5
Χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο	10%	4
Δυσκολία κατανόησης από τους μαθητές	10%	4
Δεν γνωρίζω	10%	4
Αδιαφορία μαθητών	7,5%	3
Όγκος της ύλης	7,5%	3
Μη ικανοποιητικός χρόνος διδασκαλίας.	7,5%	3
Έλλειψη αλληλεπίδρασης με άλλα παιδιά	5%	2
Έλλειψη χρόνου από τους γονείς ή έλλειψη γνώσεων	5%	2
Άλλες ενασχολήσεις μαθητών	2,5%	1
Αλλόγλωσσοι μαθητές	2,5%	1
Σε πολλούς παράγοντες	2,5%	1
Δεν υπάρχουν δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων που να διαφοροποιούνται από τις δυσκολίες που συναντά κανείς στην πόλη. Δεν γίνεται αναφορά στο που οφείλονται οι δυσκολίες χωρίς να υπάρχουν στοιχεία για τους πιθανούς παράγοντες.	2,5%	1
Αναλυτικά προγράμματα που δεν λαμβάνουν υπόψη τις κοινωνιογραφικές ιδιαιτερότητες της περιοχής	2,5%	1
Οφείλονται στην συνεχή αποκοπή διδακτικών ωρών από το ΥΠΠ με το πρόσημα της μείωσης του αριθμού των μαθητών διότι ισχύει ο κανονισμός της μείωσης όπως και στις πόλεις χωρίς να λαμβάνεται υπόψη και πάλι η κοινωνιογραφία της περιοχής.	2,5%	1
Στην έλλειψη κινήτρου και ερεθισμάτων	2,5%	1
Στο τρόπο λειτουργίας των συγκεκριμένων σχολείων	2,5%	1

90

Από τους 40 εκπαιδευτικούς που απάντησαν σε αυτήν την ερώτηση δόθηκαν απαντήσεις που αφορούσαν 2 και 3 πεδία. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για τις δυσκολίες των μαθητών στην εμπέδωση της διδασκόμενης ύλης οι αιτίες είναι (κατά σειρά πλήθους των απαντήσεων):

Οι μαθησιακές Δυσκολίες ή τα κενά που έχουν οι μαθητές, η έλλειψη εμπειριών, η αδιαφορία των γονέων, το χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, η δυσκολία κατανόησης από τους μαθητές, κάποιοι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να προσδιορίσουν τις αιτίες, η αδιαφορία μαθητών, ο όγκος της ύλης και ο μη ικανοποιητικός χρόνος διδασκαλίας. Υπήρξαν και διαφοροποιημένες απαντήσεις που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα.

Ποιος είναι ο ακριβής αριθμός των μαθητών της τάξης σας (αριθμός);

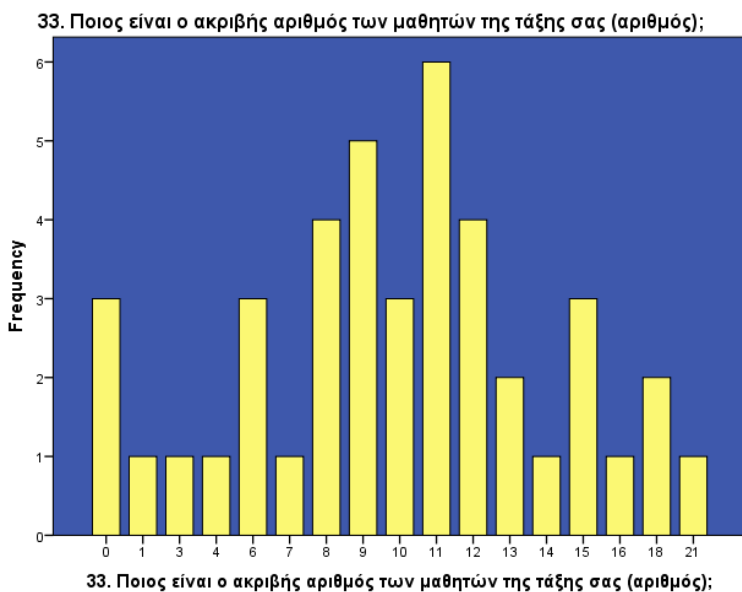
Πίνακας 34: Αριθμός μαθητών Τάξης

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΤΑΞΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
-----------------	---------------	--------

90

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

0	2	0
1	1	1
3	1	3
4	1	4
6	3	18
7	1	7
8	4	32
9	5	45
10	3	30
11	6	66
12	4	48
13	2	26
14	1	14
15	3	45
16	1	16
18	2	36
21	1	21
		412

Στις απαντήσεις τους οι εκπαιδευτικοί για τον αριθμό των μαθητών στις τάξεις τους έδωσαν τους ακριβείς αριθμούς πλην ενός που έδωσε τον αριθμό 96 που σίγουρα αφορά το σύνολο μαθητών ενός σχολείου (ως διευθυντής) και δεν συμπεριλήφθηκε στους υπολογισμούς. Ακόμα δόθηκε από 2 εκπαιδευτικούς ο αριθμός 0 καθώς ο ένας εργάζεται ως εκπαιδευτικός ειδικότητας (δασκάλα φυσικής αγωγής) και ο άλλος ως διευθυντής/ντρια και δεν μπορούσαν να προσδιορίσουν τον αριθμό μαθητών τους. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί στην παρακάτω ερώτηση απαντούν ο ένας για 24 μαθητές και ο άλλος για 43. Οι περισσότερες τάξεις έχουν από 11 μαθητές (6 τάξεις) και μετά έρχονται οι 9 μαθητές (5 τάξεις). Η μεγαλύτερη τάξη έχει 21 μαθητές.

Γενικά, πόσους από τους μαθητές της φετινής τάξης σας θα χαρακτηρίζατε ως προς τη σχολική τους επίδοση ως (χρησιμοποιήστε μόνο τους παρακάτω αριθμούς πχ. 0, ή 1 ή 2, ή 3, ή 4, ή 5, ή 6, ή 7, ή 8, ή 9, ή >10):

(Στην απάντηση αυτή δε θα συμπεριληφθεί ο αριθμός 96)

Πίνακας 35: Χαρακτηρισμός μαθησιακής επίδοσης των μαθητών

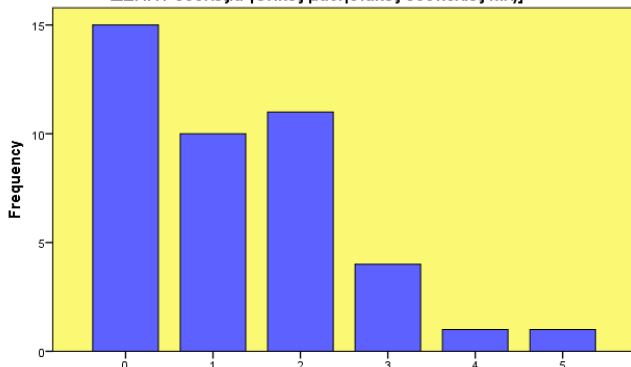
ΜΑΘΗΤΕΣ	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	>10	Σύνολο
α) Μαθητές με γνωμάτευση (αυτισμός, ΔΕΠΠΥ, δυσλεξία, γενικές μαθησιακές δυσκολίες κτλ)	0	10	22	12	4	5	0	0	0	0	0	53
β) Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες χωρίς γνωμάτευση	0	12	24	9	20	0	0	0	8	0	0	65
γ) Μαθητές αδιάφοροι	0	8	18	15	16	0	0	7	0	0	0	64
δ) Μέτριους μαθητές	0	6	20	18	16	20	12	7	16	0	0	115
ε) Μέτριους προς το καλό μαθητές	0	5	22	30	12	5	6	7	8	0	0	88
στ) Καλούς μαθητές	0	5	16	27	12	15	6	7	0	0	0	88
ζ) Καλούς προς το άριστο μαθητές	0	11	18	15	12	5	0	0	8	0	0	69
η) Άριστους μαθητές	0	11	16	3	0	5	0	0	0	0	0	35

92

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών υπάρχουν στα σχολεία τους:

- 53 Μαθητές με γνωμάτευση (αυτισμός, ΔΕΠΠΥ, δυσλεξία, γενικές μαθησιακές δυσκολίες

34. Γενικά πόσους από τους μαθητές της φετινής τάξης σας θα χαρακτηρίζατε ως προς τη σχολική τους επίδοση ως : [α] Μαθητές με γνωμάτευση (αυτισμός ΔΕΠΠΥ δυσλεξία γενικές μαθησιακές δυσκολίες κτλ)

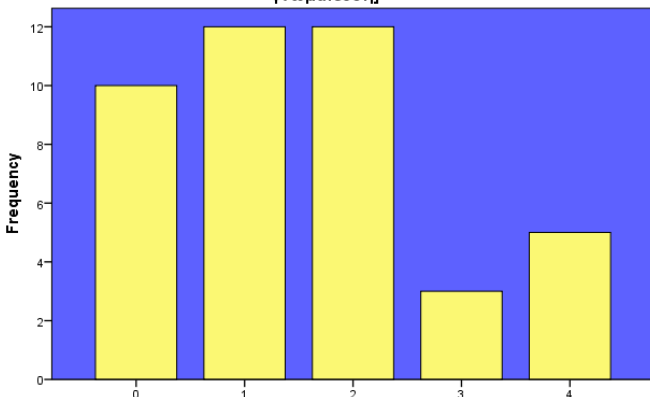

34. Γενικά πόσους από τους μαθητές της φετινής τάξης σας θα χαρακτηρίζατε ως προς τη σχολική τους επίδοση ως : [α] Μαθητές με γνωμάτευση (αυτισμός ΔΕΠΠΥ δυσλεξία γενικές μαθησιακές δυσκολίες κτλ)

κτλ)

- 65 Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες χωρίς γνωμάτευση

34. Γενικά πόσους από τους μαθητές της φετινής τάξης σας θα χαρακτηρίζατε ως προς τη σχολική τους επίδοση ως : [β] Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες χωρίς γνωμάτευση]

34. Γενικά πόσους από τους μαθητές της φετινής τάξης σας θα χαρακτηρίζατε ως προς τη σχολική τους επίδοση ως : [β] Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες χωρίς γνωμάτευση]

- 64 Μαθητές αδιάφοροι
- 115 Μέτριοι μαθητές
- 88 Μέτριοι προς το καλό μαθητές
- 88 Καλοί μαθητές
- 69 Καλοί προς το άριστο μαθητές
- 35 Άριστοι μαθητές

Σύνολο 577 μαθητές

Ο συνολικός αριθμός των μαθητών εδώ είναι διαφορετικός από την προηγούμενη απάντηση, προφανώς γιατί οι εκπαιδευτικοί έχουν και άλλα τμήματα εκτός από το δικό τους και απάντησαν για περισσότερους μαθητές. Από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών φαίνεται ότι περισσότεροι από όλους είναι οι **μέτριοι** μαθητές και μετά οι **μέτριοι προς το καλό** μαθητές και οι **καλοί** μαθητές. Συνολικά τα τρία αυτά υποσύνολα αντιστοιχούν σε 291 μαθητές περίπου 50%. Η κατηγορία από μέτριοι μέχρι άριστοι μαθητές είναι συνολικά 395 περίπου το 68,5%. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες είτε με γνωμάτευση είτε χωρίς είναι 118. Το ποσοστό αυτό είναι περίπου 20% και συμφωνεί με τα ποσοστά μαθησιακών δυσκολιών που δίνονται στη διεθνή βιβλιογραφία. Οι μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν μια αναπτυξιακή διαταραχή η οποία παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συχνότητα στα σχολικά χρόνια. Εκδηλώνεται ως «ειδική» δυσκολία στην ανάγνωση, στη γραφή, στην ορθογραφία και στα μαθηματικά και, ανάλογα με τον ορισμό και την προσέγγιση που υιοθετείται, τα ποσοστά της κυμαίνονται σε 15%-30% του μαθητικού πληθυσμού (Karlan, Sadock, 1985). Αν σε αυτούς προστεθούν και οι αδιάφοροι μαθητές, βλέπουμε ότι 182 μαθητές παρουσιάζουν μια ελλειμματική απόδοση στα διδακτικά αντικείμενα, ποσοστό περίπου 31,5%.

Αποτελέσματα επαγωγικής έρευνας

Παρατίθενται τα αποτελέσματα της επαγωγικής έρευνας που αφορούν την έβδομη ενότητα και διερευνούν την σχέση ανάμεσα στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης και

1. Την ηλικία
2. Το φύλο
3. Την μετακίνηση
4. Την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου &
5. Την γνώση στις ΤΠΕ

Ένταξη Τηλεκπαίδευσης και Ηλικία

Γίνεται έλεγχος ανάμεσα στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία και την ηλικία τους. Ο πίνακας δημιουργήθηκε με την εντολή crosstab. Με τον έλεγχο ανεξαρτησίας εξετάστηκε: το αν η ηλικία των δασκάλων σχετίζεται με την άποψή τους για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία. Από τον έλεγχο χ^2 ($\chi^2 = 34,5$) διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μεγάλη εξάρτηση μεταξύ των δύο μεταβλητών, δηλαδή η υπόθεση H_0 (η υπόθεση ανεξαρτησίας) απορρίπτεται και αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση H_1 (p -value = $0,03 < 0,05$) σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=5$. Άρα δεχόμαστε ότι η ηλικία των εκπαιδευτικών επηρεάζει την άποψη τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες. Επίσης έγινε μη παραμετρικός έλεγχος με ανεξάρτητες μεταβλητές Kruskal-Wallis test όπου και εκεί φάνηκε ότι υπάρχει στατιστική σημαντικότητα ανάμεσα στις μεταβλητές $p=0,012 < 0,05$. Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί δεν τάσσονται υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης. Εκείνοι που φαίνεται να την υποστηρίζουν είναι οι εκπαιδευτικοί ηλικίας 41-50.

Πίνακας 36: χ^2 Σχέση ηλικίας με την άποψη για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	34,503 ^a	15	,003
Likelihood Ratio	30,283	15	,011
Linear-by-Linear Association	7,703	1	,006
N of Valid Cases	42		

a. 22 cells (91,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,05.

2. Ηλικία * 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε; Crosstabulation

			23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;					Total	
			ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ		ΆΛΛΟ
2. Ηλικία	21-30	Count	0	0	0	1	0	2	3
		Expected Count	,6	1,0	,1	,3	,7	,2	3,0
		% within 2. Ηλικία	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	66,7%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	66,7%	7,1%
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	4,8%	7,1%
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	4,8%	7,1%
31-40		Count	1	8	0	3	6	0	18
		Expected Count	3,9	6,0	,9	1,7	4,3	1,3	18,0
		% within 2. Ηλικία	5,6%	44,4%	0,0%	16,7%	33,3%	0,0%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	11,1%	57,1%	0,0%	75,0%	60,0%	0,0%	42,9%
		% of Total	2,4%	19,0%	0,0%	7,1%	14,3%	0,0%	42,9%
		% of Total	2,4%	19,0%	0,0%	7,1%	14,3%	0,0%	42,9%
41-50		Count	7	6	2	0	4	1	20
		Expected Count	4,3	6,7	1,0	1,9	4,8	1,4	20,0
		% within 2. Ηλικία	35,0%	30,0%	10,0%	0,0%	20,0%	5,0%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	77,8%	42,9%	100,0%	0,0%	40,0%	33,3%	47,6%
		% of Total	16,7%	14,3%	4,8%	0,0%	9,5%	2,4%	47,6%
		% of Total	16,7%	14,3%	4,8%	0,0%	9,5%	2,4%	47,6%
>51		Count	1	0	0	0	0	0	1
		Expected Count	,2	,3	,0	,1	,2	,1	1,0
		% within 2. Ηλικία	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
		% of Total	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
		% of Total	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of 2. Ηλικία is the same across categories of 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,012	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Ένταξη Τηλεκπαίδευσης και Φύλο

Γίνεται έλεγχος ανάμεσα στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία και το φύλο τους. Ο πίνακας δημιουργήθηκε με την εντολή crosstab. Με τον έλεγχο ανεξαρτησίας εξετάστηκε: το αν το φύλο των δασκάλων σχετίζεται με την άποψή τους για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία Από τον έλεγχο χ^2 ($\chi^2 = 6,5$) διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει μεγάλη εξάρτηση μεταξύ των δύο μεταβλητών, δηλαδή η υπόθεση H_0 (η υπόθεση ανεξαρτησίας) δεν απορρίπτεται έτσιδεν αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση H_1 ($p\text{-value} = 0,253 > 0,05$) σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=5$. Πάντως έχει ενδιαφέρον να δούμε τα αποτελέσματα (αν και δεν μπορούμε να στηριχθούμε σε αυτά) οι άντρες αν και πολύ λιγότεροι (5) είναι όλοι υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης, ενώ οι απόψεις των γυναικών μοιράζονται.

Πίνακες 37: χ^2 Σχέση φύλου με την άποψη για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

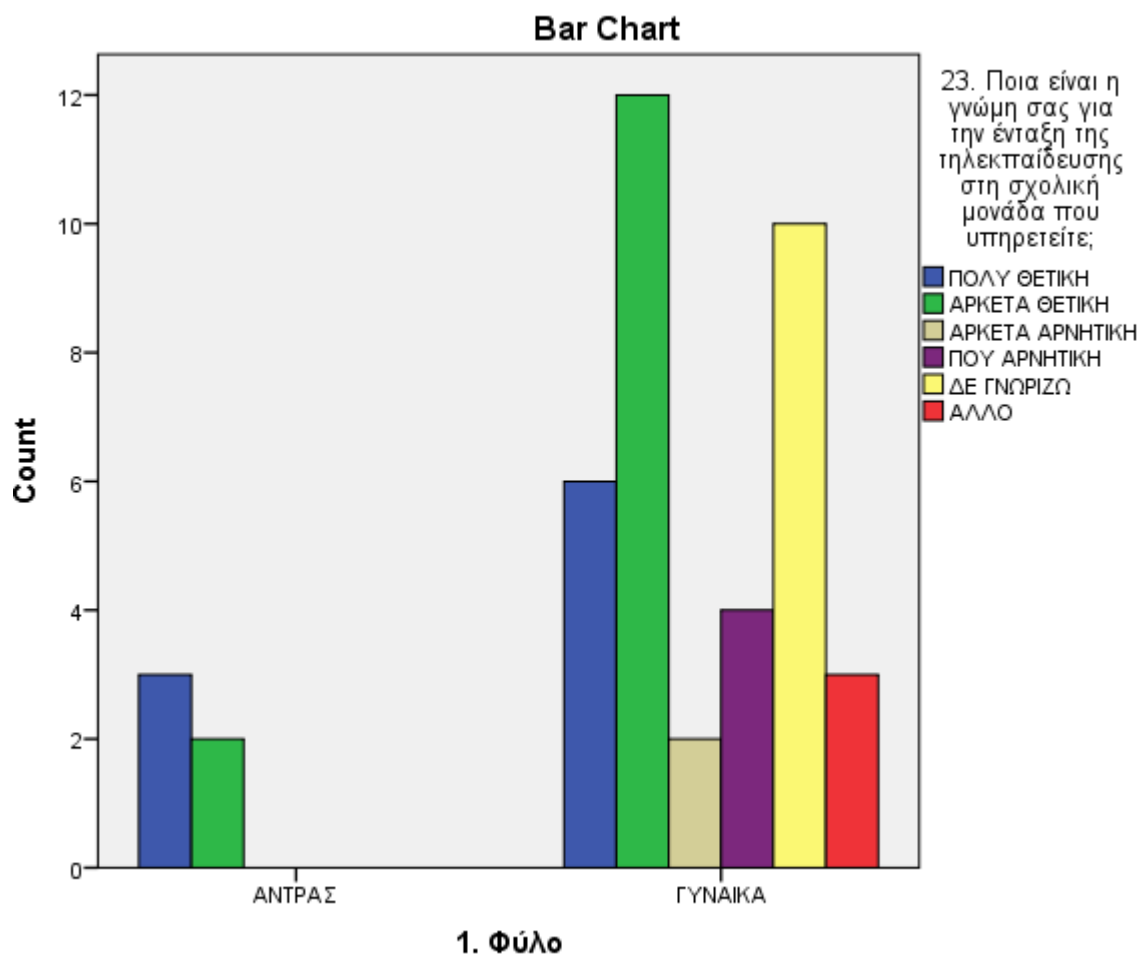
Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

1. Φύλο * 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε; Crosstabulation

			23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;					Total	
			ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ		ΑΛΛΟ
1. Φύλο	ΑΝΤΡΑΣ	Count	3	2	0	0	0	5	
		Expected Count	1,1	1,7	,2	,5	1,2	,4	5,0
		% within 1. Φύλο	60,0%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	33,3%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,9%
		% of Total	7,1%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,9%
ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	6	12	2	4	10	3	37	
	Expected Count	7,9	12,3	1,8	3,5	8,8	2,6	37,0	
	% within 1. Φύλο	16,2%	32,4%	5,4%	10,8%	27,0%	8,1%	100,0%	
	% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	66,7%	85,7%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	88,1%	
	% of Total	14,3%	28,6%	4,8%	9,5%	23,8%	7,1%	88,1%	
Total	Count	9	14	2	4	10	3	42	
	Expected Count	9,0	14,0	2,0	4,0	10,0	3,0	42,0	
	% within 1. Φύλο	21,4%	33,3%	4,8%	9,5%	23,8%	7,1%	100,0%	
	% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	21,4%	33,3%	4,8%	9,5%	23,8%	7,1%	100,0%	

Οι άντρες αν και πολύ λιγότεροι (5) είναι όλοι υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης, ενώ οι απόψεις των γυναικών μοιράζονται.

97

Μεταπτυχιακοί τίτλοι και Ένταξη Τηλεκπαίδευσης

Γίνεται έλεγχος ανάμεσα στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία και την μόρφωσήτους όσο αφορά τον μεταπτυχιακό τίτλο.

Πίνακες 38: Σχέση μεταπτυχιακού με την αποδοχή της ένταξης της τηλεκπαίδευσης

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδους

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ * 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε; Crosstabulation

Count

		23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;					Total	
		ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ		ΑΛΛΟ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	ΟΧΙ	1	5	0	1	2	1	10
	ΝΑΙ	8	9	4	1	8	2	32
Total		9	14	4	2	10	3	42

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,130 ^a	5	,531
Likelihood Ratio	4,978	5	,419
Linear-by-Linear Association	,069	1	,792
N of Valid Cases	42		

a. 9 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,48.

Με τον έλεγχο ανεξαρτησίας εξετάστηκε αν οι μεταπτυχιακές σπουδέςπου έχουν οι δάσκαλοι επηρεάζουν την άποψή τους για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία. Από τον έλεγχο x2 διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει στατιστική σημαντικότητα μεταξύ των δύο μεταβλητών. Άρα οι μεταπτυχιακές σπουδές δεν επηρεάζουν την άποψη των εκπαιδευτικών για το θέμα αυτό.

Μετακίνηση εκπαιδευτικών και ένταξη τηλεκπαίδευσης

Προκειμένου να διερευνηθεί εάν η παρούσα ανάγκη για καθημερινή μετακίνηση των εκπαιδευτικών προς το χώρο εργασίας τους επηρεάζει τις απόψεις τους σχετικά με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης διενεργήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας με το x2.

Πίνακας 39: Σχέση μετακίνησης με την άποψη για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης

11.ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ * 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε; Crosstabulation

Count

		23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;					Total	
		ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ		ΑΛΛΟ
11.ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ	ΜΕΝΩ ΜΟΝΙΜΑ	1	2	1	0	3	0	7
	ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ	8	12	3	2	7	3	35
Total		9	14	4	2	10	3	42

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,737 ^a	5	,740
Likelihood Ratio	3,369	5	,643
Linear-by-Linear Association	,277	1	,598
N of Valid Cases	42		

a. 9 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,33.

Από τα αποτελέσματα δεν διαπιστώθηκε να υφίσταται στατιστικά σημαντική διαφορά στις απαντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών που μετακινούνται προς την εργασία τους και αυτών που διαμένουν μόνιμα στον τόπο εργασίας $p=0.740$.

Γνώσεις εκπαιδευτικών σε ΤΠΕ και ένταξη τηλεκπαίδευσης

Προκειμένου να διερευνηθεί εάν οι γνώσεις των εκπαιδευτικών στη χρήση νέων τεχνολογιών επηρέασαν τις απόψεις τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης, διενεργήθηκε ανάλυση με το τεστ του χ^2 . Τα περιγραφικά στοιχεία δίνονται παρακάτω:

Πίνακας 40: Γνώση χρήσης νέων τεχνολογιών και άποψη για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης

17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών: * 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε: Crosstabulation

		23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:						Total	
		ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΚΕΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΣΩ	ΑΥΛΟ		
17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	ΠΟΛΥ	Count	6	3	0	0	2	0	11
		% within 17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	54,5%	27,3%	0,0%	0,0%	18,2%	0,0%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:	66,7%	21,4%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	26,2%
		% of Total	14,3%	7,1%	0,0%	0,0%	4,8%	0,0%	26,2%
	ΑΡΚΕΤΑ	Count	2	10	3	0	6	2	23
		% within 17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	8,7%	43,5%	13,0%	0,0%	26,1%	8,7%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:	22,2%	71,4%	75,0%	0,0%	60,0%	66,7%	54,8%
		% of Total	4,8%	23,8%	7,1%	0,0%	14,3%	4,8%	54,8%
	ΛΙΓΟ	Count	1	1	1	2	1	1	7
		% within 17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	14,3%	14,3%	14,3%	28,6%	14,3%	14,3%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:	11,1%	7,1%	25,0%	100,0%	10,0%	33,3%	16,7%
		% of Total	2,4%	2,4%	2,4%	4,8%	2,4%	2,4%	16,7%
ΚΑΘΟΛΟΥ	Count	0	0	0	0	1	0	1	
	% within 17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	
	% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	0,0%	2,4%	
	% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	2,4%	
Total		Count	9	14	4	2	10	3	42
		% within 17. Έχετε γνώσεις στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών:	21,4%	33,3%	9,5%	4,8%	23,8%	7,1%	100,0%
		% within 23. Ποια είναι η γνώμη σας για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	21,4%	33,3%	9,5%	4,8%	23,8%	7,1%	100,0%

100

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	25,622 ^a	15	,042
Likelihood Ratio	23,113	15	,082
Linear-by-Linear Association	5,651	1	,017
N of Valid Cases	42		

a. 22 cells (91,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,05.

Από το ακριβές τεστ του χ^2 βρέθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στις απόψεις των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης $p=0,042$ με τους εκπαιδευτικούς που δηλώνουν ότι έχουν καλές γνώσεις χρήσης των νέων τεχνολογιών. Εμφανίζουν μεγαλύτερη πιθανότητα να διάκεινται

θετικά απέναντι στην ένταξη της τηλεκπαίδευσης από ότι αυτούς που δηλώνουν ότι έχουν ελάχιστες ή καθόλου γνώσεις χρήσης νέων τεχνολογιών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Προσωπικά στοιχεία

Αναλύοντας τα δημογραφικά στοιχεία που σημείωσαν οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουμε αρχικά ότι το δείγμα μας αποτελείται κυρίως από γυναίκες. Ηλικιακά οι πιο πολλοί είναι από 41-50 ετών, μετά οι 31-40 ετών, μετά έρχονται οι νεώτεροι κάτω των τριάντα με πολύ μικρή συμμετοχή και τέλος μόνο ένας μεγαλύτερος των πενήντα ετών. Υπερτερούν οι συμμετέχοντες που έχουν 21-30 χρόνια υπηρεσίας, μετά εκείνοι που έχουν από 11-20 χρόνια και μετά αυτοί που έχουν από 0-10 έτη. Περισσότερα από 31 έτη έχει μόνο ένας. Από αυτά έχουν υπηρετήσει σε ολιγοθέσιο σχολείο οι περισσότεροι μέχρι 5 έτη. Σε ιδιωτικό σχολείο έχει εργαστεί μόνο ένα μικρό ποσοστό εκπαιδευτικών μικρότερο του 10%.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είναι μόνιμοι. Συμβασιούχοι είναι το 16,7%, αντικαταστάτες το 4,8% και επί δοκιμασία το 2,4%. Οι περισσότεροι υπηρετούν σε ενισχυμένο διθέσιο, μετά σε ενισχυμένο τριθέσιο, μετά σε εξαθέσιο, μετά σε τριθέσιο, μετά σε πενταθέσιο και μετά σε πολύ μικρό ποσοστό υπηρετούν στους υπόλοιπους τύπους σχολείου. Στην ίδια σχολική μονάδα το 83,3% υπηρετεί μόνο από 1-3 χρόνια.

Οι περισσότεροι δεν κατέχουν θέση ευθύνης και εργάζονται ως εκπαιδευτικοί τάξης ή ολοήμερου. Το 11,9% είναι Διευθυντές και το 7,2% είναι βοηθοί διευθυντές. Εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής είναι μόνο το 4,8%.

Σε σχεδόν τριπλάσιο ποσοστό έχουν τελειώσει το Παιδαγωγικό Τμήμα από ότι την Παιδαγωγική Ακαδημία. Οι πιο πολλοί από όσους έχουν τελειώσει την παιδαγωγική ακαδημία κατέχουν και τον τίτλο της εξομοίωσης. Παρατηρείται το φαινόμενο, αρκετοί δάσκαλοι να έχουν και άλλους τίτλους σπουδών. Μεταπτυχιακά έχουν οι 32 από τους 42 ερωτηθέντες, 4 έχουν και Β' πτυχίο (ΑΕΙ) και διδακτορικό ένας. Ένας από τους 42 έχει και Δεύτερο μεταπτυχιακό «καλών τεχνών». Διδασκαλείο δεν έχει παρακολουθήσει κανένας, καθώς ήταν επιμόρφωση που γινόταν μόνο στην Ελλάδα.

Το πρώτο μας ερευνητικό ερώτημα αφορά την πρόσβαση στα σχολεία της ορεινής περιοχής «Τροόδους». Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής του σχολείου τους αρκετά καλό. Το δείγμα μας δηλώνει σε ποσοστό 83,3% ότι ΜΕΤΑΚΙΝΕΙΤΑΙ καθημερινά για να πάει στο σχολείο όπου εργάζεται. Μόλις το 16,7% μένει μόνιμα στον τόπο εργασίας του. Οι εκπαιδευτικοί που μετακινούνται, περισσότεροι από τους μισούς διανύουν πάνω από 21χμ για να φτάσουν στην δουλειά τους. Ευτυχώς το 77,1% θεωρεί ότι το οδικό δίκτυο στο οποίο μετακινούνται είναι σε πολύ και αρκετά καλή κατάσταση. Πόσο καλά εξοπλισμένες είναι οι σχολικές μονάδες όσο αφορά την υλικοτεχνική υποδομή;

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει πόσο καλά εξοπλισμένες είναι οι σχολικές μονάδες όσο αφορά την υλικοτεχνική υποδομή.

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών θεωρεί επαρκή και κατάλληλο τον απαραίτητο εξοπλισμό των σχολείων για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία. 24 δηλώνουν ότι υπάρχει στα σχολεία τους αίθουσα ξεχωριστή Η/Υ, αλλά λιγότεροι από τους μισούς τη χρησιμοποιούν.

Υπάρχουν σχεδόν σε όλες τις τάξεις υπολογιστές και σύνδεση στο διαδίκτυο. Σε ποσοστό 83,3% υπάρχουν προτζέκτορες και σε 61,9% διαδραστικοί πίνακες.

Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τον Η/Υ (οι 41 από τους 42), και μετά κατά σειρά απάντησης τον Παραδοσιακό πίνακα, τις ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, τις φωτογραφίες, τον διαδραστικό πίνακα/προτζέκτορα, το βίντεο/ταινίες, τα εκπαιδευτικά λογισμικά, το Laptop, και τις διαδικτυακές εφαρμογές και λιγότερο χρησιμοποιούν το επιδιασκόπιο και το totablet.

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει ποιες είναι οι γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΤΠΕ;

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι έχουν γνώσεις στη χρήση των Νέων τεχνολογιών. Μόνο 1 από τους 42 απάντησε ότι δεν γνωρίζει να χρησιμοποιεί καθόλου τις νέες τεχνολογίες. Περίπου οι μισοί εκπαιδευτικοί έχουν επιμορφωθεί στη θεματική των Νέων τεχνολογιών και οι 31 από τους 42 μελέτησαν και ασχολήθηκαν μόνοι τους για να αφομοιώσουν και να εξασκηθούν στις Νέες Τεχνολογίες.

Τρεις απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο στη συγκεκριμένη θεματική. Παρά την ενασχόληση με τις Νέες τεχνολογίες μόνο 24 θεωρούν ότι μπορούν να αξιοποιήσουν τις ψηφιακές τεχνολογίες και τα λογισμικά και να υποστηρίξουν την ηλεκτρονική μάθηση.

Όταν απασχολούνται στο διαδίκτυο, οι περισσότεροι αναζητούν εκπαιδευτικούς πόρους και άλλες χρήσιμες πληροφορίες και αξιοποιούν διαθέσιμους στο διαδίκτυο εκπαιδευτικούς πόρους. Μόνο οι μισοί περίπου σχεδιάζουν εκπαιδευτικό ηλεκτρονικό υλικό και σερφάρουν γενικά στο διαδίκτυο.

Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει τις γνώσεις των εκπαιδευτικών για την ηλεκτρονική μάθηση.

Οι περισσότεροι δάσκαλοι σε ανοικτή ερώτηση απάντησαν ότι ηλεκτρονική μάθηση είναι η μάθηση μέσω νέων τεχνολογιών, χρήσης Η/Υ και ηλεκτρονικών μέσων. Απάντησαν σωστά μεν αλλά με μικρές προτάσεις.

Περισσότεροι από τους μισούς δεν έχουν παρακολουθήσει ποτέ προγράμματα επιμόρφωσης εξ αποστάσεως. Οι υπόλοιποι παρακολούθησαν είτε μεταπτυχιακό εξ αποστάσεως (10 από τους 17) στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Ηνωμένου Βασιλείου ή στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου ή στο University of Leeds.

Το πέμπτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει αν οι εκπαιδευτικοί είναι θετικοί στην επιμόρφωσή τους στις Νέες Τεχνολογίες και ποιους συγκεκριμένους θεματικούς άξονες προτιμούν;

Οι περισσότεροι δάσκαλοι έχουν την πρόθεση να επιμορφωθούν σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία.

Κατά σειρά απαντήσεων οι εκπαιδευτικοί θέλουν να επιμορφωθούν στη γνώση εργαλείων web 2, στον Εμπλουτισμό της διδασκαλίας με ψηφιακά μέσα, στην Αξιοποίηση σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού (εκπαιδευτικό λογισμικό), στην δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, στη διερεύνηση ψηφιακών πηγών, στην αξιολόγηση ψηφιακού υλικού και στην αξιολόγηση των μαθητών με ψηφιακά εργαλεία.

Το έκτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει τις γνώσεις των εκπαιδευτικών για την τηλεκπαίδευση;

Οι 33 εκπαιδευτικοί από τους 42 στην ανοικτή απάντηση για το τι είναι τηλεκπαίδευση, πολύ σωστά απάντησαν ότι είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω Η/Υ με τη βοήθεια του διαδικτύου(εξ αποστάσεως εκπαίδευση). Οι υπόλοιπες απαντήσεις είναι παρεμφερείς με μικρή διαφοροποίηση, εκτός από μια όπου η απάντηση που δόθηκε ήταν: «Δεν ξέρω».

Το έβδομο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει ποια είναι η γνώμη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα που υπηρετούν;

Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελούν περίπου το 54,7%. Αρνητική στάση έχει περίπου το 14,3%. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών 23,8% απαντά ότι δεν έχει άποψη, δηλαδή δεν γνωρίζει τι θα σημαίνει η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία. Το 4,8% δεν τη θεωρεί απαραίτητη και ένα 2,4% δέχεται την ένταξη της τηλεκπαίδευσης κάτω από προϋποθέσεις.

Το όγδοο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει τους στόχους της ένταξης της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής του Τροόδους.

Περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, μπορούν να ενισχυθούν μαθητές ευάλωτων ομάδων με υποστηρικτικό υλικό (πχ. να δοθεί η ευκαιρία παρακολούθησης ηλεκτρονικών μαθημάτων από ασθενή παιδιά σε κατ' οίκον διδασκαλία), μπορούν να ενισχυθούν οι δομές της τοπικής κοινωνίας, π.χ. ανοικτό κανάλι, συμμετοχική πλατφόρμα κοινωνικής/περιβαλλοντικής δράσης, μπορεί να στηριχθεί και να ενισχυθεί η μαθησιακή διαδικασία, μπορούν οι μαθητές να επικοινωνήσουν και να δικτυωθούν με τους απόδημους Κυπρίους.

Σε μεγάλο ποσοστό οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πρέπει να δημιουργηθούν μόνιμες τεχνολογικές υποδομές στα σχολεία για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης και ότι πρέπει να υπάρχει ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για εμπλουτισμό όλων των μαθημάτων όλων των τάξεων σε ποσοστό.

Οι εκπαιδευτικοί που θέλουν να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για τις δύσκολες θεματικές των μαθημάτων στο Δημοτικό Σχολείο, δεν επιθυμούν ωστόσο να προτείνουν οι ίδιοι θεματικές ενότητες για τις οποίες να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό.

Οι εκπαιδευτικοί ενώ θέλουν να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για όλα τα μαθήματα στο Δημοτικό Σχολείο, οι περισσότεροι δεν επιθυμούν ωστόσο να συνεισφέρουν οι ίδιοι στη δημιουργία του. Μόνο το 33,3% απάντησε ότι θα ήθελε να συνεισφέρει στη δημιουργία ψηφιακού υλικού (οι 14 στους 42).

Η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής του Τροόδους, πού στοχεύει;

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών προτείνουν κατά σειρά, ότι η ένταξη της τηλεκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην δημιουργία ψηφιακού υλικού, ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη, στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, στη δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου, στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες, στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής, στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση, στη δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του, στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες, στη δημιουργία ενός πολυλειτουργικού χώρου, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α., στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ.

Οι περισσότεροι θεωρούν ότι για την ομαλή ένταξη της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου θα πρέπει να δημιουργηθεί μια πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό που θα παράγει εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό προς διάθεση των εκπαιδευτικών και θα συντονίζει την οργάνωση της τηλεκπαίδευσης.

Ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να καταθέσουν και άλλες προτάσεις για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης αλλά περίπου οι 33 δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

Εννιά εκπαιδευτικοί τοποθετήθηκαν με διαφοροποιημένη άποψη. Οι διαφοροποιημένες προτάσεις των 9 εκπαιδευτικών, αναφέρουν ότι πρέπει να γίνει καλός σχεδιασμός, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των γονιών, σταθερότητα στις θέσεις των εκπαιδευτικών χωρίς μετακινήσεις, περισσότερος ελεύθερος εκπαιδευτικός χρόνος, εκπαίδευση σε σχολική βάση, παροχή ταμπλέτας στους μαθητές, συντονισμός από το Υπουργείο, επέκταση της τηλεκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες καθώς και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.ά.

Το ένατο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την απόδοση των μαθητών με την υφιστάμενη εκπαιδευτική διαδικασία;

Σε αντίστοιχη ερώτηση που έγινε το 57,1% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι οι μαθητές παρουσιάζουν δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων.

Στους παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση και εξέλιξη των μαθητών της περιοχής του Τροόδους οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι εντάσσεται κυρίως το μορφωτικό επίπεδο των γονιών και η κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικού περιγύρου, μετά η εργασιακή ενασχόληση των γονιών και κατόπιν η απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα με μεγάλες δυνατότητες πολιτιστικές και εκπαίδευσης. Μπορούμε να δούμε εδώ ότι οι εκπαιδευτικοί δεν θεωρούν ως πρώτο και βασικό παράγοντα επιρροής της σχολικής επίδοσης των μαθητών την απόσταση της περιοχής από το κέντρο, αλλά το μορφωτικό επίπεδο των γονιών και την κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικοπολιτιστικού συστήματος της περιοχής.

Παρακάτω γίνεται ανάλυση της ανοικτής απάντησης που εξετάζει τη θεώρηση που έχουν οι εκπαιδευτικοί για τους λόγους που οι μαθητές τους αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κατανόηση διδακτικών αντικειμένων. Καταγράφεται η γνώμη και η άποψή τους για το θέμα αυτό.

Από τους εκπαιδευτικούς που απάντησαν σε αυτήν την ερώτηση δόθηκαν απαντήσεις που αφορούσαν 2 και 3 πεδία. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για τις δυσκολίες των μαθητών στην εμπέδωση της διδασκόμενης ύλης οι αιτίες είναι (κατά σειρά πλήθους των απαντήσεων):

Οι μαθησιακές Δυσκολίες ή τα κενά που έχουν οι μαθητές, η έλλειψη εμπειριών, η αδιαφορία των γονέων, το χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, η δυσκολία κατανόησης από τους μαθητές, κάποιιοι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να προσδιορίσουν τις αιτίες, η αδιαφορία μαθητών, ο όγκος της ύλης και ο μη ικανοποιητικός χρόνος διδασκαλίας.

Στις απαντήσεις τους οι εκπαιδευτικοί για τον αριθμό των μαθητών στις τάξεις τους έδωσαν τους ακριβείς αριθμούς πλην ενός που έδωσε τον αριθμό 96 που σίγουρα αφορά το σύνολο μαθητών ενός σχολείου όπου εργάζεται ως διευθυντής και δεν συμπεριλήφθηκε στους υπολογισμούς. Ακόμα δόθηκε από 2 εκπαιδευτικούς ο αριθμός 0. Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο ο ένας εργάζεται ως εκπαιδευτικός ειδικότητας (φυσικής αγωγής) και ο άλλος ως διευθυντής/ντρια. Γι αυτό και δεν μπορούσαν να προσδιορίσουν τον αριθμό μαθητών τους. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί στην παρακάτω ερώτηση απαντούν ο ένας για 24 μαθητές και ο άλλος για 43. Οι περισσότερες τάξεις έχουν από 11 μαθητές (6 τάξεις) και μετά έρχονται οι 9 μαθητές (5 τάξεις). Η μεγαλύτερη τάξη έχει 21 μαθητές.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών υπάρχουν στα σχολεία τους 53 μαθητές με γνωμάτευση (αυτισμός, ΔΕΠΠΥ, δυσλεξία, γενικές μαθησιακές δυσκολίες κτλ), 65 μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες χωρίς γνωμάτευση, 64 μαθητές αδιάφοροι, 115 μέτριοι μαθητές, 88 μέτριοι προς το καλό μαθητές, 88 καλοί μαθητές, 69 καλοί προς το άριστο μαθητές και 35 άριστοι μαθητές. Ο αριθμός των μαθητών εδώ είναι διαφορετικός από την προηγούμενη απάντηση, προφανώς γιατί οι εκπαιδευτικοί έχουν και άλλα τμήματα εκτός από το δικό τους και απάντησαν για περισσότερους μαθητές. Από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών φαίνεται ότι περισσότεροι από όλους είναι οι μέτριοι μαθητές και μετά οι μέτριοι προς το καλό μαθητές. Συνολικά τα δυο αυτά υποσύνολα αντιστοιχούν σε 210 μαθητές. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες είτε με γνωμάτευση είτε χωρίς είναι 118. Το ποσοστό αυτό είναι περίπου 20% και συμφωνεί με τα ποσοστά μαθησιακών δυσκολιών που δίνονται στη διεθνή βιβλιογραφία. Οι μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν μια αναπτυξιακή διαταραχή η οποία παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συχνότητα στα σχολικά χρόνια. Εκδηλώνεται ως «ειδική» δυσκολία στην ανάγνωση, στη γραφή, στην ορθογραφία και στα μαθηματικά και, ανάλογα με τον ορισμό και την προσέγγιση που υιοθετείται, τα ποσοστά της κυμαίνονται σε 15%-30% του μαθητικού πληθυσμού (Karlan, Sadock, 1985). Αν σε αυτούς προστεθούν και οι αδιάφοροι μαθητές, οι 182 μαθητές παρουσιάζουν μια ελλειμματική απόδοση στα διδακτικά αντικείμενα, ποσοστό περίπου 31,5%.

Το δέκατο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την άποψη των εκπαιδευτικών για την σύνδεση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας τους με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη διδακτική πράξη.

28 εκπαιδευτικοί στην ερώτηση αν η διδασκαλία τους θα είναι πιο αποτελεσματική με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία τους απαντούν ότι δεν ξέρουν. 13 απαντούν θετικά και ένας αρνητικά. Ανάλυση των λόγων που απάντησαν έτσι δίνεται παρακάτω από τους ίδιους με απαντήσεις σε ανάλογες ανοιχτές ερωτήσεις.

Η απάντηση του κάθε εκπαιδευτικού δεν αφορούσε μόνο ένα πεδίο αλλά και περισσότερα.

Δόθηκε μόνο μια αρνητική απάντηση στην ερώτηση αν η διδασκαλία θα είναι πιο αποτελεσματική με την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής του Τροόδους.

Αμφιβολίες έχουν 28 εκπαιδευτικοί για την σύνδεση της ένταξης της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία με την πιο αποτελεσματική διδασκαλία. Οι αμφιβολίες τους πηγάζουν κυρίως από την έλλειψη γνώσεων πάνω στον τρόπο που θα διεξάγεται το μάθημα. Οι 14 απαντήσεις που δόθηκαν εκφράζουν κυρίως τις ανησυχίες τους λόγω του τρόπου εφαρμογής. πχ. (Σε ένα 40λεπτο με δυο τάξεις πώς θα γίνεται το μάθημα;)(ο χρόνος, ο χώρος και τα μέσα που θα διατεθούν γι αυτήν την καινοτομία) (Χαμένος χρόνος λόγω τεχνολογικών προβλημάτων). (Στελέχωση, ολοκληρωμένος προγραμματισμός)(Θα δουλεύουν μόνοι τους οι μαθητές και αν ναι θα δουλεύουν σωστά;)(Πρόσθετος διδακτικός χρόνος και μη διδακτικός που δεν υπάρχει). (Υπαρξη κατάλληλου ψηφιακού υλικού και υλικοτεχνικής υποστήριξης;)...

3 απαντήσεις από τις 28 αφορούσαν τη μη εξοικείωση των εκπαιδευτικών και των παιδιών με την τεχνολογία και 2 την έλλειψη πραγματικής επικοινωνίας και καθήλωση σε Η/Υ . Από μια απάντηση δόθηκε στα εξής πεδία: Δεν υπάρχει χρόνος για να επιμορφωθούν/ενασχοληθούν οι εκπαιδευτικοί, πίεση λόγω προγραμμάτων του Υπουργείου, ύπαρξη πολλών λογισμικών και τώρα, πίστη στις παραδοσιακές μεθόδους, φόρτος εργασίας, περισσότερος χρόνος προετοιμασίας του εκπαιδευτικού, έγκειται από τους μαθητές και από τους γονείς τους να ανταποκριθούν, η απουσία ηλεκτρονικών μέσων και διαδικτύου σε σπίτια μαθητών, χρειάζεται πρακτική επιμόρφωση στην τηλεκπαίδευση, η παρεμβολή ενός ηλεκτρονικού μέσου ή η αλληλεπίδραση με άλλα σχολεία δεν θα επιφέρει την αλλαγή στα κίνητρα των μαθητών και εξαρτάται από την ποιότητα και όχι από την ποσότητα. 4 εκπαιδευτικοί από τους 28 δεν εξέφρασαν γνώμη για το θέμα αυτό.

Μια απάντηση που προσμετρήθηκε παραπάνω αλλά αξίζει να παραταχθεί αυτούσια είναι η εξής: «Δεν είναι η αμφιβολία για την αποτελεσματικότητα της τηλεκπαίδευσης που με έκανε να απαντήσω ότι δεν ξέρω. Πιθανότατα θα είναι πολύ ευεργετικό για κάποιες περιπτώσεις παιδιών που λόγω της απόστασης του τόπου διαμονής τους από αστικά κέντρα δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες μάθησης με άλλα, όπως και για περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Επειδή όμως είναι κάτι πρωτόγνωρο για τα δεδομένα της περιοχής Τροόδους και γενικότερα θα έλεγα για την κυπριακή εκπαίδευση , δεν είχα την ευκαιρία να το δω να εφαρμόζεται, άρα στην κυριολεξία δεν μπορώ να γνωρίζω αν και κατά πόσο είναι αποτελεσματικό και μάλιστα στη διδασκαλία μου, δεδομένου και του γεγονότος ότι δεν αισθάνομαι επαρκής σε θέματα τεχνολογίας και διαδικτύου. Ευελπιστώ παρόλα αυτά πως θα είναι αποτελεσματική η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική μονάδα και θα με ενδιέφερε πολύ να δω να εφαρμόζεται και να λειτουργεί προς όφελος όλων».

Οι 13 απαντήσεις των εκπαιδευτικών που απάντησαν θετικά κινήθηκαν στα εξής πεδία:

Θεωρούν ότι αναπτύσσονται τα κίνητρα για μάθηση, γίνεται εξ αποστάσεως ενισχυτική διδασκαλία, ενισχύονται οι αλλόγλωσσοι και αδύναμοι μαθητές, γίνεται εμπλουτισμός εμπειριών με αύξηση πηγών, μαθαίνουν οι μαθητές μέσω λογισμικών, υπάρχει επικοινωνία το απόγευμα, γίνεται οργάνωση υλικού για αξιοποίηση από τον εκπαιδευτικό, εμπλουτίζεται η μαθησιακή διαδικασία, διευκολύνεται με την απογευματινή προετοιμασία των μαθητών το έργο του εκπαιδευτικού, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών μπορεί να γίνεται εξ αποστάσεως, γίνεται επέκταση του διδακτικού χρόνου και εκτός σχολείου, υπάρχει εξοικείωση των μαθητών με τη σωστή ψηφιακή κοινωνικοποίηση, υπάρχει άμεση ανταπόκριση στις απορίες των μαθητών, παρέχεται Διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελούν περίπου το 54,7% (22). Αρνητική στάση έχει περίπου το 14,3%. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών 23,8% απαντά ότι δεν έχει άποψη, δηλαδή δεν γνωρίζει τι θα σημαίνει η ένταξη της τηλεκπαίδευσης στη σχολική διαδικασία. Το 4,8% δεν τη θεωρεί απαραίτητη και ένα 2,4% δέχεται την ένταξη της τηλεκπαίδευσης κάτω από προϋποθέσεις.

Το ενδέκατο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία σε συνάρτηση με την ηλικία τους. Διαφαίνεται ότι η ηλικία των εκπαιδευτικών επηρεάζει την άποψη τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες. Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί δεν τάσσονται υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης. Εκείνοι που φαίνεται να την υποστηρίζουν είναι οι εκπαιδευτικοί ηλικίας 41-50.

Το δωδέκατο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία ανάλογα με το φύλο τους. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει μεγάλη εξάρτηση μεταξύ των δύο μεταβλητών. Πάντως έχει ενδιαφέρον να δούμε τα αποτελέσματα (αν και δεν μπορούμε να στηριχθούμε σε αυτά). Οι άντρες αν και πολύ λιγότεροι (5) είναι όλοι υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης, ενώ οι απόψεις των γυναικών μοιράζονται.

Το δεκατοτρίτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την άποψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στα σχολεία σχετικά με την μόρφωσή τους όσο αφορά τον μεταπτυχιακό τίτλο. Από τον στατιστικό έλεγχο που έγινε διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει στατιστική σημαντικότητα μεταξύ των δύο μεταβλητών. Άρα οι μεταπτυχιακές σπουδές δεν επηρεάζουν την άποψη των εκπαιδευτικών για το θέμα αυτό.

Το δεκατοτέταρτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει τις απόψεις μεταξύ των εκπαιδευτικών που μετακινούνται προς την εργασία τους και αυτών που διαμένουν μόνιμα στον τόπο εργασίας ως προς την προσέγγιση τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης. Διαφαίνεται ότι δεν υπάρχει διαφοροποίηση στις απαντήσεις τους εξαιτίας της μετακίνησής τους.

Το δεκατοπέμπτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζει τις απόψεις μεταξύ των εκπαιδευτικών που έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ και αυτών που δεν έχουν ως προς την προσέγγιση τους για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης. Διαφαίνεται ότι υπάρχει διαφοροποίηση στις απαντήσεις τους καθώς οι εκπαιδευτικοί που έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ, εκφράζονται θετικά για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπεράσματα ποιοτικής έρευνας από τις συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς

Οι επιτόπιες διερευνήσεις των εννέα δημοτικών σχολείων της ορεινής περιοχής του Τροόδου είχε στόχο την ποιοτική διερεύνηση των με εστίαση:

1. στην τοπική κοινωνία στην οποία βρίσκεται το σχολείο
2. στις κτιριακές υποδομές της σχολικής μονάδας
3. στη στάση των εκπαιδευτικών του σχολείου απέναντι στην αξιοποίηση της ψηφιακής μάθησης
1. στις απόψεις των εκπαιδευτικών, αναφορικά με τις πρακτικές εφαρμογές των ψηφιακών μέσων για την καλύτερη κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών

Η ποιοτική προσέγγιση της διερεύνησης πραγματοποιήθηκε μέσω ημιδομημένης συνέντευξης με διευθυντές και εν μέρει με υποδιευθυντές και εκπαιδευτικούς σε κάθε σχολείο. Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν και στη συνέχεια ακολούθησε ανάλυση στη βάση θεματικών αξόνων. Στο πλαίσιο των συνεντεύξεων ρωτήθηκαν οι εκπαιδευτικοί αναφορικά με τις απόψεις τους για την τηλεκπαίδευση/σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις δικές τους προτάσεις, ως προς το πώς θα μπορούσε να καλύψει καλύτερα τις ανάγκες των σχολείων της ορεινής περιοχής του Τροόδου. Κατά τη συνέντευξη σκιαγραφήθηκαν πρακτικές εφαρμογές και ακολούθησε τοποθέτηση των εκπαιδευτικών πάνω σε αυτές, προκειμένου να διατυπώσουν εκείνες τις πρακτικές που θεωρούν πιο σημαντικές. Ο οδηγός συνέντευξης περιείχε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Έχετε ακούσει για την τηλεκπαίδευση ή κάποια μορφή;
  1. Αν ναι, για ποια μορφή τηλεκπαίδευσης έχετε ακούσει;
  2. Ποια είναι η άποψή σας για την τηλεκπαίδευση;
2. Ποια είναι η άποψή σας για την αξιοποίησή/χρησιμότητα της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή του Τροόδου;
3. Ποιες ανάγκες μπορεί κατά τη γνώμη σας να καλύψει η τηλεκπαίδευση στην ορεινή περιοχή του Τροόδου;
4. Παρακάτω προτείνονται 11 τρόποι για την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου. Ποιους από αυτούς θα προτείνατε να αξιοποιηθούν στις ορεινές κοινότητες. (Για κάθε έναν από αυτούς προτείνω να κάνουμε σύντομη συζήτηση).
  1. Κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες
  2. Δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών διδασκαλιών εναλλάξ
  3. Εξοπλισμό των σχολείων με διαδραστικό πίνακα με στόχο τη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτικούς και την κοινή χρήση του.
  4. Δημιουργία ψηφιακού υλικού, ως εκπαιδευτικού υλικού του εκπαιδευτικού για τη διδασκαλία στην τάξη
  5. Αλληλοεπικοινωνία/αδελφοποίηση μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής με στόχο τη συνεργασία
  6. Παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση
  7. Παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες
  8. Υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες
  9. Δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου
  10. Δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του
  11. Δημιουργία ενός πολυλειτουργικού χώρου, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α.
5. Ποιον άλλο τρόπο για την αξιοποίηση της τηλεδιδασκαλίας θα προτείνατε στην ορεινή περιοχή του Τροόδου;

Η προσέγγιση αυτή κρίνεται αναγκαία, προκειμένου μέσα από την επιτόπια έρευνα να διατυπωθούν οι προτεινόμενες πρακτικές αξιοποίησης ψηφιακών μέσων από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, που γνωρίζουν καλύτερα τις ανάγκες των μαθητών και του σχολείου και αναγνωρίζουν σε αυτές τις πρακτικές με ιδιαίτερη σημασία. Ακολουθώντας συνοψίζουμε τις πρακτικές που διατυπώθηκαν μέσα από τις συνεντεύξεις σε κάθε σχολείο:

	Τριμκλήνη	Πάχνα	Άγιος Αμβρόσιος	Καλό Χωριό	Αψιού	Απεσιά	Κάμπου	Κοράκου	Αγία Μαρίνα	Σύνολο
1. Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών	X	X	X	X	X	X	X	X	X	9
2. Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης	X	X	X	X	X	X	X	X	X	9
3. Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού	X	X	X	X	X	X	X	X		8
4. Δίκτυο σχολείων με αλληλοδιδασκαλία και κοινές πολιτισμικές δράσεις	X	X		X	X		X			5
5. Δημιουργία κοιντικού πολυχώρου	X			X	X		X			5
6. Οδηγός ψηφιακών πηγών					X	X		X		3

110

Από την ποιοτική διερεύνηση γίνεται σαφές ότι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκονται οι πρακτικές 1-3, ενώ ακολουθούν οι πρακτικές 4-6:

- 1. Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών:** Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- 2. Φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης:** Δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών.
- 3. Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού:** Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος.
- 4. Αδελφοποίηση σχολείων σε ορεινό δίκτυο σχολείων:** Δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.

5. **Οδηγός ψηφιακών πηγών:** Δημιουργία οδηγού με ψηφιακές πηγές ανά θεματική ενότητα και γνωστικό αντικείμενο ως εκπαιδευτικά υλικά για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να τα αξιοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.
6. **Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου:** Δυνατότητα δημιουργίας πολυχώρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας.

Καταγραφές από το διάλογο με κοινοτάρχες από περιοχές του Τρόδου

Στις 15/11/2018 πραγματοποιήθηκε επιπλέον συνάντηση με κοινοτάρχες της ορεινής περιοχής του Τρόδους. Σε αυτήν τη συνάντηση πήρε μέρος και ο ορισμένος Επίτροπος των ορεινών κοινοτήτων από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γιαννάκης Παπαδούρης. Στη συνάντηση αυτή παρουσιάστηκε σύντομη εισήγηση σε θέματα Τηλεκπαίδευσης και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε διάλογος, αναφορικά με:

1. το πώς θα ήταν δυνατό να συγκρατηθεί ή να μειωθεί η διαρροή πληθυσμού από τις κοινότητες προς τις μεγαλύτερες πόλεις μέσω της καλύτερης παροχής εκπαίδευσης,
2. τη στήριξη των μαθητών μέσω της τηλεκπαίδευσης ιδιαίτερα απομακρυσμένων κοινοτήτων,
3. πιθανά κίνητρα, προκειμένου οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στις ορεινές κοινότητες να στηριχθούν στο εκπαιδευτικό τους έργο.

Από τον διάλογο που ακολούθησε μπορούμε να συνοψίσουμε στα ακόλουθα σημεία τις τοποθετήσεις των κοινοταρχών:

1. μέσω τηλεκπαίδευσης θα πρέπει να παρέχεται φροντιστηριακή στήριξη των μαθητών, προκειμένου να αμβλυνθεί η ανισότητα παρεχόμενης εκπαίδευσης μεταξύ αστικών και ορεινών περιοχών
2. δεν αρκεί η τεχνολογικά υποστηριζόμενη στήριξη των μαθητών, αλλά χρειάζονται και άλλα μέτρα, για την κάλυψη ποικίλων προβλημάτων που υπάρχουν στην περιοχή,
3. είναι σκόπιμο, οι ορεινές κοινότητες του Τρόδους να χαρακτηριστούν από την κυπριακή πολιτεία ως ιδιαίτερη περιοχή λόγω της «ορεινότητας» και ως εκ τούτου να ληφθούν πρόσθετα μέτρα και χρηματοδότηση, για την ισότιμη παροχή εκπαίδευσης:
  - a. Προσδιορισμός των σχολείων του Τρόδους ως «ιδιαίτερη ζώνη στρατηγικής προτεραιότητας λόγω ορεινότητας» που διαφοροποιείται αναφορικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης από τα υπόλοιπα σχολεία της Κύπρου.
  - b. Φροντιστηριακή στήριξη μαθητών μέσω τηλεκπαίδευσης
  - c. Διαφορετικός τρόπος επιλογής εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες.
  - d. Διαφορετικός τρόπος επιλογής εκπαιδευτικών που εργάζονται το απόγευμα στα επιμορφωτικά προγράμματα. Να λαμβάνεται υπόψη η εντοπιότητά τους και η αποδοχή που έχουν από το μεγαλύτερο μέρος των επιμορφούμενων (ενδεχομένως μέσω ερωτηματολογίων αξιολόγησης).

Συμπεράσματα Ποσοτικής Έρευνας: Ερωτηματολόγιο

Το γυναικείο φύλο υπερτερεί κατά πολύ στο δείγμα της έρευνάς μας, ηλικιακά οι περισσότεροι είναι από 41-50 ετών και έχουν μόνιμη θέση σε ενισχυμένο διθέσιο, υπηρετούν το πολύ 1-3 χρόνια στην ίδια θέση και εργάζονται οι περισσότεροι ως εκπαιδευτικοί τάξης ή ολοήμερου. Σε σχεδόν τριπλάσιο ποσοστό έχουν τελειώσει το Παιδαγωγικό Τμήμα από ότι την Παιδαγωγική Ακαδημία. Παρατηρείται ότι αρκετοί δάσκαλοι έχουν και άλλους τίτλους σπουδών. Μεταπτυχιακά έχουν οι περισσότεροι. Οι ερωτηθέντες εκπαιδευτικοί έχουν πολύ ψηλό ακαδημαϊκό επίπεδο και μεγάλη κατάρτιση στα εργασιακά τους θέματα, αυτό φαίνεται από τις απαντήσεις τους στις ανοικτές ερωτήσεις που διέπονται από κριτική σκέψη και ιδιαίτερη εστίαση στα δεδομένα που ζητούνται. Οι τοποθετήσεις τους για το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής του σχολείου τους το οριοθετούν ως αρκετά καλό.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί **ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ** καθημερινά για να πάνε στο σχολείο όπου εργάζονται. Μόλις το 16,7% μένει μόνιμα στον τόπο εργασίας τους και οι υπόλοιποι διανύουν πάνω από 21χμ για να φτάσουν στην δουλειά τους. Ευτυχώς δηλώνουν σε μεγάλο βαθμό ότι το οδικό δίκτυο στο οποίο μετακινούνται είναι σε πολύ και αρκετά καλή κατάσταση. Θεωρούν επαρκή και κατάλληλο τον απαραίτητο εξοπλισμό των σχολείων σε τεχνολογικά μέσα. Στα σχολεία τους υπάρχει αίθουσα ξεχωριστή Η/Υ, αλλά οι περισσότεροι δεν την χρησιμοποιούν. Φαίνεται από αυτό ότι προτιμούν να εργάζονται στην τάξη τους με τα τεχνολογικά μέσα που υπάρχουν εκεί. Διακρίνουμε από τις κλειστές και ανοικτές απαντήσεις τους ότι έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ που από πολλούς αποκτήθηκαν είτε με αυτομόρφωση είτε με επιμόρφωση, έχουν ακαδημαϊκές γνώσεις για τις έννοιες της ηλεκτρονικής μάθησης και της τηλεκπαίδευσης, αλλά δεν έχουν ωστόσο γνώσεις στην πρακτική εφαρμογή όλων αυτών. Από αυτούς που έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ το 58,6% θεωρεί ότι μπορεί να αξιοποιήσει τις ψηφιακές τεχνολογίες και τα λογισμικά και να υποστηρίξει την ηλεκτρονική μάθηση. Οι υπόλοιποι αισθάνονται αβέβαιοι και δεν εμπιστεύονται τις γνώσεις τους. Μόνο οι μισοί περίπου σχεδιάζουν εκπαιδευτικό ηλεκτρονικό υλικό και σερφάρουν γενικά στο διαδίκτυο. Οι περισσότεροι δάσκαλοι έχουν την πρόθεση να επιμορφωθούν σε θεματικές εφαρμογές της ηλεκτρονικής μάθησης και σε διαδικτυακές εφαρμογές (web2) στη μαθησιακή διαδικασία.

Περισσότεροι από τους μισούς επιθυμούν την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, γιατί θεωρούν ότι με την Τηλεκπαίδευση, είναι δυνατό α) να ενισχυθούν μαθητές ευάλωτων ομάδων με υποστηρικτικό υλικό, β) να ενισχυθούν οι δομές της τοπικής κοινωνίας (π.χ. ανοικτό κανάλι, συμμετοχική πλατφόρμα κοινωνικής/περιβαλλοντικής δράσης), γ) να στηριχθεί και να ενισχυθεί η μαθησιακή διαδικασία, να επικοινωνήσουν και να δικτυωθούν οι μαθητές με τους απόδημους Κυπρίους. Οι εκπαιδευτικοί που έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ εκφράζονται θετικά για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης. Άρα είναι σημαντικό ένας εκπαιδευτικός να γνωρίζει τη λειτουργία των ΤΠΕ, για να έχει θετική στάση στην εισαγωγή της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες θα ενισχύσει την θετική τους άποψη για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι πρέπει να δημιουργηθούν μόνιμες τεχνολογικές υποδομές στα σχολεία για την ένταξη της Τηλεκπαίδευσης και ότι πρέπει να υπάρχει ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για εμπλουτισμό όλων των μαθημάτων όλων των τάξεων. Ενώ θέλουν να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό για τα μαθήματα στο Δημοτικό Σχολείο, δεν επιθυμούν εκτός ελαχίστων να συνεισφέρουν οι ίδιοι στη δημιουργία του.

Οι στόχοι της ένταξης της τηλεεκπαίδευσης εστιάζονται στην δημιουργία ψηφιακού υλικού, ως εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία στην τάξη, στην υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, στη δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου, στην κάλυψη επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες, στην αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής, στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση, στη δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του, στην παροχή συμπληρωματικής εκπαίδευσης για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες, στη δημιουργία ενός πολυλειτουργικού χώρου, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α., στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ.

Σύμφωνα με τις απόψεις των περισσότερων εκπαιδευτικών, για την ομαλή ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στην ορεινή περιοχή της Τροόδου, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό που θα παράγει εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό προς διάθεση των εκπαιδευτικών και θα συντονίζει την οργάνωση της τηλεεκπαίδευσης. Άλλες διαφοροποιημένες προτάσεις εκπαιδευτικών, αναφέρουν ότι πρέπει να γίνει καλός σχεδιασμός, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των γονιών, σταθερότητα στις θέσεις των εκπαιδευτικών χωρίς μετακινήσεις, περισσότερος ελεύθερος εκπαιδευτικός χρόνος, εκπαίδευση σε σχολική βάση, παροχή ταμπλέτας στους μαθητές, συντονισμός από το Υπουργείο, επέκταση της τηλεεκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες καθώς και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.ά. Η άποψη των περισσότερων εκπαιδευτικών για την σύνδεση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας τους με την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στη διδακτική πράξη διέπεται από αμφιβολίες, που πηγάζουν κυρίως από την έλλειψη γνώσεων πάνω στον τρόπο που θα διεξάγεται το μάθημα. Γι αυτό στην ερώτηση όπως ειπώθηκε και παραπάνω, που αφορά την επιμόρφωσή τους στις θεματικές της τηλεεκπαίδευσης απαντάν ότι έχουν την πρόθεση να επιμορφωθούν σε ανάλογες θεματικές. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών λοιπόν θα συντελέσει στην διάλυση όλων των δισταγμών και αμφιβολιών που έχουν, αφού διαφαίνεται ότι επιθυμούν την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής τους. Από την άλλη κάποιοι (λιγότεροι) όσο αφορά τη σύνδεση της αποτελεσματικής διδασκαλίας με την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες θεωρούν ότι γίνεται πιο αποτελεσματική η διδασκαλία τους γιατί αναπτύσσονται τα κίνητρα για μάθηση, γίνεται Εξ αποστάσεως η ενισχυτική διδασκαλία, ενισχύονται οι αλλόγλωσσοι και αδύναμοι μαθητές, γίνεται εμπλουτισμός εμπειριών με αύξηση πηγών, μαθαίνουν οι μαθητές μέσω λογισμικών, υπάρχει επικοινωνία το απόγευμα, γίνεται οργάνωση υλικού για αξιοποίηση από τον εκπαιδευτικό, εμπλουτίζεται η μαθησιακή διαδικασία, διευκολύνεται με την απογευματινή προετοιμασία των μαθητών το έργο του εκπαιδευτικού, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών γίνεται εξ αποστάσεως (εξοικονόμηση χρόνου), γίνεται επέκταση του διδακτικού χρόνου και εκτός σχολείου, υπάρχει εξοικείωση των μαθητών με τη σωστή ψηφιακή κοινωνικοποίηση, υπάρχει άμεση ανταπόκριση στις απορίες των μαθητών και παρέχεται διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Διαφαίνεται ότι η ηλικία των εκπαιδευτικών επηρεάζει την άποψη τους για την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες. Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί δεν τάσσονται υπέρ της ένταξης της τηλεεκπαίδευσης. Εκείνοι που φαίνεται να την υποστηρίζουν είναι οι εκπαιδευτικοί ηλικίας 41-50. Οι

άντρες αν και πολύ λιγότεροι (5) είναι όλοι υπέρ της ένταξης της τηλεκπαίδευσης, ενώ οι απόψεις των γυναικών μοιράζονται. Οι μεταπτυχιακές σπουδές δεν επηρεάζουν την άποψη των εκπαιδευτικών για το θέμα αυτό. Δεν υπάρχει διαφοροποίηση στις απαντήσεις τους εξαιτίας της μετακίνησής τους. **Οι εκπαιδευτικοί** που έχουν γνώσεις στις ΤΠΕ εκφράζονται θετικά για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης.

Οι εκπαιδευτικοί βλέπουν ότι οι μαθητές παρουσιάζουν δυσκολίες σε σχέση με την κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων. Στους παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση και εξέλιξη των μαθητών της περιοχής του Τροόδου, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι εντάσσεται κυρίως το μορφωτικό επίπεδο των γονιών και η κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικού περιγύρου, μετά η εργασιακή ενασχόληση των γονιών και κατόπιν η απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα που μόνο εκεί υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες πολιτιστικές και εκπαίδευσης. Μπορούμε να δούμε εδώ ότι οι εκπαιδευτικοί δεν θεωρούν ως πρώτο και βασικό παράγοντα επιρροής της σχολικής επίδοσης των μαθητών την απόσταση της περιοχής από το κέντρο, αλλά το μορφωτικό επίπεδο των γονιών και την κοινωνικοοικονομική επιφάνεια του κοινωνικοποιητικού συστήματος της περιοχής. Από την έρευνα φαίνεται ότι για τις δυσκολίες των μαθητών στην εμπέδωση της διδασκόμενης ύλης οι αιτίες είναι οι μαθησιακές Δυσκολίες ή τα κενά που έχουν οι μαθητές, η έλλειψη εμπειριών, η αδιαφορία των γονέων, το χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, η δυσκολία κατανόησης από τους μαθητές, απροσδιόριστες αιτίες, η αδιαφορία μαθητών, ο όγκος της ύλης και ο μη ικανοποιητικός χρόνος διδασκαλίας. Ο μαθητικός πληθυσμός που απαρτίζει τις τάξεις είναι ολιγομελής. Από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών φαίνεται ότι οι περισσότεροι μαθητές είναι οι μέτριοι μαθητές και μετά οι μέτριοι προς το καλό μαθητές. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν το 20% και αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί στο ποσοστό που δίνεται στη διεθνή βιβλιογραφία. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το ποσοστό αυτό, ενώ είναι αποδεκτό και αποδεδειγμένο στις διεθνείς έρευνες, δεν παύει όμως αυτό να είναι ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών που χρειάζονται περισσότερη ενίσχυση με διαφοροποιημένους τρόπους διδασκαλίας, που μπορεί να τους παρέχει η τηλεκπαίδευση.

Σε αυτό το μέρος της μελέτης μας, έχοντας παραθέσει τα συμπεράσματα της ποσοτικής έρευνάς μας που διεξήχθη σε σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ορεινής περιοχής «Τροόδου» της Κύπρου, καταληκτικά θα αναφερθούμε στα πιο βασικά, που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ένταξη της τηλεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες της περιοχής αυτής και την ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Μελετώντας τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών βλέπουμε ότι υπηρετούν οι περισσότεροι το πολύ 1-3 χρόνια στην ίδια θέση. Όμως είναι γνωστό, ότι ένα σχολείο αποκτά την δικιά του κουλτούρα και ταυτότητα, όταν έχει μόνιμο και σταθερό προσωπικό για αρκετά χρόνια. Για αυτόν το λόγο καλό θα ήταν οι εκπαιδευτικοί να υπηρετούσαν για περισσότερα χρόνια στην ίδια θέση σε μια σχολική μονάδα.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις θεματικές που αναλύθηκαν στην έρευνα αποτελεί το πλέον σημαντικό βήμα, που θα βοηθήσει στην ομαλή ένταξη της τηλεκπαίδευσης στα Δημοτικά σχολεία της περιοχής. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες, θα ενισχύσει την θετική τους άποψη για την ένταξη της τηλεκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί θέλουν να επιμορφωθούν στη Γνώση εργαλείων web, στον Εμπλουτισμό της διδασκαλίας με ψηφιακά μέσα, στην Αξιοποίηση σύγχρονου εκπαιδευτικού

υλικού, στην δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, στη διερεύνηση ψηφιακών πηγών, στην αξιολόγηση ψηφιακού υλικού και στην αξιολόγηση των μαθητών με ψηφιακά εργαλεία. Όπως φαίνεται αρκετοί εκπαιδευτικοί έχουν επιλέξει 2 και 3 θεματικά πεδία επιμόρφωσης.

Οι εκπαιδευτικοί, δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για το έργο τους και έχουν επιστημονική κατάρτιση ως παιδαγωγοί. Όμως πρέπει πάντα να είναι ενημερωμένοι και καταρτισμένοι σε κάθε νέα προσπάθεια εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης. Συνεπώς, ο εκπαιδευτικός πρέπει να ενημερώνεται, να επιμορφώνεται και να εξοικειώνεται με κάθε τι καινούργιο, το οποίο έχει ως στόχο να προσφέρει μια ανανεωτική διάσταση στην σύγχρονη διδακτικομαθησιακή πράξη.

Πρέπει να διεξαχθούν λοιπόν επιπλέον επιμορφωτικά σεμινάρια, που να αφορούν τη σύγχρονη αυτή μορφή διδασκαλίας την τηλεεκπαίδευση. Έτσι, θα δοθεί η δυνατότητα να καταστεί εφικτό το πέρασμα από το παραδοσιακό στο σύγχρονο προφίλ του διδάσκοντα, του οποίου κύριο μέλημα θα είναι η ενίσχυση του γνωστικού και κοινωνικού υπόβαθρου των εκπαιδευομένων του. Η δημιουργία επιπλέον εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες από επίσημους, αναγνωρισμένου κύρους φορείς, όπως τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, σε σύγχρονες εκπαιδευτικές και επιστημονικές βάσεις για ένα πιο αποτελεσματικό εκπαιδευτικό σύστημα, αποτελεί μία ουσιαστική θέση.

Ο μαθητικός πληθυσμός που ανήκει στην ομάδα με μαθησιακές δυσκολίες κυμαίνεται σε ποσοστό ανάλογο με αυτό που προκύπτει στις διεθνείς έρευνες. Η υποστήριξή του είναι επιβεβλημένη και ένας τρόπος όπως διαφάνηκε από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών είναι με ενισχυτική διδασκαλία μέσω τηλεεκπαίδευσης.

Οι εκπαιδευτικοί προτείνουν για την ένταξη της τηλεεκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες (κατά σειρά) ότι πρέπει:

1. Να δημιουργηθεί ψηφιακό υλικό, ως εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία στην τάξη,
2. Να υπάρχει υποστηρικτική διδασκαλία με ειδικό παιδαγωγό μέσω διαδικτύου για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες,
3. Να δημιουργηθούν βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου,
4. Να καλυφτούν επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών των σχολείων σε ορεινές σχολικές μονάδες, Να υπάρχει αλληλοεπικοινωνία μαθητών μεταξύ σχολικών μονάδων της περιοχής,
5. Να παρέχεται συμπληρωματική εκπαίδευση για τη στήριξη μαθητών με ασύγχρονη ανατροφοδότηση,
6. Να δημιουργηθούν αυτόνομα μαθήματα που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του,
7. Να παρέχεται συμπληρωματική εκπαίδευση για τη στήριξη μαθητών μέσω συγχρονικής τηλεδιδασκαλίας σε μικρές ομάδες,
8. Να δημιουργηθεί ένας πολυλειτουργικός χώρος, ως σημείο συνάντησης μαθητών και πολιτών για την ενεργή χρήση ψηφιακών Μέσων και παραγωγή περιεχομένων, π.χ. ψηφιακό ραδιόφωνο κ.α., στη δικτύωση ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση κοινών μαθημάτων εναλλάξ.

Πρέπει ακόμα να εφοδιαστούν τα σχολεία με πιο κατάλληλο τεχνολογικό και οπτικοακουστικό υλικό, που να ευνοεί την ορθή αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης και να συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην διεξαγωγή του εκάστοτε διδακτικού αντικειμένου.

Επιπλέον πρέπει να δημιουργηθεί μια πρότυπη κεντρική σχολική μονάδα με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, που θα συντονίζει την οργάνωση της τηλεκπαίδευσης και θα παράγει εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό για εμπλουτισμό όλων των μαθημάτων, όλων των τάξεων προς διάθεση των εκπαιδευτικών.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Εισαγωγική επεξήγηση

Οι προτάσεις αναφέρονται στη δυνατότητα εφαρμογής μορφών τηλεκπαίδευσης (διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τρόδου και αποτελούν συνέχεια των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του 1ου Συνεδρίου Επιστημονικών και Τεχνικών Επιτροπών για την Αναγέννηση των Ορεινών Κοινοτήτων Τρόδου.

Η έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης (διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τρόδου στηρίζεται α) στην ποιοτική διερεύνηση βάσει των επιτόπιων επισκέψεων και β) στη συζήτηση με τους κοινοτάρχες (προέδρους των σχολικών εφοριών) και στα ποσοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω του ερωτηματολογίου. Η έκθεση χωρίζεται σε τρία μέρη.

Στο πρώτο μέρος γίνεται σύντομη αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Τρόδου και στα ιδιαίτερα προβλήματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση των μαθητών.

Στο δεύτερο μέρος σκιαγραφούνται δύο **κατευθυντήριες προτάσεις** που στηρίζονται στη σύμφωνη γνώμη των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών και των προέδρων σχολικών εφοριών:

1. Δικτύωση σχολείων του Τρόδου
2. Αξιοποίηση της μορφών τηλεκπαίδευσης

Στο τρίτο μέρος διατυπώνονται **πέντε δράσεις**, που προκύπτουν από τις κατευθυντήριες προτάσεις:

1. Δημιουργία Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων (Ζ.Ε.Π.Ο.Σ.) που θα λειτουργούν σύμφωνα με το θεσμό των Πειραματικών σχολείων.
1. Δημιουργία δικτύου εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και διδασκαλία,
2. Φροντιστηριακή στήριξη μαθητών μέσω τηλεκπαίδευσης,
3. Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για την αξιοποίηση στη διδασκαλία και την μάθηση στο σπίτι και
4. Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου για τη συνεργασία μεταξύ των μελών της τοπικής κοινωνίας και τη λειτουργία κέντρου νεότητας.

Οι κατευθυντήριες προτάσεις και οι δράσεις αναφέρονται στην Εκπαίδευση ως ολότητα στην περιοχή του Τρόδου. Η εκπαίδευση ως υπερκείμενος θεσμός διακρίνεται στην τυπική, στη μη τυπική και στην άτυπη εκπαίδευση. Οι προτάσεις που διατυπώνονται σε αυτό το κεφάλαιο σχετίζονται κυρίως με την τυπική εκπαίδευση (Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων), αλλά σχετίζονται εν μέρη και με την μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση, π.χ. (Δημιουργία κοινοτικού πολυχώρου για τη συνεργασία μεταξύ των μελών της τοπικής κοινωνίας και τη λειτουργία κέντρου νεότητας), δημιουργώντας έτσι συνθήκες διασύνδεσης και συνεργασίας μεταξύ των θεμάτων που περιέχονται στον στρατηγικό σχεδιασμό.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΡΟΔΟΥ ΚΑΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Από την επιτόπια έρευνα που έγινε συνάγεται ότι το Τρόδος αποτελεί μια ιδιαίτερη ορεινή περιοχή, τόσο λόγω γεωπολιτικής θέσης και γεωγραφικής μορφολογίας, όσο και σε επίπεδο εκπαιδευτικής ιδιαιτερότητας.

Στο Τρόδος, ως βασικός γεωγραφικός πυλώνας στρατηγικής σημασίας της Κύπρου υπάρχουν απομακρυσμένα και ολιγοθέσια σχολεία, που λειτουργούν με τρόπο που διαφέρει από τις υπόλοιπες σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ανάλογα με το χαρακτηρισμό της σχολικής μονάδας ως διθέσιο, τριθέσιο, τετραθέσιο, διδάσκονται μαθητές δύο ή τριών τάξεων ταυτόχρονα σε μία αίθουσα με έναν εκπαιδευτικό. Το αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα που ισχύει στα πολυθέσια σχολεία ισχύει και στα ολιγοθέσια με ελάχιστες διαφοροποιήσεις.

Δημιουργείται έτσι αδυναμία εμπέδωσης της προκαθορισμένης διδακτικής ύλης λόγω ανεπάρκειας του χρόνου διδασκαλίας στα συμπλέγματα των τάξεων. Η ιδιαιτερότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα ολιγοθέσια σχολεία, αλλά και οι ελλειπείς οργανωτικές δομές, σε σχέση με τα πολυθέσια σχολεία, διαμορφώνουν συνθήκες άνισων εκπαιδευτικών ευκαιριών και δυνατοτήτων για τους μαθητές των απομακρυσμένων και ολιγοθέσιων σχολείων.

Σε αντίθεση με τα σχολεία των αστικών κέντρων όπου οι μαθητές/τριες έχουν δυνατότητα εκμάθησης και εκτός σχολείου διαφόρων δημιουργικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα ολιγοθέσια και απομακρυσμένα σχολεία (ειδικά των ορεινών περιοχών), αυτή η δυνατότητα παρέχεται σπάνια ή/και καθόλου, δημιουργώντας αδικίες εις βάρος των παιδιών αυτών, λόγω έλλειψης εκπαιδευτικών ειδικοτήτων ή λόγω δυσκολίας μεταφοράς των μαθητών από απομακρυσμένες κοινότητες με αποτέλεσμα οι μαθητές να μην έχουν την δυνατότητα συμπληρωματικής ενισχυτικής εκπαίδευσης.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί στα ορεινά και ολιγοθέσια σχολεία έχουν να επιτελέσουν πολυδιάστατο και πολύπλοκο εκπαιδευτικό έργο, αφού χρειάζεται π.χ. να αναπτύξουν ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών και στρατηγικών διδασκαλίας ώστε να είναι αποτελεσματικοί. Πρέπει να είναι σε θέση να διαχειριστούν τους πόρους του σχολείου, να οργανώσουν συνθήκες για ευχάριστη σχολική ζωή και να φροντίζουν για την επικοινωνία του σχολείου με άλλες ομάδες, άτομα και σχολικές κοινότητες, ενώ παράλληλα οφείλουν να αντιλαμβάνονται και να ενισχύουν το ρόλο του σχολείου στην τοπική κοινότητα.

Στη βάση αυτών των δυσκολιών, γίνεται αντιληπτή η αναγκαιότητα στήριξης της λειτουργίας των ολιγοθέσιων σχολείων σε απομακρυσμένες και ορεινές περιοχές, καθώς μεταξύ άλλων εξυπηρετούν τους στόχους και τις επιδιώξεις που έχουν τεθεί σε διεθνές επίπεδο στην «Παγκόσμια Διακήρυξη σχετικά με την παροχή ίσης Εκπαίδευσης σε Όλους». Τα σχολεία αυτά προσφέρουν εκπαίδευση σε μαθητές οι οποίοι συχνά αναγκάζονται να μετακινηθούν από τις εστίες τους για να πάνε σε σχολεία άλλων περιοχών. Στην περίπτωση του Τρόδου οι αποστάσεις από την υπόλοιπη Κύπρο, η ορεινή διασπορά και η διαρροή του πληθυσμού δημιουργούν ιδιαίτερες συνθήκες οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν με διαφορετικό τρόπο.

Ως εκ τούτου είναι σκόπιμο οι αρμόδιοι τοπικοί φορείς σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου να προσπαθήσουν από κοινού με ιδιαίτερη προσοχή για τον εκσυγχρονισμό των

απομακρυσμένων και ολιγοθέσιων σχολείων και να πετύχουν την ποιοτική εκπαίδευση και την άμβλυνση των ανισοτήτων μεταξύ των αστικών κέντρων και των ορεινών περιοχών, καθώς η ακόλουθη εικόνα, γνωστή από τη σχετική παιδαγωγική βιβλιογραφία, χαρακτηρίζει ακριβώς απομακρυσμένα σχολεία του Τροόδους:

- Δυσχέρεια στην εμπέδωση διδακτέας ύλης λόγω ανεπάρκειας χρόνου (τρόπος οργάνωσης των τάξεων και διαχείριση χρόνου)
- Δημιουργία άνισων εκπαιδευτικών ευκαιριών και δυνατοτήτων
- Ύπαρξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες 15% -30% ελαφριές περιπτώσεις (Τζουριάδου 2008)
- Έλλειψη εκπαιδευτικών δημιουργικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων
- Ζητήματα συμπληρωματικής και ενισχυτικής διδασκαλίας
- Ελλιπής επικοινωνία με άλλα σχολεία και πολιτισμικά δρώμενα λόγω γεωγραφικής θέσης
- Περιβαλλοντική αποστέρηση

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΔΥΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ

1^η Δικτύωση σχολείων του Τροόδους

Οι συνθήκες διαβίωσης στις ορεινές κοινότητες του Τροόδους χαρακτηρίζονται από ποικίλες δυσκολίες αναφορικά με α) την μεταφορά των κατοίκων λόγω της απόστασης από τις μεγαλύτερες πόλεις, β) την υγειονομική περίθαλψη λόγω της έλλειψης ολοκληρωμένου νοσοκομείου, γ) τις περιορισμένες δυνατότητες εργασίας στην περιοχή των ορεινών κοινοτήτων δ) την εκπαίδευση λόγω της ύπαρξης ολιγοθέσιων σχολείων, της απόστασης που πρέπει να διανύουν οι μαθητές για να έρθουν στο σχολείο και της έλλειψης μορφωτικών, πολιτισμικών και κοινωνικοποιητικών προσφορών. Όλοι αυτοί οι παράγοντες συμβάλλουν, ο καθένας με διαφορετικό τρόπο, στην σταδιακή μείωση του πληθυσμού, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του παραγωγικού ιστού των κοινοτήτων και των παιδιών σε ηλικία σχολικής εκπαίδευσης.

Η έννοια «**ορεινότητα**» αναφέρεται σε όλες αυτές τις δυσχέρειες της διαβίωσης και σηματοδοτεί, πόσο πολυπαραγοντικά πρέπει να αντιμετωπιστεί η στρατηγικής σημασίας ορεινή περιοχή των 115 κοινοτήτων του Τροόδους, προκειμένου να αντισταθμιστεί η αποψίλωση του πληθυσμού και να δοθούν κίνητρα παραμονής και προσέλκυσης κατοίκων.

Αναφορικά με την εκπαίδευση, ως βασικό κοινωνικό σύστημα, προτείνεται να χαρακτηριστεί η ορεινή περιοχή του Τροόδους, ως Ζώνη Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, όπου θα ισχύουν ιδιαίτερες εκπαιδευτικές συνθήκες, παρόμοιες και παραπλήσιες με το θεσμό των Πειραματικών και Πρότυπων Σχολείων.

Ο θεσμός των πειραματικών και πρότυπων Σχολείων, ισχύει στην Ελλάδα, όπως συμβαίνει και στο διεθνή χώρο από 1929 έως σήμερα, όπως δείχνει και ο ακόλουθος πίνακας με τις σχετικές νομοθεσίες (Σοφός, 2018):

- Νόμος 4376 «Περί ιδρύσεως Πειραματικών Σχολείων εν τοις Πανεπιστημίοις Αθηνών και Θεσσαλονίκης» (ΦΕΚ 300/21-8-1929)
- Νόμος 4600 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του νόμου 4376 “περί ιδρύσεως Πειραματικών Σχολείων εν τοις Πανεπιστημίοις Αθηνών και Θεσσαλονίκης”» (ΦΕΚ 149/9-5-1930)

- Βασιλικό διάταγμα «Περί εκτελέσεως των νόμων 4376, 4600 “περί ιδρύσεως Πειραματικών Σχολείων εν τοις Πανεπιστημίσις Αθηνών και Θεσσαλονίκης”» (ΦΕΚ 550/14-11-1935)
- Αναγκαστικός νόμος 1297 «Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως εκπαιδευτικών τινών Νόμων» (ΦΕΚ 251/6-7-1938).
- Νόμος 1566 για τη Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. ΦΕΚ 167/30-9-1985
- Την υπουργική απόφαση για την «Οργάνωση λειτουργία και υπαγωγή Πειραματικών σχολείων πρώην Παιδαγωγικών Ακαδημιών στα Παιδαγωγικά τμήματα Δη. Εκπ/σης και Νηπιαγωγών των ΑΕΙ» ΦΕΚ 96/14-2-1995.
- Νόμος 3966 του 2011 σκοπός: νομοθετική ενοποίηση πρότυπων και πειραματικών σχολείων
- Νόμος 4327/2015 σκοπός: διαχωρισμός μεταξύ των πρότυπων και των πειραματικών σχολείων

Συνοψίζοντας επιγραμματικά τις βασικές λειτουργίες των πειραματικών σχολείων, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι οι ακόλουθες είναι οι πιο σημαντικές:

- Η παιδαγωγική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- Η ψυχοπαιδαγωγική έρευνα μαθητών
- Η πειραματική εφαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, σχολικών βιβλίων, οπτικοακουστικών και άλλων μέσων εκπαιδευτικής τεχνολογίας
- Η πρακτική άσκηση φοιτητών
- Η έρευνα στη οργάνωση, διοίκηση, αξιολόγηση και διαχείριση σχέσεων στη σχολική μονάδα
- Η δημιουργία ομίλων (δημιουργικότητα, καινοτομία, αριστεία)
- Η λειτουργία των πειραματικών σχολείων ως επιμορφωτικού κέντρου

120

2^η Αξιοποίηση μορφών της τηλεεκπαίδευσης

Προς αυτή την κατεύθυνση, η **σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση υποστηριζόμενη από τα νέα ψηφιακά Μέσα** (Τηλεκπαίδευση) έχει αποδείξει, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εφαρμοσμένο επίπεδο, πως μπορεί να βοηθήσει στην άμβλυνση χωρο-χρονικών, γεωγραφικών, κοινωνικών και οικονομικών δυσκολιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ειδικά στο σύγχρονο κόσμο ο οποίος χαρακτηρίζεται από την υψηλή διείδυση του Διαδικτύου και την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων σε μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Το συνεχώς μειούμενο κόστος χρήσης της τεχνολογίας βοηθά την υλοποίηση όλων αυτών. Από τη διεθνή βιβλιογραφία γνωρίζουμε ότι οι βασικότεροι λόγοι για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών είναι οι ακόλουθοι (οι πρώτοι 4 είναι οι συχνότεροι).

1. Ενίσχυση δομών τοπικής κοινωνίας, αποκέντρωση (*place based pedagogy*) π.χ. σύλλογος κινηματογράφου, ανοικτό κανάλι, e-radio, συμμετοχική πλατφόρμα κοινωνικής/περιβαλλοντικής δράσης
2. Στρατηγική στήριξη και ενίσχυση απομακρυσμένων και ορεινών σχολείων (μοντέλα σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)
3. Ενίσχυση μαθητών με μαθησιακά προβλήματα, π.χ. μέσω τηλεδιάσκεψης με ειδικό παιδαγωγό
4. Εκπαιδευτική στήριξη ευάλωτων ομάδων, π.χ. μέσω υποστηρικτικού υλικού
5. Στρατηγική επιλογή για την ένταξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
6. Δικτύωση με τον απόδημο Κυπρίους και διάδοση του κυπριακού πολιτισμού

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι προτεινόμενες δράσεις και σκιαγραφούνται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά τους. Σε περίπτωση που κάποιες προτάσεις προκριθούν ως στρατηγικά σημαντικές, μπορούν να αναλυθούν περεταίρω.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΝΤΕ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

1^η Δράση: Δημιουργία Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων

Αναφορικά με τον τρόπο οργάνωσης των σχολείων που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές, είτε αυτές είναι γεωγραφικής ιδιομορφίας, είτε εθνικής και κοινωνικοπολιτικής σημασίας, στη διεθνή εκπαιδευτική πραγματικότητα φαίνεται ότι επικρατεί το μοντέλο δημιουργίας Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας. Συνήθως οι σχολικές μονάδες αντιμετωπίζονται ως δομές που έχουν κοινά χαρακτηριστικά οι οποίες δημιουργούν ένα δίκτυο συνεργασίας μεταξύ τους, με στόχο την αλληλοστήριξη και πάνω σε επιτυχημένους τρόπους αντιμετώπισης κοινών ή συναφών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Η πρακτική των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας έχει αρκετά κοινά σημεία με το θεσμό των πειραματικών/πρότυπων σχολείων.

Στην προκειμένη περίπτωση προτείνεται να δημιουργηθεί ένα δίκτυο σχολείων με προσδιοριστικό την έννοια της ορεινότητας, ως Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας.

Η πρόταση αυτή έχει το πλεονέκτημα ότι στα συγκεκριμένα σχολεία μπορούν να εξεταστούν και να εφαρμοστούν παιδαγωγικές πρακτικές που θα έχουν συνάφεια με τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, ενώ παράλληλα θα πρέπει να στελεχωθούν με ανθρώπινο δυναμικό κα με υλικοτεχνικό εξοπλισμό αυξημένου επιπέδου προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι γεωγραφικές και κοινωνικο-πολιτισμικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των ορεινών περιοχών.

Με άλλα λόγια η δημιουργία «Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων» αποτελεί το όχημα, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της εκπαιδευτικής πολιτικής, όταν μια πολιτεία θελήσει συνειδητά και με συγκεκριμένη πολιτική έκφραση να αντισταθμιστεί ο αντίκτυπος των γεωγραφικών, κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στη σχολική επιτυχία με την ενίσχυση της παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής δράσης στα σχολεία και τους θεσμούς των γεωγραφικών περιοχών που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες κοινωνικές δυσκολίες.

Το μοντέλο αυτό εφαρμόζεται στη Γαλλία. Ορίζεται συγκεκριμένος αριθμός σχολείων, που πληροί κριτήρια που έχει θέσει το υπουργείο, προκειμένου να δοκιμαστούν ερευνητικά εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με στόχο την στήριξη των μαθητών, την έρευνα σε καινοτόμες διδακτικές, κοινωνικά προγράμματα στήριξης κ.α. Τα συνδεδεμένα σχολεία, περίπου 3000 σχολικές μονάδες δεν λειτουργούν άπαξ ως πειραματικά, αλλά η σύνθεσή τους αλλάζει ανά τέσσερα χρόνια.

Οι συνθήκες εργασίας διαφοροποιούνται για τους εκπαιδευτικούς αυτών των σχολείων. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι λαμβάνουν ετησίως περισσότερο μισθό, έχουν μειωμένο ωράριο, λόγω αυξημένων αρμοδιοτήτων και συναντήσεων με μαθητές, γονείς και επιμορφωτές, λαμβάνουν στήριξη από ειδικούς συμβούλους και εργάζονται συνεργατικά τόσο μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου, όσο και με άλλους από το δίκτυο. Οι τάξεις είναι μικρές και έχουν έως 12 άτομα¹.

---

¹Οι πληροφορίες έχουν αντληθεί από την ακόλουθη ιστοσελίδα: <http://www.education.gouv.fr/cid187/l-education-prioritaire.html>

Η προτεινόμενη **Ζώνη Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων (Ζ.Ε.Π.Ο.Σ.)²** μπορεί να αποτελείται από τις σχολικές μονάδες των 115 κοινοτήτων του Τρόδου. Τα σχολεία της περιοχής αυτής μπορούν να χαρακτηριστούν ως εκπαιδευτικές μονάδες ιδιαίτερης εθνικής και εκπαιδευτικής σημασίας σε άμεση σύνδεση με την εκπαιδευτική πολιτική της Κύπρου για την Ορεινότητα, οι οποίες χρήζουν ιδιαίτερης στήριξης και αντιστάθμισης, μέσα από την εφαρμογή πρότυπων δομών. Πρόκειται δηλαδή για ένα μοντέλο που συνδέεται με δομές εκπαιδευτικής πολιτικής της πολιτείας και συνοδεύεται επιστημονικά σε συνεργασία με καθηγητές της Παιδαγωγικής. Ιδιαίτερες λειτουργίες των σχολείων αυτών είναι:

- Η λειτουργία των σχολείων αυτών ως ενιαία Ολοήμερα, για την κάλυψη των σχολικών εργασιών και την προσφορά μορφωτικών αγαθών
- Η οργάνωση δομών και εξοπλισμού των σχολείων ως πρότυπα
- Η παιδαγωγική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- Η πειραματική εφαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, σχολικών βιβλίων, οπτικοακουστικών και άλλων μέσων εκπαιδευτικής τεχνολογίας
- Η δημιουργία ομίλων (δημιουργικότητα, καινοτομία, αριστεία)
- Η υλοποίηση παρεμβάσεων στην ειδική αγωγή και τη στήριξη μαθητών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες
- Η υλοποίηση παρεμβάσεων για μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο
- Η ψυχοπαιδαγωγική έρευνα των μαθητών
- Η έρευνα στη οργάνωση, διοίκηση, αξιολόγηση και διαχείριση σχέσεων στη σχολική μονάδα
- Η λειτουργία των σχολείων ως επιμορφωτικού κέντρου για άλλα σχολεία της Κύπρου, αλλά και για την τοπική κοινωνία

Για την επίτευξη των στόχων αυτών κρίνεται σκόπιμο να υπάρχουν κίνητρα στους εκπαιδευτικούς και ειδικές ρυθμίσεις στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των σχολείων αναφορικά με τα ακόλουθα:

- *Τον τρόπο πρόσληψης εκπαιδευτικών³ (αυξημένα προσόντα, εντοπιότητα, προϋπηρεσία)*
- *Την επιπλέον μοριοδότηση των εκπαιδευτικών*
- *Παροχή επιμισθίου*
- *Μείωση ωραρίου εργασίας, έως 2 ώρες για την εκπαιδευτική προετοιμασία, ανάπτυξη υλικού κ.α.*
- *Συμβουλευτική στήριξη από ειδικούς παιδαγωγούς συμβούλους*
- *Παροχή εκπαιδευτικής άδειας ανά 3 έτη, ένα εξάμηνο συνδεδεμένη με επιμόρφωση*
- *Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση του δικτύου των σχολείων μέσω τηλεδιασκέψεων*

Σε πιλοτική φάση μπορούν να προσδιοριστούν³ σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ένα μονοθέσιο, ένα τριθέσιο και 1 εξαθέσιο) και 1 δευτεροβάθμιας (Γυμνάσιο και Λύκειο) εκπαίδευσης ως

² Αποτελεί ενδεικτική πρόταση

³ Η διαδικασία μετάθεσης ή απόσπασης των εκπαιδευτικών που εργάζονται στα πειραματικά σχολεία της Ελλάδας διαφοροποιείται από των υπόλοιπων εκπαιδευτικών. Αιτούνται όσοι θέλουν να εργαστούν στα πειραματικά και αποσπώνται μετά από αξιολόγηση(βάση προσόντων) και προσωπική συνέντευξη από ειδική επιτροπή για θητεία 5 χρόνων, η οποία δύναται να επεκταθεί αν ο εκπαιδευτικός φέρει εις πέρας τους στόχους που του έχουν τεθεί.

Ζώνη Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Ορεινών Σχολείων. Γύρω από το κάθε ένα σχολείο ανάλογα, αν είναι δημοτικό ή γυμνάσιο/λύκειο προτείνεται να διαμορφωθεί μια οργανωτική δομή από συνεργαζόμενα, σχολεία, σε εθελοντική βάση. Έτσι επιτυγχάνεται η έμμεση διεύρυνση του αριθμού των σχολείων στη Ζ.Ε.Π.Ο.Σ. Τα σχολεία της Ζ.Ε.Π.Ο.Σ και τα συνεργαζόμενα σχολεία θα αποτελέσουν τα φυτώρια ανάπτυξης καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών και διάχυσης των συμπερασμάτων/γνώσεων που παράγονται από την υλοποίησή τους στην ευρύτερη εκπαιδευτική/επιστημονική κοινότητα.

Η θεσμική οργάνωση των σχολείων αυτών ως ειδική Ζώνη προτεραιότητας, μπορεί να προσανατολιστεί, στον τρόπο με τον οποίον οργανώνονται στην Ελλάδα τα πειραματικά σχολεία. Προϋπόθεση για την έναρξη πιλοτικής φάσης, είναι η θεσμική κατοχύρωση της λειτουργίας των σχολείων και η ουσιαστική οργάνωσή τους σε επίπεδο προσωπικού, και υποδομής. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να γίνει εστιασμένη μελέτη ως διακριτό έργο που θα περιέχει:

- την εκπόνηση ρυθμιστικού πλαισίου για την οργάνωση και τη λειτουργία των σχολείων Ζ.Ε.Π.Ο.Σ
- την περιγραφή του παιδαγωγικού πλαισίου λειτουργίας
- την αποτύπωση του πλαισίου στήριξης των σχολείων αυτών από Παιδαγωγικά Τμήματα, δομές εκπαίδευσης (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο).

2^η Δράση: Επιμορφωτικό δίκτυο εκπαιδευτικών

Δημιουργία δικτύου σχολείων με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Τα ορεινά σχολεία του Τρόδους μπορούν να δημιουργήσουν ένα δίκτυο επικοινωνίας μεταξύ τους με στόχο την αντιμετώπιση κοινών ζητημάτων που προκύπτουν από την εκπαιδευτική πραγματικότητα στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Μπορούν να πραγματοποιηθούν δράσεις εξ αποστάσεως ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε ολιγοθέσια σχολεία απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων περιοχών, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες που επιβάλλουν οι ιδιαίτερες συνθήκες απασχόλησής τους για ανάπτυξη των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων. Η πρόταση αναφέρεται στη δυνατότητα:

1. συμμετοχής εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος που δημιουργείται από εξωτερικό, ιδιωτικό φορέα, με στόχο την κάλυψη συγκεκριμένων επιμορφωτικών αναγκών και της εξατομικευμένης στήριξής τους (σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να δημιουργηθούν σύντομα και εστιασμένα επιμορφωτικά προγράμματα, συγχρονικής και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης),
2. συμμετοχής εξ αποστάσεως σε προγράμματα επιμόρφωσης του Υπουργείου Παιδείας που πραγματοποιούνται σε εξωσχολικό χρόνο, π.χ. από επιμορφωτές του Υπουργείου Παιδείας, χωρίς να χρειάζεται να μετακινούνται οι εκπαιδευτικοί από το σπίτι τους (με τηλεδιάσκεψη),
3. συμμετοχής εξ αποστάσεως σε δράσεις επιμόρφωσης που οργανώνονται ενδοσχολικά και αυτόνομα, από τη βάση σε ένα σχολείο, ενώ παράλληλα μπορούν να το παρακολουθούν και εκπαιδευτικοί άλλων ορεινών σχολείων, που δεν έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης. Σε αυτήν την περίπτωση, αφού προσδιοριστούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες, μπορεί να γίνει κατανομή θεμάτων ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς. Στη συνέχεια αφού γίνει επεξεργασία των θεμάτων, μπορούν να πραγματοποιηθούν εναλλάξ τηλεδιασκέψεις μεταξύ των σχολείων για την πραγματοποίηση τηλεδιδασκαλιών στους μαθητές. (Η πρόταση αυτή προϋποθέτει ότι τουλάχιστον μια αίθουσα του σχολείου, π.χ. το εργαστήριο υπολογιστών θα πρέπει να έχει καλή γραμμή δικτύου τουλάχιστον 50 mb (VDSL), υπολογιστή με γρήγορο επεξεργαστή, βιντεοκάμερα και προβολέα. Τα περισσότερα σχολεία του Τρόδος διαθέτουν εργαστήριο υπολογιστών, αλλά θα χρειαστεί

συμπλήρωση του υφιστάμενου εξοπλισμού). Το εκτιμώμενο κόστος εξοπλισμού σε 1 δημοτικό ή 1 γυμνάσιο/λύκειο: 10004 Ευρώ.

Επιπλέον κόστος προκύπτει στην περίπτωση δημιουργίας εστιασμένου προγράμματος επιμόρφωσης από εξωτερικό φορέα.

3^η Δράση: Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση υποστηριζόμενη από τα νέα ψηφιακά μέσα

Η δυνατότητα παροχής συγχρονικής εξ αποστάσεως φροντιστηριακής στήριξης μαθητών, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος τηλεδιάσκεψης σε μικρές ομάδες μαθητών, με στόχο την ενίσχυση των μαθητών και τον περιορισμό των μαθησιακών κενών αποτελεί συνήθης πρακτική που διατυπώνεται ως πρόταση τόσο από τους εκπαιδευτικούς των σχολείων, όσο και από τους κοινοτάρχες του Τροόδου.

Οι δύο πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις συγχρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι:

1. Η ψηφιακή Τάξη, στο πλαίσιο της οποίας ο εκπαιδευτικός αλληλοεπιδρά μέσω ενός ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης μάθησης, όπως το Moodle, με μικρή ομάδα μαθητών ίδιας τάξης. Στο ηλεκτρονικό περιβάλλον μπορούν να τοποθετήσουν ηλεκτρονικές σημειώσεις, να επεξηγήσουν το περιεχόμενο της διδασκαλίας μέσω τηλεδιάλεξης, π.χ. του BigBlueButton, και να ανατροφοδοτήσουν τους μαθητές κατά τις εργασίες τους. Οι εφαρμογές αυτές δίνουν την αίσθηση της ταυτόχρονης παρουσίας διδασκόντων και διδασκόμενων σε μία ιδεατή αίθουσα διδασκαλίας.
2. Ψηφιακή τηλεδιάλεξη μεταξύ μικρής ομάδας μαθητών, με στόχο την επεξήγηση του μαθησιακού περιεχομένου και την στήριξή τους κατά την επίλυση των σχολικών εργασιών.

Κοινό χαρακτηριστικό και στις δύο περιπτώσεις είναι ότι η ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι σύγχρονη, και αναφέρεται επίσης ως «πραγματικού χρόνου». Στη σύγχρονη ηλεκτρονική εκπαίδευση, ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές δεν συναντώνται ως φυσική παρουσία, ωστόσο, συναντώνται πάντα εικονικά κατά τη διάρκεια της παράδοσης του περιεχομένου. Χρησιμοποιείται εκτεταμένα η διαδικτυακή σύνδεση και συνεπώς η ηλεκτρονική εξ αποστάσεως επικοινωνία είναι βασική. Στο περιβάλλον ηλεκτρονικής εκπαίδευσης αξιοποιούνται όλα τα δυνατά εργαλεία της συγχρονικής (τηλεδιάσκεψη, chat) και ασύγχρονης (ηλεκτρονικά ψηφιακά βίντεο, ηλεκτρονικά αρχεία, διαδικτυακές συνδέσεις κ.α.) επικοινωνίας.

Η διδασκαλία διεξάγεται είτε σε φροντιστηριακές ομάδες (γκρουπ) έως πέντε ατόμων, είτε ατομικά (ιδιαίτερα).

Η διδασκαλία ακολουθεί την εξής διαδικασία. Οι μαθητές συνδέονται σε προκαθορισμένες ώρες στο ηλεκτρονικό σύστημα διδασκαλίας. Η κάθε διδακτική ώρα διαρκεί 40 λεπτά. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος παρουσιάζεται η θεματική του μαθήματος σύντομα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει διαδικτυακές πηγές δείχνοντας βίντεο ή άλλα επεξηγητικά στοιχεία. Στη συνέχεια επεξηγεί στους μαθητές σχολικές ασκήσεις και μπορεί να δώσει επιπλέον επεξηγηματικό υλικό για την

---

⁴ Το ίδιο κόστος προβλέπεται περίπου για την πρόταση που αναφέρεται στη δημιουργία δικτύου ορεινών σχολείων με στόχο την πραγματοποίηση εναλλάξ διδασκαλιών με τη συμμετοχή μαθητών από περισσότερα σχολεία, για την απομείωση του αισθήματος της απομόνωσης των μαθητών, όπου μπορεί να πραγματοποιούνται επίσης κοινές εργασίες μεταξύ των μαθητών σε ένα θεματικό πεδίο, καθώς επίσης και μαθησιακοί διαγωνισμοί.

Επιπλέον κόστος προκύπτει, σε περίπτωση που αγοράσουν στους μαθητές των σχολείων προσωπικά tablet ή φορητοί υπολογιστές.

καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου από τους μαθητές. Οι μαθητές μπορούν να στείλουν ερωτήσεις στον εκπαιδευτικό προκειμένου να τους ανατροφοδοτήσει ή και να προετοιμάσει την ερχόμενη διδασκαλία.

Κάθε μαθητής θα πρέπει να διαθέτει υπολογιστή με web camera και μικρόφωνο, σύνδεση στο διαδίκτυο, ενώ για να μετατραπούν σε αρχείο εικόνες οι ασκήσεις, που επιλύουν οι μαθητές, χρειάζεται είτε ένα scanner, είτε μια φωτογραφική μηχανή, είτε ένα κινητό με φωτογραφική μηχανή.

Η συμμετοχή των γονέων είναι σημαντική, προφανώς για να συντονίσουν οργανωτικά τους μαθητές κατά τη συμμετοχή τους στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Το εκτιμώμενο κόστος: Σημείο αναφοράς αποτελεί η παραδοχή ότι ένα 20% των μαθητών έχει μαθησιακά κενά και χρήζει φροντιστηριακής στήριξης. Για 1 ομάδα μαθητών έως 5 παιδιών ισχύει: 1 διδακτική περίοδος X 5 ώρες την εβδομάδα X 4 εβδομάδες X 8 μήνες= 160 ώρες 160X 15 Ευρώ την ώρα= 2.400 ευρώ

Αυτό σημαίνει ότι σε ένα υποτιθέμενο σύνολο μαθητών έστω 1500 θα πρέπει να προσφερθεί στήριξη σε περίπου 300 μαθητές (το 20%). Άρα αν 300 μαθητές χωριστούν σε ομάδες 5 ατόμων θα έχουμε 60 ομάδες, που σημαίνει 60 X 2.400= 144.000 ετησίως.

Σε πρώτη πιλοτική φάση εφαρμογής προτείνεται να δημιουργηθούν λίγες ομάδες μαθητών (τέσσερις έως πέντε μαθητές σε κάθε ομάδα). Για την επιλογή των μαθητών προτείνεται να ληφθεί υπόψη:

- η απόσταση του σχολείου σε σχέση με σχολεία άλλων κοινοτήτων που είναι πιο κοντά σε μεγαλύτερες πόλεις. Σε αυτήν την περίπτωση προτάσσονται ολιγοθέσια σχολεία (μονοθέσια, διθέσια και τριθέσια) που βρίσκονται μακριά και είναι σχετικά απομονωμένα, π.χ. το μονοθέσιο του Κάμπου.
- οι μαθησιακές ανάγκες των μαθητών. Θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα μαθητές που παρουσιάζουν μεγαλύτερα μαθησιακά κενά, όχι όμως λόγω μαθησιακών δυσκολιών, αλλά περισσότερο λόγω του ότι οι γονείς αδυνατούν να τους βοηθήσουν στο σπίτι για διάφορους λόγους.

Επιπλέον κόστος πρέπει να προβλεφθεί για τα ακόλουθα:

1. την τεχνολογική στήριξη και διαμόρφωση του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος
2. τον εξοπλισμό των μαθητών με φορητούς υπολογιστές
3. την παροχή διαδικτυακής γραμμής.

Σε πιλοτική φάση προτείνεται να δημιουργηθούν 6 τμήματα των 4-5 μαθητών. Το κάθε τμήμα θα αποτελείται από μια τάξη. Οι μαθητές προτείνεται να είναι από τα εξής σχολεία: Κάμπου, Κοράκου και Αγίας Μαρίνας. Πχ. Το πρώτο τμήμα της Στ' τάξης θα έχει 2 μαθητές της ΣΤ' από το σχολείο του Κοράκου, 2 μαθητές της ΣΤ' από το σχολείο της Αγίας Μαρίνας και 1 μαθητή της ΣΤ' από το σχολείο του Κάμπου. Ομοίως θα σχηματιστούν και τα άλλα τμήματα.

Τη διδασκαλία μπορεί να αναλάβουν δύο εκπαιδευτικοί με ωρομίσθια αμοιβή.

Είναι σκόπιμο να εφαρμοστεί η φροντιστηριακή στήριξη μέσω τηλεδιάσκεψης από τον Ιανουάριο έως το τέλος του σχολικού έτους για να αναλυθούν παράγοντες που επηρεάζουν την εφαρμογή της και να

επανεξεταστούν τα στοιχεία εφαρμογής της. Στην επιστημονική παρακολούθηση μπορεί να συμβάλει η ερευνητική ομάδα του εργαστηρίου «Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών Ερευνών και Μέσων στην Εκπαίδευση» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου.

4^η Δράση: Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού

Δημιουργία ηλεκτρονικού διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού διαβαθμισμένο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών που θα το αξιοποιεί ο κάθε μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος, π.χ. σε σιωπηρές εργασίες ή κατά την επεξεργασία και τη μάθηση του μαθήματος. Στο πλαίσιο της πρότασης αυτής προβλέπεται η σχεδίαση, παραγωγή και διάθεση ψηφιακού πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού για τις εκπαιδευτικές ανάγκες ολιγοθέσιων και απομακρυσμένων ορεινών σχολικών μονάδων στο Τρόδος στη βάση της ασύγχρονης και συγχρονικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Μετά από τη διερεύνηση συγκεκριμένων μαθησιακών αναγκών των μαθητών, θα δημιουργηθούν εκπαιδευτικά πακέτα σε γνωστικά αντικείμενα των τάξεων του Δημοτικού Σχολείου, τα οποία θα αξιοποιηθούν με τρεις εναλλακτικούς ή/και συνδυαστικούς τρόπους οι οποίοι θα καλύψουν δομικά κενά της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ολιγοθέσιων και απομακρυσμένων σχολείων:

1. ως μαθησιακό υλικό για την αυτόνομη και αυτορρυθμιζόμενη μάθηση των μαθητών που θα προάγει τη δημιουργική σκέψη και την αφαιρετική ικανότητα, βασικές δεξιότητες που πρέπει να καλλιεργηθούν λόγω των συνθηκών στα ολιγοθέσια σχολεία,
2. ως εκπαιδευτικό υλικό που μπορούν να αξιοποιήσουν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί κατά τη δια ζώσης διδασκαλία στην τάξη,
3. ως εκπαιδευτικό υλικό που μπορούν να χρησιμοποιήσουν εθελοντές της κοινότητας σε κοινотικό πολυχώρο ή ενδεχομένως οι γονείς για τη στήριξη των παιδιών τους.

Το ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να έχει ποικίλες μορφές, όπως δείχνουν τα ενδεικτικά παραδείγματα:

Δημιουργία αυτόνομων μαθημάτων που μπορεί να μελετήσει ο μαθητής μόνος του

1. **Παράδειγμα 1** Βιολογία (ακουστική επεξήγηση σε ηλεκτρονική παρουσίαση)
2. **Παράδειγμα 2** Αρχαία Αριστοτέλης Διανοητική και ηθική αρετή (οπτικοακουστική επεξήγηση σε κλασικό πίνακα)
3. **Παράδειγμα 3** είδη διαγραμμάτων (οπτικοακουστική επεξήγηση με διαδραστικό πίνακα)
4. **Παράδειγμα 4** οι Ρωμαίοι κυβερνούν τους Έλληνες (ψηφιακή καταγραφή διδασκαλίας από διαδραστικό πίνακα)

Δημιουργία βίντεο με επεξήγηση δύσκολων ασκήσεων του βιβλίου

5. **Παράδειγμα 5** (άσκηση 3 ιστορία – ηλεκτρονικό κείμενο, σκιαγράφιση, ακουστική επεξήγηση)
6. **Παράδειγμα 6** (ο φίλος μας το δάσος – λυσάρι σε ηλεκτρονικό κείμενο)

Πολύ ενδιαφέροντα παραδείγματα εκπαιδευτικού υλικού αποτελούν τα δύο πρώτα, τα οποία έχουν δημιουργηθεί ειδικά για τη στήριξη μαθητών που προετοιμάζονται για τις πανελλαδικές εξετάσεις και βρίσκονται σε απομακρυσμένα σχολεία ορεινών ή νησιωτικών περιοχών και δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν δια ζώσης σε φροντιστηριακή στήριξη.

Η επιλογή των θεματικών περιοχών για τη διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού θα γίνει σε συνεργασία με έμπειρους εκπαιδευτικούς αυξημένων προσόντων. Την επιστημονική εποπτεία, τη μεθοδολογία ανάπτυξης και τα χαρακτηριστικά του υλικού μπορεί να αναλάβει το εργαστήριο του Παιδαγωγικού τμήματος Δημοτικής εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ενώ η παραγωγή του υλικού προτείνεται να γίνει σε συνεργασία με εξωτερικούς φορείς ή εταιρία που ειδικεύεται στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού.

Σε πρώτη πιλοτική φάση προτείνεται για το δημοτικό σχολείο:

1. η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού σε 5 βασικές δύσκολες θεματικές ενότητες
2. η επιλογή των πέντε θεματικών θα γίνει σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς αυξημένων προσόντων και σχολικών συμβούλων.
3. η εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού θα γίνει σε συγκεκριμένο αριθμό τάξεων για ένα διάστημα 2 μηνών
4. η επανεξέταση του σχεδιασμού των θεματικών μετά την εφαρμογή τους στη βάση της ανατροφοδότησης από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές με σκοπό την διόρθωση ατελειών
5. η τελική διαμόρφωση των 5 θεματικών ενότητων και
6. η λήψη τελικής απόφασης, προκειμένου να αποφασιστεί η περαιτέρω δημιουργία υλικού σε επιλεγμένες ενότητες

Ομοίως για το Λύκειο, για την προετοιμασία μαθητών για τις παγκύπριες εξετάσεις προτείνεται:

1. η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού σε 5 βασικές θεματικές ενότητες σύμφωνα με το παράδειγμά του <http://www.study4exams.gr/>. Πρόκειται για έναν ιστότοπο που έχει δημιουργηθεί για την προετοιμασία των μαθητών για τις πανελλαδικές εξετάσεις που βρίσκονται σε απομακρυσμένες ορεινές και νησιωτικές περιοχές.
2. η επιλογή των πέντε θεματικών θα γίνει σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς αυξημένων προσόντων και σχολικών συμβούλων.
3. η εφαρμογή θα γίνει σε συγκεκριμένο αριθμό τάξεων για ένα διάστημα 2 μηνών
4. η επανεξέταση του σχεδιασμού των θεματικών στη βάση της ανατροφοδότησης από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές με σκοπό την διόρθωση ατελειών
5. η τελική διαμόρφωση των 5 θεματικών ενότητων και
6. η λήψη τελικής απόφασης, προκειμένου να αποφασιστεί η περαιτέρω δημιουργία υλικού σε επιλεγμένες ενότητες.

Εκτιμώμενο κόστος: το κόστος για τη δημιουργία ενός μαθησιακού πακέτου κυμαίνεται στο 1000 Ευρώ, άρα για τη δημιουργία περίπου 10 πακέτων σε βασικές μαθησιακές περιοχές ανέρχεται σε περίπου 10.000 εφάπαξ.

5^η Δράση: Δημιουργία κοινοτικού πολυκέντρου

Δυνατότητα δημιουργίας πολυκέντρου ως κέντρου νεότητας όπου θα υπάρχει ένας εθελοντής ή ένας εκπαιδευτικός και θα βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη μελέτη τους βάση του ηλεκτρονικού υλικού και θα υπάρχει η δυνατότητα κοινών δράσεων μεταξύ μαθητών και μελών της τοπικής κοινωνίας. Ο

πολυώροος αυτός μπορεί να δημιουργηθεί σύμφωνα με τα πρότυπα κέντρου μάθησης του μέλλοντος, που προβλέπει 6 ζώνες μάθησης και εργασίας.

Σε πρώτη φάση μπορεί να δημιουργηθούν 1 ή 2 ζώνες εργασίες, όπως δημιουργίας και διάδρασης. Στη ζώνη δημιουργίας οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν μιντιακές παραγωγές σε ζητήματα τοπικής κοινωνίας, όπως για παράδειγμα:

1. Ραδιοφωνικό πρόγραμμα
2. πολυμεσική παραγωγή,
3. διαδικτυακή ιστοσελίδα
4. ντοκιμαντέρ για την άυλη πολιτισμική κληρονομιά
5. μαθητικές ταινίες

Θεσμική πλαισίωση: Η προτεινόμενη δράση μπορεί πλαισιωθεί θεσμικά και να στηριχθεί οικονομοτεχνικά ως δράση «the STEAMers» που είναι βασισμένο στα πρότυπα των S.T.E.A.M Centers του εξωτερικού. Τα αρχικά αναφέρονται στο Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics. Το πρόγραμμα προσφέρει εργαστήρια Ρομποτικής, Προγραμματισμού, Film Making, Φωτογραφίας, GraphicDesign, Δημιουργικής Γραφής, Μουσικής, Θεάτρου και Τέχνης. Στόχος των εργαστηρίων είναι η υγιής απασχόληση, η ψυχαγωγία και η εκμάθηση, η καλλιέργεια της εκφραστικότητας και της δημιουργικότητας, καθώς επίσης η ψυχοσυναισθηματική ενδυνάμωση και η προσωπική ανάπτυξη των συμμετεχόντων (<https://onek.org.cy/archiki-selida/programmata-ipiresies/dimiourgiki-apascholisi/polikentra/#toggle-id-1>).

Συνδυαστικά με το πιο πάνω, το πολυκέντρο αποτελεί χώρο συνάντησης και συνεργασίας μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών, εθελοντών και κατοίκων της παραγωγικής τάξης. Ακολουθώντας το παράδειγμα άλλων αντίστοιχων κέντρων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να στηρίξουν το κοινοτικό πολυκέντρο δημιουργίας με την παραγωγή μαθητικών ταινιών οργανώνοντας φεστιβάλ ταινίας με στόχο την προβολή των σχολείων, των ορεινών κοινοτήτων του Τρόδου. Το πολυκέντρο μπορεί να αποτελέσει δίαυλο επικοινωνίας των νέων της περιοχής. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν υφιστάμενοι χώροι των κοινοτήτων ή των σχολείων.

Θεσμική πλαισίωση: Θεσμικά μπορεί να πλαισιωθεί και να στηριχθεί οικονομοτεχνικά από τα προγράμματα «Σχέδια Εθελοντισμού» και «Ομάδα Εθελοντών Νέων» του Οργανισμού Νεότητας Κύπρου.

Εκτιμώμενο κόστος για τον τεχνολογικό εξοπλισμό είναι περίπου 15.000 Ευρώ. Στο χώρο αυτό μπορούν να εργαστούν εθελοντές. Σε κάθε περίπτωση είναι σκόπιμο να προβλεφθεί μια θέση εργασίας ενός ειδικού στα μίντια ή ενός παιδαγωγού με ειδίκευση στη δημιουργία ψηφιακών μιντιακών παραγωγών.

Προτείνεται να δημιουργηθεί ένα πολυκέντρο πιλοτικά για τρία χρόνια με τουλάχιστον δύο προγράμματα, τα οποία θα οργανωθούν σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεότητας Κύπρου. Κάθε χρόνο θα πρέπει να συντάσσεται έκθεση ετήσιας αναφοράς, προκειμένου να αποτυπώνεται τα έργα και να γίνονται διορθωτικές αναθεωρήσεις του περιεχομένου των προγραμμάτων.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

130

130

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kaplan, H.I. & Sadock, B.J. (1985). *Modern Synopsis of Comprehensive Textbook of Psychiatry, IV*, Williams and Wilkins, Baltimore.

Κατσίλης, Ι., (2000), *Περιγραφική Στατιστική εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες και την Εκπαίδευση με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*, Εκδόσεις πανεπιστημίου Πατρών.

Mueller, D. J. (1986). *Measuring social attitudes*. New York: Teachers College Press.

Ρούσσο, Π. & Τσαούσης, Ι. (2002). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τσαούσης, Δ. Γ. (1993). Το ελληνικό πανεπιστήμιο στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Αθήνα: εκδ. Gutenberg.

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

132

132

Έκθεση σχετικά με τη εφαρμογή πρακτικών Τηλεκπαίδευσης(διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) σε σχολεία της ορεινής περιοχής του Τροόδου

133

133